

HVA MÅ GJØRES

nr 4/5-74

Kr 5.-

Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

TEMA:

«Venstre» i form høyre i innhold

52 sider

AVISA TIL NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

Ansvarleg: Bernt Holtsmark

ADRESSE:
Hva må gjøres, NKS,
Boks 5628 Briskeby,
Oslo 2
POSTGIRO: 22 326 43

Styrk enheten studenter - arbeidere

Vi har i høst vært vitne til en militant streikebevegelse. Kjøttarbeiderne vant en viktig seier og fikk innfridd hovedkrava. Heismontørene og telefonsentralmontørene gikk ut i streik for økonomiske krav og for vern om fagene. Begge streiker sto på prinsippet om etterbetaling fra utløpet av forrige tariffavtale.

Tallmessig var det ikke noen stor gruppe som har gått til streik, likevel truet NAF med lockout i et desperat forsøk på å knekke de streikende - Hvorfor? De streikende har vist en ting som monopolborgerskapet på alle måter prøver å dekke over - det nytter å kjempe. NAF håpet med sine trusler å kjøpe inn en kile blant arbeiderklassen - å splitte ulike arbeidere, for det andre å kneble prinsippet om etterbetaling og for det tredje er NAF livredde for at heismontørene og STK-arbeiderne skal utløse en omfattende strøikebølge.

Marxist-leninister på universiteter og høyskoler har helt fra starten av stått for en konsekvent støtte til arbeidsfolks kamper. SUF(ml) gikk i spissen for innsamlinger til de streikende i Kiruna, på Norgas og i Sauda. Vårt utgangspunkt har hele tiden vært at arbeiderklassen og flertallet av studentene har objektive felles interesser mot monopolkapitalen og staten.

Dette interessefellesskapet er blitt klarere og klarere ettersom klassekampen har skjerpa seg.

Studentene har stadig fått vanskeligere kår økonomiske og faglig. Statens utdanningspolitikk truer det faglige innholdet i lærerutdanninga og yrkesskoleutdanninga på samme måten som staten og monopolkapitalen truer fagarbeidernes stilling.

Hvis staten får gjennomført sin undergraving av yrkesutdanninga, vil dette i framtida svekke arbeidsfolks kamp mot undergravinga av yrket sitt. Vår kamp er en del av deres kamp.

Studentenes aktive støttearbeid til arbeidsfolk i kamp de siste 5-6 åra har styrket enheten studenter - arbeidere kraftig.

De streikende heismontørene har sjøl uttalt at studentenes støttearbeid har hatt stor betydning. De har også vedtatt å støtte Rød Front i valget i studentersamfunnet i Oslo.

Enhet studenter-arbeidere er en nødvendighet for at den progressive studentbevegelsen ikke skal bli en kraftløs og betydningsløs gruppe.

Frå redak- sjonen

Med dette dobbelnummeret har vi gjeve ut 5 nummer pluss eit sommarleirnummer til NKS sine sommarleire i år. Vi kan slå fast fylgjande :

1) Forma på avisa har utvikla seg til et betre eining når det gjeld rubrikkar, bruken av bilete, omslag osv. Dette er ei atterspeglung av det faktum at ein lærer gjennom praksis: røynsle frå nummer til nummer, kritikken vi har teke imot har hjulpet oss i ein relativt fersk redaksjonsgjeng til betre å løyse desse problema. Men dette er likevel eit underordna punkt til forklaring. Nøkkelen ligg i

2) Innhaldet i avisa. Frå nummer ein til dette nummer har det stadig gått føre seg ein diskusjon, oppsummeringar, nye diskusjonar og resultatet er ei utvikling frå 24 sider med vekt på korte artiklar, reportasjar, tildels sjablongarta skriviariar til dette dobbelt-

nummeret på 52 sider med vekt på grundige artiklar, analyser og eit breitt anlagt tema.

Dette nummeret er det siste i år og vi kan sjå attende på ei auke i sal, interesse og kritikk. Det siste er ikkje minst viktig - utan kritikk er vi ikkje i stand til å utvikle og betre avisa.

Til neste år har vi planar om å komme ut med fire nummer pluss eit dobbeltnummer. Detaljane i denne planen er ikkje fastlagde - klassekampen let seg heller ikkje fastleggje i detalj. Og vidare er vi takksame for idear til artiklar, temaer, til debattinnlegg og kommentarar frå alle hald.

Spiss pennen og sett i gong!

Neste nummer tek føre seg faget og forskinga i folket si teneste. Det kjem i februar.

0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0

RØD FRONT: En ny epoke innleda

Inngangen til 70-åra markerte både her i Norge og verden forøvrig en ny blomstring for den folkelige og revolusjonære kampen. "Hils de store 1970-åra velkommen" var kinesernes nyttårshilsen til verdens undertrykte folk, og sa videre:

"1960-åra er over. Proletariatet og de andre revolusjonære folkene i verden har stolte gått inn i de store 1970-åra med militante steg."

Rød Front's seier på generalforsamlingen høsten 1969 var et lite skritt og en ny skanse vunnet i denne frammarsjen.

I 10 semestre har det vært et skikkelig rødt politisk initiativ i DNS. Styremakta har vært i Rød Fronts hender i 9 av de 10. Og dette er lengre enn noen gang tidligere at en og samme gruppering har hatt en så kraftig og sammenhengende politisk dominans. (Bortsett fra i 30-åra da Mot Dag satt med makta og administrerte, mens de reaksjonære boykottet og holdt seg borte.)

"SUF i front med seg sjøl", "Ekstremistene vant overraskende" var omkvedet i borgerpressa etter den første seieren, der de ønsketenkte at dette skulle bli en "episode". Men noe blaff ble det ikke - naturlig nok, fordi Rød Front har stått på en skikkelig, rotfestet og demokratisk utformet plattform i kamp mot de reaksjonære og for et Studentersamfund som redskap i folkets tjeneste. Det økonomiske, administrative og tekniske apparat er konsekvent blitt stilt til disposisjon for arbeidsfolk i streik, i kamp mot ulike imperialistiske framstøt mot Norge, for folkelige frontorganisasjoner og studentenes kamp for egne interesser. Dessuten er omlag 100 styremedlemmer blitt fostret i politisk og administrativ erfaring - noe den folkelige kampen i mange år framover vil dra nytte av.

Det norske Studentersamfund ble annerledes fra våren 1970. Selv de reaksjonære er ikke uenig i det. "Proletariatets diktatur i DNS", var Morgenbladets kommentar, og sjøl om det var en sannhet med modifikasjoner, sa det mye om den nye tendensen og borgernes frykt for de nye tilstander.

I over 160 år har DNS hatt denne formålsparagrafen:

"Det norske Studentersamfund er stiftet med det formål ved vitenskapelige sysler og underholdende beskjeftigelse å utbre åndsdannelse og broderånd blant sine

medlemmer. Det søker å være et samlingssted for studenter og eldre akademikere til varetagelse av felles interesser ved fritt ordskifte og praktiske tiltak."

Tidene har forandret seg, med det også innholdet i denne formålsparagrafen.

Tida fra stiftelsen i 1813 fram til begynnelsen av 1900-tallet kan best karakteriseres med Marcus Thranes ord fra omkring 1850:

"Ve studerende Ungdom! Det er paatide at vende om og virke i en annen Retning. Det er paatide at I holde op med Eders Fjas og Kommers, med Eders svulstige Ordgyderier, at I begynde at tænke alvorlig over Tiderne, at I holde op med at rynke paa Næsen ad de ulykkelige Undertrygtes Bestræbelser for en bedre Fremtid."

Datidens arbeiderbevegelse protesterte mot at "alle og enhver, fattig saavelsom riig, skal betrakte Studenternes Kalaser som en Sag vedkommende det hele Folk". Likevel skal vi ikke se bort fra at det også den gang blant den snevre krets av akademiske borgere ble ført fram kampsaker. Det er nok å nevne 17. mai, flaggstrid, parlamentarisme og unionsoppløsning. Men arbeiderklassens kamp ble avspist med en rar og fjern post på dagsorden ved et par anledninger som het "Arbeider-spørsmålet". Dette skulle vel karakterisere datidens innhold av formålsparagrafens "åndsdannelse" og "underholdende beskjeftigelse".

Ser vi på vårt eget århundre og tida før krigen, er det lett å registrere noe av den samme tendensen når vi hører eldre akademikere fra både venstre- og høyresida fortelle om minnerike opplevelser rundt "landets frieste talerstol" der debatten om tidens aktuelle problemer og den ideologiske kampen ofte var både hard og uforsonelig, men sjelden ødla den "broderånden" og eksponerte fiendtlige klassemotsetninger. Fra 1910 var det tilløp til arbeidersympati. Avskyresolusjoner mot studenter som gjorde streikebryterarbeid ble fremmet, men fikk skjelden flertall. Karakteristisk er behandlingen av forslaget våren 1913 om at Studentersamfundet skulle heise flagg på arbeidernes demonstrasjonsdag 1. mai. Formannen (som noen år før hadde vært med på å stifte den sosialistiske studentforening) gikk imot fordi han mente det var galt at Samfundet som institusjon skulle ta parti i politisk strid (!)

DNS: KLASSEKAMP MOT REAKSJONEN

Men med Mot Dag fra midten av 20-åra fikk en del akademikere en klarere sosialistisk profil, og den ideologiske kampen mot de reaksjonære ble mer klassebetont. Sentrale sosialistiske spørsmål ble tatt opp til debatt, og en fikk mange resolusjoner av samme type som en fra 1924:

"Det norske Studentersamfund uttaler sin avsky overfor de studenter som i disse dager vanærer den akademiske stand ved at optræ som streikebrytere i havnearbeiderstreiken."

Men Mot Dag la i DNS mer vekt på å provosere og misjonere enn på å bruke Samfundet. Et blaff av et unntak som ikke ble realisert, var tanken om å gjøre det til en "fagforening". Viggo Hansteen sa i sin åpningstale for våren 1926:

"Studentersamfundets bestyrelse agter at foreslå for Samfundet at det i enkelte henseender utvider sin virksomhet. Under de vanskelige forhold hvorunder de fleste studenter for tiden arbeider, bør Studentersamfundet ikke begrænse sin virksomhet til at være en akademisk diskussionsforening, men bør ogsaa opta til overveielse hvorvidt det ikke er istand til at avhjelpe ialdfald endel av de alvorlige vanskeligheter som foreligger for det store flertall av studenterne."

Noen spredte tilløp til å kanalisere interessekampen gjennom DNS ble gjort, men den ideologiske debatt mellom progressive og reaksjonære (som i sin politikk ble mer og mer fascistisk orientert) var fortsatt det viktigste. De reaksjonære kritiserte Mot Dag for å legge opp ensformige og kjedelige møter, og med Aftenposten i spissen truet man med å danne et nytt studentersamfund: "På flere hold innen studenterverdenen har man vært inne på tanken om dannelsen av et nytt, politisk nøytralt Studentersamfund, og et initiativ hertil vil sikkert få stor og almindelig tilslutning."

Men initiativet ble ikke realisert, og DNS kunne leve videre i tradisjonell stil.

Mot Dag-perioden er relativt hederlig unntak, men ser vi på de akademikere i dag som den gang kalte seg kommunister, kan en være fristet til å si at denne perioden er unntak som bekrefter regelen om at Det norske Studentersamfund har stått utenfor klassekampen og/

eller vært et forum der intelligente, progressive akademikere kunne få rase ut, uten å røkke ved borgerskapets grep om grunnvollen i samfunnet. Noe skikkelig og varig redskap i klassekampen ble i hvert fall DNS ikke.

Etterkrigstida fram til midten av 60-åra skulle bli blekere enn på lange tider. Kjente foredragsholdere var det nok av, men de progressive maktet aldri å få noe førende politisk initiativ. Og alt som het "klassekamp" var blitt avlegs. Den radikale formannskandidat høsten 59 og våren 60, Toril Skard, (hun vant ikke) hadde som et av hovedpoengene i sitt program: "bevare og videreutvikle det studentikose miljø" (!)

Men fra midten av 60-åra kam det noen andre toner fra Sosialistisk Studentlag som da organiserte de progressive studentene.

"Det er tradisjonene med politisk engasjement mer enn "griseprat", studentgalla og konservative semestre, som er Samfundet verdig." (Underveis 1964)

"Nei til Samfundet som konservativ koseklubb der man dyrker tregrisen mens vår og verdens skjebne avgjøres omkring oss." (Underveis 1965)

Likevel ble ikke parolene skarpere enn "For et våkent Samfund", som kandidatstyret Harald Berntsen stilte med for høsten 1967. Til da var det det rødeste som var markert etter krigen.

Ser vi på Rød Front fra 1970 og framover er det lett å se det nye. Vi har fått en bevegelse i Studentersamfundet som hittil har hatt det førende initiativ og som har reist en ny parole: et DNS til konsekvent bruk i folkets tjeneste. Dette nye har heller ikke vært resultat av noen konspiratorisk sammensvergelse fra en "ekstremistgruppe", men tvertimot en følge av de klasse-messige røtter til de studenter som har fylt universitetet fra 60-åra og til nå. Studenttallet i dag ligger omkring 20 000 mens i 1956 lå det f.eks. på 3 200. Og de som har utviklet den revolusjonære og progressive bevegelsen har nettopp vært disse nye studentgruppene rekrutert fra arbeiderklassen og breiere lag av folket.

De klasse messige forutsetningene er den ene årsak til det nye. Den andre og ikke minst viktige er marxist-leninistenes førende initiativ. I takt med konsolideringen av m-l-bevegelsen på Universitetet på slutten av 60-tallet, ble retningen for studentenes kamp gitt: Studentene må slåss for sine interesser. Interessekampen ble dermed kommunistenes og andre progressives hovedoppgave. Tidligere hadde arbeidet i

Dei reaksjonære rustar seg til kamp. Deira offensiv er brei, omfattande og godt planlagt. Nokre døme: Libertas-framstøytar i skolen, rapportar, bøker, god dekking i radio og fjernsyn - Unge Høgre mobiliserer og har hatt framgangar på gymnasa - NATO-offiserane vil kneble dei progressive gjennom pressane mot Narve Trædal og Steinsjø-soldatane.

Og på dei høgre lærestader går dei reaksjonære til offensiv. Dei verver medlemmar, går fram i aktivitet, dei vann valet i studentersamfunnet i Trondheim i fjor, dei har skipte nye lag fleire stader. Dei stiller til val i Det Norske Studentersamfund (DNS) i Oslo hausten 74.

Dei reaksjonære har sjeldan ytra seg. EEC-kampen truga med å skyve dei ut i yttarste myrkret. Dei har sabotert interessekampen, dei har støtta USA-imperialismen sine herjingar i Vietnam og elles. I dag er dei for EEC, for NATO, dei

Stogg reaksjonen!

preikar åndeleg likestilling mellom kjønna, dei er imot streikande arbeidadarar. Å verte angripen av fienden er ikkje nokon dårleg ting, men ein bra ting, seier Mao. Det syner at vi har trekt ei klår skilleline mellom oss og fienden, at vi har ein riktig politikk og at vi er i framgang.

Den reaksjonære offensiven i DNS er eit svar på marxist-leninistane og andre progressive sin frammarsj i heile landet - ein avspegling av dei skjerpa klassemotseiingane. Deira frelstnader på å vinne siger i DNS er ein spydodd i kampen for å slå attende heile den progressive oppsvingen.

Dette syner den sentrale rolla valet i DNS hausten 74 spelar. Dei reaksjonære - DKSF - har store delar av Høgre sitt propaganda-

apparat bak seg, dei har aktiv støtte frå Unge Høgre, dei disponerar pengemidlar til ein heil-amerikanisert salgsvalkamp, dei mobiliserar frå Krigsskulen og dreg nynazistane til seg. Folk som Erling Norvik, Lars Jakob Krogh, oberst Bjørn Egge osv. har skaffa seg kort for å røyste reaksjonært.

Ein siger for dei reaksjonære i Oslo vil gje dei vatn på mølla til ein altmeir omfattande offensiv andre stader.

Ein siger for oss vil vere eit knytt-neveslag i anletet på folket sine fiendar. Lat oss samle dei som kan samlast og plante slaget hardt og kontant.

RAUD FRONT I DNS!

DNS vært det viktigste, nå ble det bare en del. Men som Mao-Tsetung har sagt:

"Når en spiller piano bruker en alle ti fingrene, det holder ikke å bruke bare noen fingrer og la andre være uvirksomme. Men om en setter ned alle fingrene på en gang vil det ikke bli noen melodi. For å få god musikk, må fingrene bevegges riktig, rytmisk og i samvirke."

Slik tenkte marxist-leninistene da de satte folk på målbevisst arbeid i DNS, og gjorde dette frontavsnittet til ett av flere i studentkampen.

Ved siden av Rød Fronts politiske profil og de kamp-saker som ble reist, var det på ett område den nye linja ble særlig epokegjørende - økonomien i DNS. Under parolen: Økonomien i folkets tjeneste og medlemskontroll over DNS-økonomien, startet en offensiv som nær skremte vannet av borgerne både i og utenfor Samfundet. For første gang i historien gikk man til valg på et program for hvordan styrebudsjettet skulle brukes (våren 1970 hadde en ramme på 75 000 kr). Disse ble bevilget til frontorganisasjoner, og dessuten skar man bort utgifter til nachspiel, flotte fester og representasjonskontoer. Den konservative avgud i studentverdenen, Lars Roar Langslet, kommenterte denne nye politikken:

"Nå skal vi ikke glemme at Samfundet etter hvert er blitt en stor økonomisk bedrift, og at det ikke er likegyldig hvem som har ledelsen."

Forfordelsen over den nye politikken førte dessuten til at topp folk i administrasjonen forsøkte med ulike økonomiske intriger, taktiske aksjeoverføringer å fjerne pengebingen fra den politiske ledelsen. Ved disse operasjonene svekket de økonomien i DNS og forsøkte legge skylda på styret. Men ved å stole på massene har Rød Front-styrene (i motsetning til regjeringa Hornsrud i 1928 som av storkapitalen ble utsatt for noe av det samme) klart å holde både makt og initiativ, og stadig videreutvikle

ledelsen til å bli et enda mer nyttig redskap i folkets tjeneste.

Selvfølgelig er det blitt gjort feil i løpet av disse fem åra, men det bortforklarer ikke det faktum at den epoke som Rød Front innledet våren 1970 fra et kommunistisk synspunkt er den beste og i folkets kamp den viktigste i Det norske Studentersamfunds historie. Og det skal ikke bare bli med disse 5 årene, ved å videreutvikle politikken og lytte til massene, skal nye semestre og nye år preges av en Rød Front av revolusjonære og pregressive studenter.

RØD FRONT

Rød Front-allmannamøte i gamle Kroa høsten 1972.

Fullt hus og mange knyttede never: Rød Front på DNS' generalforsamling i Chateau Neuf.

Jernbanearbeider Yang Pao-liu:

"Jeg turde ikke drømme om at framgangen skulle komme så raskt"

(Peking 8. september 1974)

Yang Pao-liu heter en gammel arbeider som bor her i vestre Peking. Han er 61 år gammel og pensjonist fra i vår. Da han var sju år gammel fikk han sitt første arbeide. Da han var 13 var han rikshad-
drager. Da Peking ble befridd arbeide

han på Pekings jernbanebyrå. Yang Pao-liu var en av de hundretusentalls arbeidere og bønder som deltok i paraden den 1. oktober 1949. Her er hans beretning om Kinas første nasjonaldag:

"Jeg gikk i den første kolonnen i demonstrasjonstoget. Jeg hadde blitt betrodd å gå i første leddet. I hendene hadde jeg en rød fane. Det var en stor dag. Ikke bare for meg. Alle arbeider og bønder i hele Kina kjente nok det samme som jeg: stolthet, glede og takknemlighet.

Ikke engang det usle været kunne minske vår entusiasme; hele morgenen og formiddagen regnet det. Jeg hadde tatt på meg mine beste klær. Hvit skjorte sjølsagt. Men den var ikke hvit så lenge. Den røde fanen jeg bar på farget av og tidlig nok var skjorta mi rød den også.

Hvilken disiplin var det ikke! Tross øsregnet gikk alle i toget i rake ledd. Ikke en paraply, ikke en regnfrakk. Hvorfor skulle vi ha det? En dag som denne kjente man jo vinteren kulde eller regn.

det var ikke første gangen jeg gikk nedover Changangata i et demonstrasjonstog. Tidligere hadde vi demonstrert mot sultelønningene og mot kuomintangreaksjonens undertrykkelse. Siste gangen før frigjøringa ble vi møtt av politi med vannkanoner. Men nå gikk vi altså her som landets herrer! Med røde faner i hendene gikk vi forbi formann Mao. På torget foran Tien Am Men satt eller stod tusentalls jublende mennesker.

Vi var sikkert en halv million i toget. Frigjøringssoldater og arbeidere, sjølsagt, men også representanter for andre sjikt. Changangata var trang på den tiden. Nå er den stor og bred; man går lett 160 i bredden. Da kunne vi bare være 20 i bredden. Men gata så likevel ny ut da også. Før frigjøringa lå nemlig søppelhaugene ved gata like høye som muren rundt den forbudte by. Der Folkets store hus ligger nå, var det et virkelig slumområde. Utallige mennesker ble overkjørt på denne gata. Kuomintangreaksjonærene tok ikke det minste hensyn. Om de kjørte over noen, stoppet de ikke engang opp for å se hvordan det gikk. Forskjellen mellom da og nå er så stor at en nesten ikke kan fatte det.

Soldatene fra Folkets frigjøringshær som deltok i paraden, hadde fine våpen. "Gaver" fra Kuomintang. Under hele frigjøringskrigen sørget kuomintangreaksjonen for våre våpen. Da formann Mao senere på dagen inspiserte troppene, kjørte han i en bil som var tatt fra - Kuomintang.

Forandringene lot ikke vente på seg etter frigjøringen. Nesten omgående fikk vi som jobbet ved jernbanen nye arbeidsklær. Tidligere hadde vi sett ut som tiggere. Når så vinteren kom, fikk vi forede klær og varme støvler.

Feiring av Kinas nasjonaldag 1. oktober.

Men kanskje var det lønningene vi merket først og fremst. Tidligere hadde vi fått lønn som skulle rekke til et visst antall kilo hirse. Men inflasjonen var alltid så stor at vi aldri fikk mer enn halvparten av vår rasjon. Selv om vi gikk rett fra jobben til forretningen på lønnsdagen, hadde prisene steget skikkelig bare på denne korte tiden. Ofte var vi helt uten mat. Da som så mange andre ganger var det klasesolidariteten som reddet oss. Lokomotivføreren og konduktøren på togene lot oss sitte på gratis til samfunnene utenfor Peking der det var lettere å få kjøpt mat.

Umiddelbart etter frigjøringen ble prisene stabile. På mange varer sank de. Og slik har det vært siden. Når vi fikk lønn, visste vi at det var tilstrekkelig. Og man visste at det fantes mat å få kjøpt. Var det noen som allikevel hadde det vanskelig, trådte partiet støttende til.

Det var alt dette nye vi feiret 1. oktober. Peking hadde da vært fritt siden januar. Vi demonstrerte vår beslutsomhet om å fortsette kampen mot reaksjonen og byggingen av det nye Kina.

Paraden ble nøye forberedt. Vi øvde flere uker i forveien. Fra min organisasjon var vi 1200. Det var de sterkeste og politisk beste som ble valgt ut. Mens vi øvde hadde vi fri fra jobben. Men lønn fikk vi likevel. To eller tre timer hver dag øvde vi.

Men 1. oktober var ikke bare paraden og formann Maos proklamerings av Folkerepublikken. Det var en festdag fra morgenen til sent om kvelden. En folkets dag. Hjemme

gjorde vi istand en ekstra god middag. Sjelden har vel maten smakt så godt som da.

Om ettermiddagen gikk vi ut for å se på festlighetene. Langs hele Changan hang det lyfter som brant hele natten. Overalt var det selgere som solgte frukt og søtsaker. Fremme ved Tien An Men optrådte teatergrupper. Når senere fyrverkeriet startet var antagelig hele Peking ute for å se på. Formann Mao var sammen med oss på torget da vi så raketten som steg mot himmelen. Mao hadde ledet vår kamp, nå feiret vi seieren sammen.

Det er 25 år siden nå. Et kvart århundre med frihet og selvstendighet, 25 års arbeid for sosialismen. Vi har arbeidet hardt, men vi har også fått igjen noe. Fornoen dager siden fikk min yngste sønn sitt første arbeid. Alle ayv barn arbeider nå. Før frigjøringen var det noe utenkelig. Det var vanlig i alle familier at noen gikk uten arbeid. Nå finnes det ingen arbeidsløshet. Før frigjøringen var inflasjonen så sterk at vi pleide å si at det var billigere å tapetsere med Chiang Kai-sheks papir penger enn å kjøpe tapet.

Da jeg gikk der nedenfor formann Mao for 25 år siden med den røde fanen, tenkte jeg vel en del på hvordan framtida skulle bli. Men tross all entusiasme og den sterke troen på framtida turde jeg ikke drømme om at framgangen skulle komme så raskt. Men under ledelse av et korrekt marxist-leninistisk parti kan man utføre underverker. Det er noe dere kamerater kan tenke på i deres arbeid for et sosialistisk Norge. »

Anders Lennartson

»Norge må straks anerkjenne PRR og GRUNC» sier Inger Selsjord

internasjonal

Solidaritetskomiteen for Vietnam (Solkom) har hatt landsmøte i Trondheim. Hva må gjøres hadde en samtale med den tidligere formann, Inger Selsjord, før landsmøtet. De synspunktene som kommer fram i dette intervjuet var derfor enda ikke diskutert på landsmøtet, men står for hva arbeidsutvalget la fram. Situasjonen i Indokina er meget god sier Inger Selsjord. USA-imperialismen er svekka og de indokinesiske folk har styrka seg. Men USA har slett ikke gitt opp sine nykolonialistiske planer i Indokina. Solkom vil derfor fortsette arbeidet og øke aktiviteten. Det viktigste kravet vi stiller er at Norge straks anerkjenner PRR og GRUNC.

Inger Selsjord:

INDOKINAS FOLK

Hvilke diskusjoner står sentralt på landsmøtet?

Det vil særlig være tre saker, beretninga for Solkoms arbeid det siste året, situasjonen i Indokina og verden og hva som skal være Solkoms hovedoppgave det neste året. Solkom har hatt en vanskelig periode etter at Parisavtalen ble undertegnet og fram til Kissingers fredspris. Mange aktivister forlot oss, mange grupper ble lagt ned. I forslaget til beretning spør vi, hvorfor skjedde dette?

Den internasjonale situasjonen har forandra seg mye de siste to åra. Fram til slutten av 60-tallet var det for de fleste lett å se at hovedmotsigelsen i verden gikk mellom USA-imperialismen på den ene sida og verdens folk på den andre og at det var i Vietnam de viktigste kampene foregikk. Nå er dette bildet blitt mye mer komplisert. USA er ikke lenger enerådende som supermakt. Det foregår dessuten kamper andre steder i verden som er vel så viktige og som fenger folks interesse. Vi kan tenke på Chile, Midt-Østen, Kypros, kampen for å forsvare u-landenes råvareinteresser osv. Alt dette er bra. Det er et uttrykk for at verdens folk er i framgang, at det er mange som har lært av eksemplet Vietnam.

Men for Solkom s vedkommende har det ført til at folk ikke er like opptatt av Indokina som før. Dette må vi ta hensyn til når vi skal legge opp vår politikk. Tendensen i arbeidet vårt er meget bra. Vi har fått flere nye grupper den siste tida. Vi er meget optimistiske og tror at det tålmodige arbeidet vi driver vil gi nye resultater.

Hva vil du si om den aktuelle situasjonen i Indokina?

Situasjonen er meget god. USA-imperialismen er svekka og de indokinesiske folkene står sterkere nå enn f.eks. for ett år siden. I Kambodsja har FUNK hatt en framgangsrik offensiv siste tørkeperiode (november/mai). De har vunnet nye områder, de har

konsolidert de frigjorte områdene, de har vunnet store diplomatiske seire og klart å isolere LonNol-klikken.

Mange lurte på hvorfor ikke hele Kambodsja er frigjort nå. Svaret er enkelt: USA. Ledelsen i FUNK sier de f.eks. kan frigjøre hovedstaden Phnom Penh på 12 timer, men faren for amerikanske terroraksjoner er for store enda. Truong Chinh sier i "Folkekrigens vei" at folkekrigen er en langvarig krig. Det avjøres av hvor sterk fienden er og hvor sterk frigjøringsfronten er. Vi skal ikke gå rundt å tro at Kambodsja blir frigjort i morra. Men sannsynligvis vil Kambodsja bli det første frie land i Indokina.

I Sør-Vietnam begynner saker å skje. Korrupsjonen, matmangelen og arbeidsledigheten i Saigon-områdene er så prekær at motstand for mange er eneste mulighet. Og motstanden er der. Nylig gikk 20000 i demonstrasjon i Hue. Til og med i Saigon er det demonstrasjoner. Det er den tredje krafta som leder disse aksjonene. Også katolikken forlater nå Thieu og slutter seg til tredje krafta. Det er PRRs linje å støtte og oppmuntre slike aksjoner, siden de entydig er retta mot Thieu og USA.

Men USA ser enda ikke ut til å ville gi opp Thieu. Tvert i mot fortsetter de opprustninga av Saigon-hæren og -flyvåpnet som i dag er blant de tre, fire

største i verden. Vi kan slett ikke se bort fra den muligheten at visse våpnene blir brukt før eller senere. Enda er det ikke åpen krig i Sør-Vietnam, men det kan bli det.

I Laos er enhetsregjeringa mellom Laos patriotiske front og Vientiane-regjeringa oppretta. Heller ikke her har USA gitt opp sine nykolonialistiske planer. De er en stadig trusel for det laotiske folk.

Hva mener du er det viktigste SOLKOM kan gjøre framover?

Den beste støtten vi nå kan gi de indokinesiske folk er å anerkjenne PRR og GRUNC. Det er en skandale at Norge i dag har diplomatiske forbindelser med Thieu, men ikke med PRR. Vi vil samle så mange som mulig bak parollen "Norge må straks anerkjenne PRR og GRUNC".

Ei lokal gruppe arbeider for tida med en argumentsamling om hva DNA-regjeringa har gjort med dette spørsmålet og hvorfor det er viktig at Norge anerkjenner PRR og GRUNC. Neste nummer av For Vietnam vil ha et hovedoppslag om dette spørsmålet.

Dere vil foreslå å velge en faglig sekretær i Solkom. Er det et uttrykk for at dere vil øke arbeidet blant fagorganiserte?

Ja vi mener det er riktig å konsentrere arbeidet blant skoleungdom/studenter og blant fagorganiserte. Studenter har i hele Solkoms historie vært ei drivkraft i arbeidet.

I de siste åra har det vokst fram ei markert venstreside i fagbevegelsen. Tenker vi tilbake på f.eks. Spaniakrigen var det arbeidsfolk som var den ledende krafta i solidaritetsarbeidet. Det er vårt mål at det samme skal skje med Indokina-krigen. Vi mener fagbevegelsen kan gjøre en god jobb i kampanja med å anerkjenne PRR og GRUNC.

Vil dere forandre den organisatoriske oppbygginga av Solkom?

Vi forsøker stadig å forbedre oppbygginga, slik at vi kan være enda mer slagkraftige. Det er fortsatt aktivistene i FNL-gruppene rundt om som er kjerna i Solkom. Vi vil framover forsøke å

organisere Vietnamopinionen på forskjellige nivåer. Alle har ikke tid eller anledning til å bli med i ei gruppe.

For Vietnam vil komme 3 ganger i 1974 og 4 ganger i 1975. Jeg vil oppfordre alle å tegne abonnement. Det koster bare 10 kroner på postgiro 20 83 13. Folk som kan tenke seg å gjøre litt mer kan tegne kommisjonærabonnement. Da betaler du 40 kroner og får 5 eks. av hvert For Vietnam som de selger til venner osv.

Vi vil i vårt eksterne arbeid arbeide mye for å få folk til å gå gjennom studiesirkel. Verdenssituasjonen ser forvirrende ut for mange, det er bare skikkelige studier som kan gi avklaring. Ellers vil våre aktivister nå framover syns mer enn før. Vi vil ha stand og gå på dørbesøk med bøssa vår og For Vietnam, vi vil arrangere filmframvisninger, plakattstillinger osv.

Det har stått mye i en del ukeaviser om en innsamlingskomité Solkom ikke ville delta i. Kan du til slutt si noen ord om dette?

Innsamlinga ble starta av Verdens demokratiske ungdom (VDU) der Sovjet er dominerende. Pengene skulle gå til en skole i Sør-Vietnam. Det er stor uenighet på hele venstresida i Norge om Sovjets utenrikspolitikk. Jeg mener det ikke er noen grunn til å bli med på en sann innsamling. Vi kan ikke se noen grunn til at penger vi samler inn skal gå gjennom en utenlandsk organisasjon. Denne innsamlinga er ikke et enhetsopplegg, til sjuende og sist fungerer den splittende. Solkom er for nasjonale innsamlinger og for vilkårsløs støtte til det indokinesiske folk. Vi vil derfor foreslå for Vietnambevegelsen at vi slår sammen Solidaritet Norge-Vietnam og Vietnam 70 og at disse pengene sendes vilkårsløst til PRR.

TRENGER VÅR STØTTE !

Fra Vietnam.

TEMA:

«Venstre» i form høyre i innhold

ULTRAVERNSTRE:

ARBEIDERKLASSENS FIENDE OVER HELE VERDEN	s. 12
USA: TROTSKISMEN: NY DEBATT OM GAMMELT TEMA	s. 16
FRANKRIKE: JEAN-PAUL SARTRE OG »LES MAOS»	s. 18
ALBANIA: TROTSKISTENE I SPANN MED FASCISMEN	s. 20
HVA ER HISTORIAS DRIVKRAFT – TEKNOLOGI ELLER KLASSEKAMP?	s. 23
DA STATEN KOM »PÅ HØYDE MED SITT BEGREP»	s. 26
KULs IDEOLOGI – BORGERLIG IDEALISME	s. 28
ER DET KUL ELLER BØNDENE SOM ER REAKSJONÆRE?	s. 33
KULs KVINNEPOLITIKK: SEKTERISME OG SPLITTELSESMAKERI	s. 38

DETTE TEMANUMMERET HAR FÅTT TITTELEN »VENSTRE I FORM - HØYRE I INNHOLD» VI MENER DETTE ER EN BRA OG DEKKENDE TITTEL PÅ ET TEMA OM »VENSTRE»OPPORTUNISMEN.

»Venstre»-opportunisten pleier alltid å framstille seg som Super-revolusjonære. De angriper kommunistene liksom fra »venstre» - de strør om seg med paroler og politikk som angivelig skal være langt mere revolusjonære enn de virkelige kommunistenes politikk. De russiske »venstre»opportunistene angrep f.eks. Lenin for å ha forrådt arbeidernes revolusjonære interesser ved å slutte fråd med det imperialistiske Tyskland i 1918. Trotsky angrep Stalin for å begrave revolusjonen i Sovjet i slutten av 20-åra og i 30-åra. »Venstre»-opportunisten Wang Ming, som stod i ledelsen for KKP i begynnelsen av 30-åra, betegnet seg sjøl som 100 prosent bolsjevik. Og på tilsvarende måte framstiller våre hjemlige »venstre»opportunistener seg som mye mer revolusjonære enn kommunistene.

Kort sagt: De er »venstre» i formen.

I praksis, i innhold derimot har de alltid stått for svart reaksjon. De saboterer allianser mellom arbeiderklassen og småborgerskapet mot monopolkapitalen. Historisk sett fikk dette sin mest reindyrka form i trotskistenes undergraving av den anti-fascistiske folkefronten før 2.verdenskrig.

I praksis splitter og svekker »venstre»opportunistene den progressive bevegelsen. Objektivt tjener dette monopolkapitalen like mye som halehengspolitik og høyreopportunisme gjør det. Derfor: »Venstre»opportunisten er venstre i form - men høyre i innhold.

I dette temaet tar vi først og fremst opp den »venstre»opportunistiske KUL-gruppa. Samtidig mener vi at disse klart plasserer seg innafor en allmenn »venstre»opportunistisk historisk og internasjonal tradisjon.

Ved siden av hovedtyngden av stoffet som går direkte på KUL, har vi tatt med artikler som er om trotskistene i Albania, Kina, Sverige, Frankrike og USA for å illustrere nettopp dette slektskapet.

Av viktig materiale som måtte utgå denne gangen på grunn av plassmangel, nevner vi en artikkel som tar opp Stalins kamp mot trotskismen i Sovjet, den teoretiske alliansen mellom trotskistene og den moderne Sovjet-revisjonismen og spesielt to artikler som tar opp KULs politikk på fagforeningene og deres analyse av fremmedarbeiderspørsmålet.

ULTRA-**VENSTRE** **I NORGE**

"Kommunistisk" Universitetslag - KUL - er ei gruppe i Oslo som kretser rundt Harald Berntsen, filosofisk institutt og bøker. Den blei oppretta våren 73 etter at tre medlemmer brøt med ml-bevegelsen. Gruppas forbilde er KFML(r) - Baudeklikken - i Sverige. De hevder at bøndene er reaksjonære, at ml-bevegelsens EEC-politikk var "småborgerlig", at fagforeningsklubbene er en del av statsapparatet, at imperialismen er "progressiv osv". De hevder videre at Stalin var en "borgerlig byråkrat", men fortier dette til fordel for en taktisk allianse med "Kommunistisk" Arbeiderforbund - KAF eller KA - som er restene av Hovden-gruppa som prøvde å splitte ml-bevegelsen i 71. De fles-

te (omfatter tilsammen 10-15 folk) har sin opprinnelse i NKP, noen få er arbeidere, uten at dette har ført til noen organisasjon på arbeidsplassene. Deres politikk er helt på linje med KULs (eller omvendt). Sier seg å forsvare Stalins innsats. "Kommunistisk" Arbeidsgruppe ved Universitetet i Bergen - KAG - var en organisasjon som skulle bli et "kommunistisk intellektuelt senter" som produserte ideologi for "arbeiderklassens parti". Som de prinsippfaste "kommunister" har de nå gått i oppløsning og deler har slutta seg til SV. Trotskistene - "4. Internasjonale" - har etter import av et par svensker vært i stand til å opprette "Oktobergruppa - sympatisører til den 4. Internasjonale". Den be-

står stort sett av de samme svensker. En vanlig trotskistisk melodi er at "stalinistene i Hanoi har forrådt den sosialistiske revolusjonen i Vietnam, ved å inngå fredsavtalen i Paris." Andre grupper er: "Marxist-leninistisk Ungdom" - MLU - en ytterst beskjedne og liten gruppe fra Bærum som synes å trekke godt sammen med KAF og KUL. "Spartakus" - det største ved denne Tønsbergfilialen av "venstrister" er navnet (forøvrig identisk med revisjonistenes ungdomsforbund i Øst-Tyskland). Ultra"venstre"gruppene i Norge grupperes alle rundt tre hovedtendenser med klare paralleller i Sverige. De er alle små sirkler uten landsomfattende organisasjon og med utgangspunkt i universitetsmiljø. Samtlige framstår som "super-revolusjonære" i ord, men hevder klare anti-marxistiske synspunkter. Alle hevder at bønder og fiskere er reaksjonære. Felles for dem er også at deres sekterske holdning til enhetsarbeid. Det som skiller dem er deres syn på Stalin og Kina.

For ei tid sida, i New York, diskuterte jeg ultra-venstre med deltakerne på en marxistisk studiesirkel og en sa noe merkelig:

»Hvis jeg skulle velge mellom ultra-venstre og høyre, så ville jeg naturligvis velge ultra-venstre. Det er ihvertfall venstre.»

Ultravenstre: Arbeiderklassens FIENDE over hele verden

av Robert Friend

Hvis dette var sant, hvordan skal vi da forklare det faktum at høyre under Kinas kulturrevolusjon anvendte ultra-venstre som et av sine fremste våpen for å knuse sosialismen og gjenopprette kapitalismen? Det var dette høyre som til slutt kom til å forsøke å myrde Mao Tsetung.

Spørsmålet avslører en tørt manglende forståelse for høyre- og venstreavvikenes natur og begges borgerlige karakter. Det er et faktum at ultra-venstre og høyre-opportunismen er de to skarpe kantene på samme sverd, det sverdet som borgerskapet svinger for å avlede, splitte og beseire arbeiderklassen og den proletære revolusjonen.

I "radikalismen, kommunismens barnesykdom" sa Lenin at marxismen har vokst fram, vunnet styrke og herdet seg under mange års kamp mot arbeiderbevegelsens indre fiender - høyre-opportunismen, forræderisk og kapituljonistisk, og venstre-opportunismen, en "småborgerlig revolusjonisme", i hovedsak dogmatisk og eventyrlig.

Begge, advarte han, er ikke-proletære og anti-marxistiske i sin natur, og begge utfyller hverandre og til og med går over i hverandre.

Dessuten har de sosialistiske landenes historie bevisst at begge lett finner støtte og samarbeid med den borgerlige klassefienden.

Ultra-venstre og høyre-opportunismen er begge avvik fra marxismen-leninismen. I Kina har begge feilene eksistert i partiet helt fra begynnelsen. Kulturne revolusjonen er den tiende store kampen mot dem. Som alltid er det en kamp for å hindre en forfalskning av marxismen-leninismen og den ødeleggelse av arbeiderklassens revolusjon som blir resultatet. Tidligere kamper har snart vært ført mot høyre snart mot "venstre". I den pågående kulturrevolusjonen har imidlertid begge opptradd og av følgende grunn: Begge er de våpen for en borgerlig klassefiende som, i desperasjon anvender den mens sosialismen i økt grad konsoliderer seg og partiet og massene stadig blir i bedre stand til å oppdage og tilintetgjøre angrep.

BORGERSKAPETS HØYRETAKTIKK

Da kulturrevolusjonen børt ut, anvendte borgerskapet først en høyre-taktikk mot den - den "borgerlige reaksjonære linje", framført av Liu Shao-chi - et forsøk på å bremse og stanse massebevegelsen gjennom påbud, kommandometoder, disiplin og avstraffelser gjennom partiets byråkratiske apparat (i stor utstrekning i Lius hender).

Da dette ikke lyktes p.g.a. Maos lederskap og massenes oppvåkne bevissthet, gikk de over til ultravenstretaktikk. Målet var det samme: Nemlig å stanse bevegelsen, men denne gangen ved å "vifte med den røde fanen for å ødelegge den røde fanen", (et våpen som flittig blei anvendt av Lin Piao). Da denne ultravenstretaktikken blei avslørt, gikk de tilbake til høyre-taktikken - et fascistisk væpna statskupp (samme Lin Piao).

Historiske, økonomiske og sosiale forhold og de revolusjonære kreftenes styrke avgjør hvilken side av sverdet borgerskapet anvender ved ethvert tidspunkt.

trotskismen internasjonalt

BORGERSKAPETS »VENSTRE»TAKTIKK

Da den ene sida av sverdet blei sløv, grep borgerskapet til den andre - ultravenstre. For femti år siden sa Lenin til den nye (og isolerte) Sovjetstaten at høyre-opportunismen var "bolsjevismens fremste fiende innafor arbeiderbevegelsen". I dag når marxismen-leninismen har spredd seg over hele verden, og Sovjetunionens kapitulasjonisme har avslørt høyre-opportunismen, har ultravenstre blitt hovedfienden innafor arbeiderbevegelsen. Og den er desto farligere ettersom folkene er blitt lei "fredelig overgang til sosialismen", osv., de vil ha virkelig revolusjon. Borgerskapet veit dette, og forsøker ved hjelp av ultra-venstre å lure på folkene den andre forfalskninga av marxismen-leninismen - ekstrem "revolusjonisme" og eventyrspolitikk. Ultra-venstre har skadet, miskreditert og til og med ødelagt virkelig kommunistiske grupper, bevegelser og partier over hele verden. Den har gjort splitta partier enda mer splitta. Den har likvidert et stort parti i USA (Progressive Labour), og truer i dag flere ganske store grupper. Den angrep og trakk ut Sveriges Kommunistiske Partis utvikling.

Den krysset av Latin-Amerika med gerillaeventyrligheter. I flere land arbeider den for å splitte vennskapsarbeidet med Kina. Hvorfor er ultra-venstre så iherdig og giftig? I hvert land må vi gjøre egne analyser basert på våre egne forhold og våre egne erfaringer. Kinas erfaring med ultra-venstre viser imidlertid en ting: Ultra-venstre kan ikke forstås, forhindres eller elimineres hvis vi betrakter den adskilt fra klassekampen. Spørsmålet: "Hvilken klasse tjener vi?" må stå øverst på lista ved hver analyse.

Ultra-venstre tjener den monopol-kapitalistiske klassen. Det finnes to grunner til det. En er det faktiske resultat av dens virksomhet i praksis. Den andre grunnen er at kapitalist-klassen sjøl anvender ultra-venstre mot arbeiderklassen. (Det er derfor kontrarevolusjonære, forrædere, spioner, CIA- og KGB-agenter så ofte oppdages i ultra-venstre-grupper.)

Mao Tsetung sier at ultra-venstre er "venstre i form, men høyre i innhold". Enda mer fargerikt kalte han det å "vifte med den røde fanen for å ødelegge den røde fanen" - og denne beskrivelsen leder oss

til ultra-venstres mest iøynefallende kjennetegn, dets "radikalisme", dets buldrende og sjøloppptatte krav å være "mer revolusjonær".

DEN TROJANSKE HESTEN

Det er den radikale, eventyrprega, "revolusjonære" formen hos ultra-venstre som lurer enkelte blant massene i tider hvor bevegelsen har et oppsving. Endå verre er det at den får åpenbart gode marxister til å betrakte ultra-venstre som noe adskilt fra og uten forbindelse med høyre-opportunismen. Dette er en stor politisk feil som overlater de marxistiske bevegelsene åpen og forsvarsløse overfor høyre. Det er nemlig relativt enklere å oppdage høyre-angrep, og derfor tenker få på å undersøke den ultra-venstre trojanske hesten.

All opportunisme - høyre og "venstre" henter sin filosofi, sine mål og sine midler fra borgerskapet. I sosialistiske land støtter den føydal og borgerlig tenkning og alle elementer som arbeider for en kapitalistisk restaurasjon. I Vesten støtter den borgerlig

forts. vend

Ivrige veggavisdebattanter under kulturrevolusjonen.

trotskismen internasjonalt

For ei tid sida, i New York, diskuterte jeg ultra-venstre med deltakerne på en marxistisk studietrinn og en sa noe merkelig:

«Hvis jeg skulle velge mellom ultra-venstre og høyre, så ville jeg naturligvis velge ultra-venstre. Det er ihvertfall venstre.»

Ultravenstre: Arbeiderklassens FIENDE over hele verden

av Robert Friend

tenkning og monopolkapitalen, i begge tilfeller leder den under visse vilkår til fascisme. En del av dette blir klarere når vi ser på hvordan ultra-venstre arbeider.

1) Ultra-venstre oppstår nesten alltid når det er et oppsving i den revolusjonære bevegelsen. (Dette oppsvinget er i seg sjøl et tegn på at bevegelsens linje er korrekt). Ultra-venstre opptrer som oftest først som en kritikk av den korrekte linja. Denne kritikken går da ut på at linja ikke er "radikal" eller "revolusjonær" nok. Kritikerne er få, men skriker høyt. Sjøl om kritikken tas opp på en riktig måte, lytter de ikke rolig og analyserer. Kameratslige forhold erstattes med frasefylt snakk som visker ut skillet mellom venn og fiende. Innen noen få måneder har noen dannet en "anti"-gruppe. I begynnelsen er de vanlige medlemmene irriterte over deres høylytte krav, men noen lar seg lure og vinne. Innholdet og deres handling er på dette stadiet avledning - å lede det hele bort fra ei korrekt linje.

Ved begynnelsen av Kinas kultur-revolusjon (1966) oppfordra Mao og partiet til avsløring og kritikk av "partifolk i ledende stillinger som har slått inn på den kapitalistiske veien." Ultra-venstre spurte straks "hvorfor bare partimedlemmer - hvorfor ikke hvem som helst som har slått inn på den kapitalistiske veien?" Dette holdt kulturrevolusjonen tilbake i måneder - for de angrep hvem som helst (i praksis massene) og lot veldig bekvemt de virkelige kapitalistfarene i partiets ledelse bli glemt.

Ultravenstre velger revolusjonært navn.

2) Så setter ultra-venstre opp sitt eget høykvarter og velger et revolusjonært navn. Dette er en bløff, for hensikten er å vinne tilstrekkelig mange blant massene for å kunne splitte den effektivt. Under kulturrevolusjonen kalte ei slik gruppe på lokalt plan seg for "Røde Fane" og dro til slutt dette stolte navnet ned i skitten ved løgner, hets mot rettferdige kriger, med vold og fascistiske ledere (nå i fengsel).

3) Neste skritt er at de gir seg sjøl monopol på sannheten (som om marxister eller noen overhodet kunne avgjøre hva som er sant ved avstemming eller påbud). Ideen bak dette er at "vi representerer sannheten, hvis du ikke holder med oss er du en fiende." Denne ideen benekter at sannhetens objektive kilde er praksis, benekter masselinja og ignorerer skillet mellom motsetninger innafor folket og motsetninger mellom folket og fienden.

4) Nå begynner gruppa sitt egentlige arbeid - å splitte arbeiderklassen. En metode er å forvrengte versjonen av korrekte linjer og paroler. Det er viktig her å observere at ultra-venstre alltid tar en riktig parole forandrer litt på den, og gir den en mer "radikal" eller "revolusjonær" form.

Her er noen eksempler. I Kina blei revolusjonen gjennomført av ei allianse av bønder og arbeidere, leda av partiet. I begynnelsen av kulturrevolusjonen reiste plutselig ultra-venstre parolen: "Bare arbeidere og bønder kan gjøre revolusjon." Det hørtes revolusjonært ut så det forslo, men med et slag hadde de skåret vekk andre revolusjonære og allierte. De som ikke var av arbeider- eller bondefamilier (inkludert noen toppere i partiets sentralkomite), alle mansjettarbeiderne, intellektuelle, lærere, kunstnere, vitenskapsmenn og alle andre mennesker som er allierte eller potensielle allierte. Mao beskriver massene (bra eller potensielt bra) som ca. 95% av befolkninga. Denne parolen ville minske omfanget av massene og feilaktig gjøre en ganske stor del av den til fiender.

»VENSTRE» SPLITTER VENSTRE

Et annet eksempel.

I USA begynte for noen år siden Progressive Labor Party å propagere at bare aksjoner som var innretta på å opprette proletariats diktatur var revolusjonære. Slik saboterte de all kamp blant arbeiderne og massene for umiddelbare mål som høyere lønninger, mot husleieøkning, anti-rasistisk lovgivning osv. som dermed ikke

fikk samme slagkraft. Her var formålet å splitte venstre og massene og stoppe kamper som trua monopolkapitalen.

En annen metode å splitte arbeiderklassen på, som er mye mer subtil og derfor vanskeligere å oppdage, er å kalle en underordnet motsigelse i en kamp for hovedmotsigelsen. Det finnes alltid bare en hovedmotsigelse i hver kompleks situasjon, og det er denne hovedmotsigelsen som påvirker alle andre og som vi derfor må arbeide med. Før den japanske invasjonen gikk hovedmotsigelsen i Kina mellom godseiere og folkets breie masser. Etter det japanske angrepet blei imidlertid hovedmotsigelsen den mellom den japanske imperialismen og det kinesiske folket, og motsigelsen mellom godseierne og folket blei underordnet.

I dagens USA undervurderer flere grupper fascismens tilvekst og krever en "enhetsfront mot imperialismen". Imperialismen er uttrykk for monopolkapitalens kontroll, plyndring og undertrykkelse utenlands - der dets ytterste uttrykk er krig. Den etterfølges av monopolkapitalistisk kontroll, plyndring og undertrykkelse hjemme - hvor dets ytterste uttrykk er fascismen. Når fascismen kommer kan man med rette spørre ultravenstre om hovedmotsigelsen går mot imperialismen eller fascismen.

Om man presser dem, erkjenner disse gruppene faren for fascismen. Men sjøl om fascismen kommer til makta, sier de at hovedmotsigelsen fortsatt går mellom borgerskapet og proletariatet. Kampen mot fascismen kommer bare til å være en underordnet motsigelse, en slags bisysselssetting.

Er dette semantikk? Nei, dette er ultravenstre i ferd med å avlede folkets pågående kamp, for å verne om den voksende fascismen.

ULTRA-»VENSTRE» OG REAKSJONEN

5) Ultravenstre gjenfinnes ofte i samarbeid med reaksjonære strømninger i verden. Et av disse var angrepene (for en stor del trotskistiske) på Ho Chi Minh for at han "forhandla med fienden" i Paris.

I Kina lyktes det ultravenstre å sabotere og stoppe viktig krigsmateriell på vei med jernbanen sørover til Hanoi (arbeidere og soldater gjenopprettet snart skaden). I USA angrep Challenge (Progressive Labor) åpent Ho som en forræder mot revolusjonen. Siden angrep de Kina for å støtte ham.

6) Så begynner ultravenstre å forsøke å lage forvirring og kaos. Under kulturrevolusjonen i Kina, en situasjon hvor massene fulgte Mao og

trotskismen internasjonalt

partiet og stadig gjorde framskritt med å avsløre reaksjonære elementer begynte gruppen "Røde Fane" å provosere fram slagsmål og anvende bandittgjenger, avbryte og ødelegge møter, føre "høytalerkrig", true revolusjonære på livet, antaste kvinnelige kamerater og oppmuntre til allment kaos.

Ultravenstre hadde begynt å vise sin fascistiske side. Målet var å holde massene fra å avsløre gjemte kontrarevolusjonære ledere.

7) Neste skritt for ultravenstre (i virkeligheten deres fremste mål) er å ta makta. I en lokal organisasjon skapte ultravenstre under kulturrevolusjonen et krav om å "følge Shanghais eksempel med å sette opp revolusjonskomiteer". Mao hadde forordna nettopp dette. Ved hjelp av påtrykk, følelseslader og slagordsjargong-prega møter blei massene i denne organisasjon overtalt til å velge en "revolusjonskomite" hvor alle lederne tre år seinere blei avslørt som forbrytere og medlemmer av den kontrarevolusjonære Lin Piao-organisasjonen.

Nå begynner vi å nærme oss det faktum at høyre skaper eller benytter seg av ultravenstregrupper for å angripe arbeiderklassen. Men først enda et eksempel på en slik "revolusjonær" maktøvertakelse.

FORRÆDERI MOT ARBEIDERKLASSEN OG MASSENE

Da Lin Piao planla sitt mord på Mao Tsetung og et statskupp, tok han i betraktning at det kanskje ikke ville bli vellykka. Hans dokument viser at om så skulle skje, var planen å sette opp en falsk sentralkomite for Kinas Kommunistiske Parti i Kanton. Derfra hadde han planlagt krig nordover mot partiet og folket i samordning med sovjetiske tropper som skulle gå mot sør. Ultravenstre erstattes nå med åpen fascisme.

Ikke all ultravenstre ledes av høyre fra begynnelsen, slik som det ofte var i Kina under kulturrevolusjonen. Men den får snart støtte av, påvirkes og utnyttes av høyre. Grunnen er at ultravenstres grunnleggende filosofiske basis er den egoistiske opportunisten hos borgerklassen. Den kan starte som uskyldig kritikk av ei riktig linje, men til og med i dette tilfellet er grunnlaget borgerlig tenkning: En person eller gruppes ønsker om anseelse og makt. Dette ønsket er opportunistisk og går snart over i forræderi av arbeiderklassen og massene.

Hva slags mennesker faller for ultravenstristiske paroler og aksjoner? I grunnen de samme som faller for fascistiske paroler og aksjoner. Når jeg studerte de menneskene jeg kjente godt under kulturrevolusjonen, mennesker som var ultravenstre, så finner jeg visse personlige karaktertrekk som er felles for dem alle. Først og fremst er det opportunisten, eller rett og slett egoismen. Av det følger allvitende arroganse, frieri til offentligheten, forakt for "dem der nede", og kryping for "dem der oppe", en draging til anti-intellektualisme, god evne til å lyve, kjærlighet til symboler, merker og organisatorisk abrakadabra, evne til å vifte "med den røde fanen", akseptering av hemmelighetskremmeri og oppgjør bak kulissene, et behov for å bli beundret og respektert som leder og steinhard overbevisning om at de har rett sjøl om hele partiet og samfunnet til slutt viser at de tar feil. De er kort sagt, egoister.

MER REVOLUSJONÆR ENN REVOLUSJONÆR

Alle ultravenstres antiproletære trekk har en filosofisk kilde: opportunisten, egoismen som er karakteristisk for borgerskapet. Når en kamerat blir arrogant, utålelig, dogmatisk, mister tilliten til massene, gjør krav på å være "mer rød enn rød", og han dras til rampelyset og ikke forbedrer seg, har vi antagelig med en agent innafor våre egne rekker å gjøre.

Hvordan skal arbeiderklassen bekjempe ultravenstre? Jo, ved å få et fast grep om marxismen, proletarietets våpen mot revisjonistene og andre falske marxister. Men denne kunnskapen må være resultatet av praksis, dvs. sjølve kampen for å slå vakt om marxismen og beseire all forfalskning av den. Marxismen må tillempe i nær sammenheng med kritikk.

Kritikken må beskjefte seg med grunnleggende spørsmål om rett og feil i den pågående klassekampen og må ikke drukne blant mindre viktige problemer.

Alt dette må gjøres innafor ramma av ei riktig marxist-leninistisk linje under betraktning av skillet mellom de to typene motsigelser: De innafor folket og de mot fienden.

Ledere må lede - i praktisk kamp og ikke fra skrivebordet. Leder for ei gruppe, en bevegelse eller et parti kan ikke

regne med å oppdage og bekjempe ultravenstre bare gjennom egen kraft. Hvis de oppdager den, kan de ikke aleine bekjempe den. Et forsøk ville bare skape forvirring blant medlemmene og massene, og splitter ofte gruppa i to like sekteriske deler.

Nøkkelen er massene og ledernes masselinje. Mao Tsetung for eksempel, bekjempe eksistensen av høyre og venstre-revisjonisme i KKP i mange år. Han visste hvem forræderne var. Sjøl om han hadde kunnet ekskludere dem (noe han ikke kunne), ville det bare ha spredd revisjonisme, både innafor partiet og blant massene. Hans metode blei istedet å starte kulturrevolusjonen, en massebevegelse blant folket mot "det borgerlige høykvarteret", dvs. "de innafor partiet, i lederes stillinger, som hadde slått inn på den kapitalistiske veien". Med korrekt og aktivt parti-lederskap dro han inn massene i dyptgående studier, støtta en voksen-de praktisk erfaring av hva virkelig og falsk marxisme er.

Problemet med ultravenstre kan bare løses endelig av massene. Pga. dette må lederne ha ei korrekt marxist-leninistisk linje, være klar over hovedmotsigelse og underordna motsigelser, ha nære bånd til massene og aktivt arbeide side ved side med dem i livsviktige, aktuelle kampspørsmål.

Dette er vår oppgave om vi skal oppdage og beseire ultravenstre.

ROBERT FRIEND er amerikaner bosatt i Peking. Friend har allsidig politisk erfaring.

I 50-åra blei han tvunget til å forlate landet fordi myndighetene forfulgte ham for hans politiske virksomhet.

Han arbeidet noen år i Mexico og Guinea i Vest-Afrika. Siden 1963 har han bodd i Kina og arbeidet der som oversetter, journalist og forfatter.

USA: Trotskismen - ny debatt om gammelt tema

Seinhaustes 1972 opplevde venstresida i USA ei skarp oppleving av ein debatt som har gått som ein understraum oppgjennom historia til venstrerørsla. Emne var trotskisme og diskusjonen vart retta mot trotskismen si rolle ideologisk og praktisk i den revolusjonære rørsla.

av
Carl Davidson

Den direkte årsaka til debatten var den politiske, militære og diplomatiske offensiven til det vietnamesiske folket, som kuliminerte med at vietnamesarane pressa ein fredstraktat i ni punkt på Nixon-administrasjonen. Krava som vietnamesarane sette fram var: Underteikning av fredsavtala, bombestans og alle USA-troppar ut av Vietnam. I samband med dette sendte den vietnamesiske frigjeringsrørsla ei oppmoding til alle progressive krefter i verda om å stø opp om vietnamesarane sine krav ved å krevje at Nixon skulle "Underteikne fredsavtala nå." Det såg først ut som om det skulle kome til semje, men etter fleire vekers nøling slapp USA laus ei terrorbombing over Nord-Vietnam i jula. Nixons forsøk på folkemord slo feil og blautgjorde ikkje vietnamesarane. Og ikkje berre det, bombinga utløyste ein verdensomspennande proteststorm frå vener av det vietnamesiske folket, noko som var med på å isolere Nixon-administrasjonen og Saigon-marionettane deira enno meir frå verdsopunionen. Kravet om under-teikning av avtala var det springande punktet i kampen.

På den eine sida stod det vietnamesiske folket, ein samla Indo-kinesisk front, dei nasjonale frigjeringsrørslane, dei sosialistiske landa, dei revisjonistiske landa, arbeiderklassen og dei demokratiske kreftene i dei kapitalistiske landa, fleire kapitalistiske regjeringar som var "allierte" med USA-

imperialismen og til og med ein del av sjølve det amerikanske borgerskapet.

På den andre sida sto Nixon-administrasjonen og Saigon-marionettane.

Men Nixon hadde enno ein alliert som kunne setjast opp mot dette dramatiske dømme på den internasjonale sameinte fronten mot USA-imperialismen - nesten heile den trotskistiske rørsla.

Også trotskistane var imot å krevje at Nixon skulle underteikne fredsavtala, dei stod på at avtala skulle vrakast og hevda at ho ville stå i veggen for "retten til å avgjere sjølf" for Sør-Vietnam.

Dei organiserte opposisjon mot kravet innafor den amerikanske anti-krig rørsla, skreiv artikkel på artikkel i pressa si om at avtala var eit "sal" og eit "forederi" mot dei vietnamesiske nasjonale rettane, og dei truga med å organisere eigne demonstrasjonar om kravet om "Nixon underskriv no" vart hovedparole i dei planlagte massemobiliseringane i januar 1973.

Trotskistene trur at dei standpunkt dei tek heim fra ei "revolusjonær" analyse av stoda i verda, og dei held fram med å pakke inn konklusjonane sine i "venstre"-fraser. Det dei i røynda demonstrerer er at den tradisjonelle marxist-leninistiske vruderinga av trotskist-rørsla er rett: at dei berre er "venstre" i forma, men tvers igjennom høgre i praksis.

Det å gå imot kravet om under-teikning av fredsavtala og setje dette opp mot kravet om tilbaketrekking er ikkje berre eit avvik frå elles legitime trotskistiske synspunkt på revolusjonære spørsmål. Tvert om, denne splitringsline følgjer av grunnleggjande synspunkt i den trotskistiske teorien, deira strategiske tilnærming til revolusjonen og dei særegne trekka ved rørsla deira.

Det som byrjar verte klårare for dei framveksande revolusjonære kreftene i USA er kva trotskistane sine synspunkt er, kva rolle dei har spela historisk og kva rolle dei spelar i dagleg revolusjonær praksis.

Ein kan seie at det siste standpunktet til trotskistane når det gjeld Vietnam, på eit vis har ei positiv side: det har tjent til å opne auga til mange aktivistar for farane ved denne særegne typen "venstre"-opportunisme, og synt at det er naudsynt å kjempe mot den innverknad dei har i venstrerørsla.

TROTSKISME - DÅ OG NO

Føremålet med denne artikkelserien er å ta del i denne kampen. Den vil freiste å kaste ljós over den historiske rolla til Trotsky og trotskismen. Hovudlinene i teorien, forholdet mellom teorien og praksisen og hovudtrekka i trotskistrørsla slik ho er i dag, og i tillegg vil vi sjå på kva som er likt og kva som er forskjellig innafor dei ulike grupperingane i rørsla.

trotskismen internasjonalt

Historia til trotskistrørsla er nært knytta til den politiske karriera til Leon Trotsky sjølv. Trotskys offentlege rolle som talsmann for Oktoberrevolusjonen i Russland og stillinga hans som den første leiaren for den Raude Armé under borgarkrigen har vore og er framleis ei kjelde til prestisje for etterkommarane hans.

kampane til arbeidarklassen og dei undertrykte nasjonane var eit av hovudtrekka bak framveksten av det "nye venstre" i 60-åra.

"Nye venstre" hadde ein grunnleggjande progressiv, anti-imperialistisk karakter, men på same tid hadde desse kreftene demonstrert ei vakling som var typisk for

botn for trotskisme, der han fritt kan blomstre og spekulere i sine eigne kontra-revolusjonære mål."

Det er og ein subjektiv faktor som er med på å vekke opp trotskistane med jamne mellomrom. På grunn av trotskistane sin sjølvkonstruerte rolle som "permanent opposisjon" innafor den revolusjonære rørsla, er skjebnen deira ofte knytt til den relative styrken til høgre-opportunismen - ja sjølv til opportunistiske feil eller politikk som midlertidig vert ført av revolusjonære krefter.

Det viktigste og det siste eksemplet på dette var den 20. partikongressen til SUKP. Under røykteppe av åtak på "brottsverka til Stalin" forkasta partiføreren N. Krutshov leninismen sin teori om proletariatet sitt diktatur og sette fram dei "tre fredelege" som kjerna i revolusjonær strategi: Fredeleg konkurranse, fredeleg sameksistens og fredeleg overgang (til sosialismen).

Desse hendingane på slutten av 50-tallet gav signal om ei kvalitativ endring både i Sovjetunionen og i kampen som gjekk føre seg innafor den internasjonale proletære rørsla mellom marxisme-leninisme og revisjonisme. For første gang i historia satt revisjonistane med statsmakta, og den kjensgjerninga at det var "av-Stalinisering" som

forts. vend

Frå ein demonstrasjon i USA.

Denne artikkelen er skriven av Carl Davidson, ein medarbeidar i den amerikanske avisa Guardian. Han vil i ein serie artiklar ta opp «venstre» i USA – særskild trotskistane si historie der. Dette knytter han til Trotsky og den reaksjonære ideologien han sto for.

Mindre kjend er den feilaktige linja til Trotsky og følgjesveinane hans under den russiske revolusjonen, fortida hans som mensjevik, den opprinnelige fiendskapen hans til Lenin og Bolsjevikpartiet og kampene hans mot Lenin etter maktovertakinga.

Utviklinga av trotskistrørsla, både medan Trotsky levde og etterat han døydde, har vore forma av hendingar som ofte overgjekk eller stod i motstrid til dei subjektive intensjonane til grunnleggjarane av ho.

Trotskismen oppsto til dømes først som ein tendens innafor arbeider-rørsla, deretter avspeglar den innafor rekkene sine verdensopfatninga til det radikale småborgerskapet og arbeidararistokratiet. Denne basisen innafor arbeiderklassa har tørka inn og i dag er rørsla i hovudsak ei rørsle blant mellomklasseungdom og dei framskredne kapitalistiske landa.

Medan hovudtendensen i utviklinga av trotskismen har vore tilbakegang, har utviklinga ikkje vore jamn. Med jamne mellomrom, i samband med objektiv så vel som subjektiv utvikling av klassekampen får rørsla vind i segla att, noko som vi i dag ser mange av i dei framskredne kapitalistiske landa.

ULIKE SIDER VED GJENOPPLIVINGA

Den gjenopplivinga vi ser i dag av trotskistrørsla har to hovudgrunnar. Den objektive faktoren har samband med forråtninga innafor det imperialistiske systemet, som fører til at ikkje berre klasseinteressene til proletariatet vert angripne, men som driv småborgarskapet og andre radikalisererte mellomlag inn i kampen for borgarlegdemokratiske rettar.

Denne radikaliseringa av småborgarskapet i protest mot politikken til monopolkapitalen og i samsvar med

trotskismen internasjonalt**USA:**av
Carl Davidson**Trotskismen - ny debatt
om gammelt tema**

hadde tjent som verktøy for å nå dette målet, gav trotskistrørsla eit nytt "livslån". Popa seier det slik: "Etter den 20. og særskild etter den 22. kongressen til SUKP, kor renegatane lanserte den ville anti-stalinisme kampanja si, reiste trotskistane på hodet sitt, og trotskismen som hadde lidd store nederlag og mista all innverknad i massene, starta på nytt under-

mineringsaktivitetane sine i stor skala, og strekte dei giftige røtene sine til mange områder og land i verda. Trotskistgrupper og organisasjoner spratt opp som paddekattar i Europa, Amerika og andre stader."

Desse hendingane kom til å få innverknad på den opprinnelege karakteren til det nye venstre i USA. Det nye venstre oppfatta seg sjølv i

opposisjon til det "gamle venstre" fra 30-åra, og som ei følgje av dette vart dei isolert frå dei historiske røynslene til den proletære sosialistiske rørsla. Medan det nye venstre subjektivt sto i opposisjon til den reformistiske politikken til revisjonistane, var det samstundes ute av stand til å slåst mot trotskistisk innverknad i eigne rekker.

Trass i denne midlertidige opplivinga av trotskismen, tok snart dei indre motseiingane i trotskismen sjølv å syne seg att, og fører på nytt til kriser innafor rørsla. Desse indre motseiingane er ein del av sjølve den trotskistiske teorien, og dei vil syte for at trotskismen taper ettersom klassekampen skridt fram.

FRANKRIKE:

»Vi trodde at alt skulle skje. Du kan aldri forestille deg hvordan det er å være med mens revolusjonen stiger. Vi ble forferdelig skuffet da vi så det det hele døde hen. Borgerskapet gjenvant kontrollen. Vi forsto at vi aldri skulle delta i noe liknende.» Det var en anarkist som sa dette om mai 1968. Tidligere aktiv, nå fjernt fra organisert politikk.

**Jean-Paul Sartre
og "les maos"**

Alle grupper som kaller seg revolusjonære i Frankrike, er prega av oppsummeringa av mai 68. 6 år er ikke så lenge for eldre arbeidere, de jobber ofte fremdeles på den plassen de kan - skje okkuperte i flere uker under generalstreiken. Men erfaringene fra den gang er ikke nok for å forstå venstresida i Frankrike idag. Et vell av nye erfaringer er kommet til, og de som idag er unge arbeidere eller ungdom under utdanning, var kanskje knapt ferdige med grunnskolen i 68.

Det er ikke mulig å behandle de gruppene som kaller seg revolusjonære i Frankrike innen rammene av en kort artikkel. Det hjelper ikke stort om en begrenser seg til de typisk venstreopportunistiske gruppene. Temaet er likevel altfor stort, selv om en da kunne sjalte ut både PSU (den franske analogien til SF) som i stadig større grad klitrer seg opp til sosialdemokratene, og trotskistene som også utdyper høyreinnholdet i politikken sin ved å støtte revisjonistene og sosialdemokratene i valg. Jeg skal nøye meg med å beskrive venstreproletarene, som på mange måter var det mest originale utspringet av mai 68 i Frankrike.

En liten advarsel er på sin plass før vi går inn på denne gruppa. Det ser ut som

om de er i ferd med å forsvinne, på samme måten som liknende strømninger gjør i andre land. Norge har aldri hatt noen betydelig strømning av en slik "venstreopportunisme". Det er ikke lett å gi et vitenskapelig korrekt bilde av politikken deres. Venstreproletarene har aldri hatt noen kongress, statutter eller program. Hvem som helst kan beskyldes meg for å overdrive en bestemt epoke i utviklingen, eller å henge meg opp i enkeltsaker.

FRONT AV ALLE ANTI-AUTORITÆRE

Venstreproletarene (Gauche proletarienne, med Alain Geismar som leder og Jean Paul Sartre som aktiv sympatisør) kalte seg selv ofte "mao'ene" (les maos). Det hadde de ikke noe særlig grunnlag for, selv om de flittig brukte sitatboka og var ivrige venner av Kina. De så det slik at Mao og rødegardistene hadde gjennomført en anti-autoritær revolusjon. I borgerpressa i alle land ble de framstilt som maoister og det hjalp til å prege inn bildet av "maoismen" som et anarkistisk ungdomsopprør.

Venstreproletarene kjempet for en bevegelse av uformelle basiskomiteer, uten partistruktur, uten faste beslutningsprosesser og statuttbundne sentrale organer. De bekjempet Lenins og

Stalins teorier om partiet, uten å nevne det åpent. Konsekvensene ble alvorlige. For det første ble de infiltrert av politi og agenter. I en rekke tilfelle ble de møtt av politiet på åstedet, når de skulle gjennomføre ulovlige aksjoner. Sjølv har jeg opplevd å droppe inn på et seminarrom på universitetet. Jeg kjente ingen av de tilstedeværende, og likevel fortsatte de å planlegge en aksjon som om ingenting var skjedd. (I noen tilfelle, bl. a. kidnappingen av personalsjefen på Renault, kom de fra det uten å bli tatt trass i en enorm politiinnsett med tusener av husundersøkelser på 48 timer!) For det andre, manipulasjon og forvirring. Sjølvbestaltede "ledende maoister", særlig folk knyttet til redaksjonen i "Cause du Peuple", dukket opp på basismøter uten forhåndsvarsel for å "bekjentgjøre linja". Det fantes ikke skikkelige valg eller skikkelige diskusjoner av politikken.

FOR PROLETARISK VOLD

Venstreproletarene forsvarte (i det minste ei viss tid) teorien om at revolusjonen må ta form av et langvarig, væpnet og voldelig opprør, en folkekrig. De forsøkte å bygge opp en arbeidermilits og gjennomføre væpna aksjoner. I dette arbeidet spilte de en progressiv rolle mot revisjonister og høyreopportunist-

trotskismen internasjonalt

me. Men likevel var det kanskje på dette området at småborgerlige trekk fikk de mest alvorlige følgene for bevegelsen. De forsøkte å gi enhver bevegelse en voldelig form. En tid forkastet de den langvarige streiken som middel i klassekampen ("streik er dyrt for arbeiderklassen og billig for kapitalistene-sabotasje er billig for arbeiderklassen og dyrt for kapitalistene"). På en god del bedrifter forsøkte de å støtte rettferdige krav (mot arbeidsulykker, arbeidsledernes rasistiske holdning overfor fremmedarbeiderne, umenneskelige arbeidsforhold og dårlig lønn) gjennom sabotasje. I 72 måtte de oppsummere denne linja med at en god del av deres modigste sympatisører var blitt fengsla etter å ha mistet sympati og støtte blant arbeidskameratene slik at det ble ei lett sak for bedriften å spotte dem ut og overgi dem til politet.

I den samme tida (70-71) forsøkte de å utvikle enhver demonstrasjon til et gatestlag mot politiet. De reiste paroler som "gjenvinn gata for folket" (slik det etter deres mening hadde vært i 68, før politiet hadde bikkupert gatene"). Etter at demonstrasjoner var slått ned, reiste de paroler som "purken skal få betale" og "for et øye - begge øynene, for ei tann - hele kjeften". Men politiet hadde stadig de beste kortene på handa. Mange ble fengslet, og gatestlagene syntes mer og mer formålsløse. Færre og færre sluttet opp. Kampvillig ungdom ble desillusjonerte. Nå var det ikke slik at alt var bare svart. Enkelte kamper mot fascistene må nok oppsummeres som positive, likeså noen av demonstrasjonene for de politiske fangene. Men stort sett mistet venstreproletarene evnen sin til å mobilisere. Stadig flere stilte spørsmålstegn ved formen for demonstrasjoner, og de så at de ikke hadde våpen og styrke til å utvikle kampformen.

MOT FAGBEVEGELSEN

Venstreproletarene stilte seg fiendtlige til enhver form for faglig organisering. Der bygde de bl.a. på erfaringene om at det faglige byråkratiet hadde knust mange streiker, at det hadde spilt en stor rolle i å ødelegge generalstreiken i 68. Men på denne måten kom de i et antagonistisk forhold til brede arbeidermasser, og særlig til fagarbeidere. De ødela muligheten til taktiske allianser og svekket arbeidskamper i utgangspunktet. Bak deres vakre fraser lå det en fullstendig mangel på dialektisk analyse av forhold som de var.

Ei kort tid greide likevel venstreproletarene å vekke begeistring, kampvilje og en betydelig oppslutning, først og fremst blant unge studenter og intellektuelle, men også blant store grupper revolusjonære, unge arbeidere og fremmedarbeidere. De kunne samle tusener på møter både i nord, i Paris, Lyon og andre byer. De inspirerte en rettferdig ånd av opprør og kamp. Men de lot den løpe ut i sanden og har på lengre sikt gjort en bjørnetjeneste mot den progressive bevegelsen.

OPPORTUNISTENE UNNVEK IDEOLOGISK KAMP

En lang rekke opportunistiske partier og grupper lot seg influere av venstreproletarene. Venstresosialdemokrater (PSU), anarkister og trotskister jattet med i forskjellige tvilsomme former, strukturer og aksjoner (bl.a. i Secours Rouge). De tok ikke noe ideologisk kamp mot venstretendensen. Marxist-leninistene har hele tiden ført ideologisk kamp mot venstreproletarene, samtidig som de i mange tilfeller gikk med i felles konkrete aksjoner.

I de siste årene ser det ut som om venstreproletarene har gått inn i en tiltakende høyredreining. Uten ideologisk ankerfeste har de ikke kunnet oppsummere feilene og lære av dem. Arbeidermilitsen og den proletariske volden ble

lagt på hylla. Tilbake sto et sant virvar av antiautoritære og opprørske holdninger. Det ser ut som om "intellektuelle personligheter" av typen J.P. Sartre, Michel Foucault og endog Maurice Clavel er blitt kjørt mer i forgrunnen med sine småborgerlige teorier, mens de kjempende grupper av fremmedarbeidere og unge arbeidere i økende grad har forlatt gruppen. Venstreproletarenes utvikling er blitt ett eksempel på en allmenn historisk erfaring. Både en vitenskapelig marxist-leninistisk teori og en riktig taktikk og strategi er nødvendig for en revolusjonær bevegelse som skal tjene arbeiderklassens langsiktige og umiddelbare interesser.

ie.

Paris, mai 1963

ALBANIA:

Trotskistene i spannr

Det har alltid vært et litt pinlig punkt for grupper som KAF og MLU og andre venstreopportunister som kaller seg marxist-leninister og anerkjenner Kina og Albania som sosialistiske land, at kommunistpartiene i disse landene ikke vil ha noe med dem å gjøre, men tvertimot har vennskapelige forbindelser med AKP(m-l) som de anerkjenner som det eneste revolusjonære partiet i Norge. Når representanter fra disse organisasjonene blir konfrontert med dette, svarer de ting som: »Vi kan ikke vente at kineserne og albanere skal kjenne så godt til indre norske forhold, og vi skal nok passe på å bygge ut internasjonale kontakter når vi blir sterkere.»

Dette er selvsagt tull. F.eks albanerne har gjennom sin egen historie sett hvor stor skade venstreopportunistene kan gjøre, både ved at de i praksis saboterer klassekampen, og ved at de med sin demagogiske fraseradikalisme kan spre forvirring langt inn i kommunistenes egne rekker. Det at venstreopportunistene i Albania som i de fleste andre land har et ytterst lite ærerik historie fører selvsagt til at de albanske kommunistene også kjenner igjen fenomenet når det dukker opp i andre land, dette har da også albanerne gjentatte ganger gitt uttrykk for blant annet ved at albanske teoretikere har skrevet om nåtidens trotskister.

I denne artikkelen skal vi ta for oss venstreopportunistenes rolle i den albanske frigjøringskampen.

Av den albanske maleren Prizreni: "Tiranans befrielse".

Da de første kommunistiske grupper ble dannet i byen Korca i 1928 var Albania meget tilbakeliggende jordbruksland. Landet var under ledelse av den selvutnevnte kong Zog som hadde stått i spissen for å slå den borgerlig-demokratiske revolusjonen i 1924. Det faktum at nærmere 90% av befolkningen var sysselsatt i jordbruket, at det omtrent ikke fantes industri og i tillegg at største delen av befolkningen var analfabeter, stilte store krav til kommunistene når det gjaldt å tillemppe en riktig strategi for det kommunistiske arbeidet.

Helt fra den kommunistiske bevegelses begynnelse utviklet det seg kamper omkring de politiske linjene. Det var til stor hjelp at det

på begynnelsen av tretti-tallet kom til landet en gruppe tidligere eksil-albanere som hadde fått skoleing under ledelse av Komintern. Men det faktum at en del av kommunistene helt fra begynnelsen av var kommet under innflytelse av trotskistisk propaganda importert fra Hellas, vanskeliggjorde arbeidet med å utvikle politiske linjer som kunne virke ledende i kampen mot Zog-diktaturet.

FØRSTE TROTSKISTER DUKKER OPP

Den første alvorlige kampen mot trotskistiske ideer ble konkretisert i kampen mot den såkalte "kader-teorien" utviklet av Niko Xoxi som hadde en ledende stilling i bevegelsen.

Han hevdet at kommunistene ikke skulle lede massene til kamp på det daværende tidspunkt, men istedet konsentrere seg om skoleing av kadrene for å få de kommunistiske cellene opp på et høyere nivå. Det kostet mye tid og arbeid å få isolert Niko Xoxi, men han ble til slutt kastet fra alle til-litsverv i bevegelsen og "kader-teorien" ble forkastet.

I løpet av trettitallet styrket den kommunistiske bevegelse sin stilling. Det dukket opp grupper flere steder i landet og kommunistene gikk i spissen for faglig organisering av den fåtallige arbeiderklassen, og de gikk i spissen for det antifascistiske arbeidet, arrangerte massedemonstrasjoner og ga ut progressive publikasjoner. Zog-

med fascismen

regimet på sin side ble mer og mer reaksjonært, og da en ny regjering kom til makten i 1936 ble de demokratiske rettighetene innskrenket ytterligere og det ble iverksatt massearrestasjoner av kommunister og progressive. Den nye regjeringen hadde klare fascistiske sympatier og organiserte fascistiske grupper under innflytelse av Mussolini.

KONTAKT MED KOMINTERN

Siden det ennå ikke var dannet noe kommunistparti hadde man ingen organisatorisk tilknytning til Komintern, men det var i denne perioden hele tiden mer eller mindre jevnlig kontakt mellom både komministere i Albania og i eksil og Komintern.

I forståelse med Komintern ble det utviklet linjer for den albanske anti-fascistiske kampen. Det politiske grunnlaget for den anti-fascistiske fronten skulle være:

- 1) Kamp til forsvar for de nasjonale rettighetene og
  - 2) Kamp til forsvar for de demokratiske rettighetene, basert på folkets mest grunnleggende krav.
- Når det gjaldt kravet om nasjonal uavhengighet skulle man samarbeide med alle klasser og samfunnsgrupper som var positivt innstilt til kampen mot fascismen.

TROTSKISTENE SPLITTER

Niko Xoxi og andre trotskister spesielt i Tirana og Shkodra avviste den anti-fascistiske fronten. De hevdet at det var et forræderi mot arbeiderklassen å samarbeide med nasjonale patrioter og andre grupper. Det krevde hard kamp og mye arbeid å avsløre trotskistenes sabotasje av den anti-fascistiske og anti-imperialistiske kampen, men i all hovedsak betydde den anti-fascistiske kampen et stort gjenombudd for den kommunistiske bevegelsen.

Selv etter at trotskistene var avslørt og isolert fortsatte de sitt splittelsesmakeri. Spesielt i byen Shkodra ble det skapt forvirring da lederne der lanserte sin teoretiske "nyvinning" som blant annet slo fast at det i Albania ikke fantes noe proletariats eller borger-

skap i "ordets rette forstand" og at det derfor var umulig å drive klassekamp og at de historiske betingelsene for revolusjon ikke var tilstede. De hevdet videre at bøndene ikke var en alliert klasse til proletariats, og at proletariats først kunne oppstå i "egentlig forstand" når en kapitalistisk utvikling hadde kommet på et høyere nivå. De mente derfor at kommunistenes oppgave på det daværende tidspunkt var å utvikle kadre som kunne agitere for kommunismen blant proletariats og de ville bruke hovedkreftene på å bidra til dannelsen av et proletært sosialistisk demokrati som igjen skulle bli en del av en sosialistisk føderasjon på Balkan.

Ettersom Shkodra-gruppens ledere ikke forstod de politiske forandringene som var skjedd i Albania og verden, kunne de heller ikke utforme en riktig revolusjonær politikk som var i overensstemmelse med de faktiske forholdene. Derfor avviste de Kominterns direktiv om opprettelse av en anti-fascistisk folkefront fordi Albania var et halvføydalt land uten klart avgrensede klasser og uten et skikkelig kommunistparti.

ITALIENERNE OKKUPERER LANDET

Det absurde og reaksjonære ved en slik politikk ble klart da Italia i 1939 okkuperte Albania uten at Zog-regimet løftet en finger for å organisere motstand. Det ble satt igang massearrestasjoner av kommunister. Shkodra-lederne Niko Xoxi og Zef Mala kom nå i et ytterlig mindre flatterende lys da de forrædde store deler av gruppen ved å avsløre navn i gruppene både i Shkodra og Korca.

Ettersom kong Zog nå flyktet fra landet og det ikke fantes noe nasjonalt forsvar som ikke samarbeidet med okkupasjonsmakten, var kommunistene de eneste som fra begynnelsen av gikk i spissen for en organisert motstand mot den fascistiske okkupasjonsmakten.

Det ble oppnådd formell enhet i den kommunistiske bevegelsen, men det skulle snart vise seg at denne enheten kun var av formell karakter. Shkodra-gruppen gikk riktignok

med på å kaste Niko Xoxi, men det fantes elementer som fortsatte hans "linjer". I Korca dannet det seg en egen fraksjon som tok navnet "ungdomsgruppen". Denne gruppens ledelse utviklet en egen anti-marxistisk ideologi og politisk plattform.

TEORIEN OM DE REAKSJONÆRE BØNDENE

De fastholdt teorien om at det i Albania ikke fantes noe proletariats, ingen klassekamp og derfor ingen grunn til å danne noe kommunistparti, at bøndene var konservative og reaksjonære og ikke kunne bli arbeiderklassens allierte. De opptok også den trotskistiske teorien om å skolere og bevare kadrene. De anså at arbeide og forbindelse med massene var farlig ettersom det kunne sette kadrene i fare. Som om denne sabotasjelinjen for motstandskampen ikke var nok, ble de i realiteten støttespillere for fascismen. De hevdet nemlig at den fascistiske invasjonen skulle medføre kapitalismens utvikling og dermed en utvikling av et proletariats og at det ville føre til sterke bånd mellom den albanske og italienske arbeiderklasse. På denne måten skulle klassekampen utvikles og skape felles betingelser for opprettelsen av et kommunistparti som kunne lede kampen for sosialismen.

Som om ikke "Ungdoms-gruppens" virksomhet skapte nok forvirring, dukket det opp nok en person på arenaen som i kommunismens navn bidro til ytterligere sabotasje og forvirring i motstandskampen. Det var trotskisten Andrea Zizi som kom tilbake fra eksil i Hellas og opprettet organisasjoner i Korca, Tirana og Vvolla. Disse gruppene arbeidet ut fra teorien om at fascismen bare kunne bekjempes innenfra, derfor skulle kommunistene istedet for å slåss åpent mot fascistene sammen-smeltes med dem i deres politiske og organisatoriske apparat. Dessverre ble enkelte kommunistiske offiserer lurt med på denne døds-linjen.

Samtidig som de forvirrede trotskistiske og opportunistiske elementer drev sin sabotasjelinje, slo

Forts. Vend

trotskismen internasjonalt

kommunistene aktivt mot de italienske okkupantene som nå var gått inn i krigen på Hitler-Tysklands side.

ENVER HOXHA LEDENDE

Det var Enver Hoxha som på slutten av tretti-tallet vendte tilbake fra eksil i Frankrike, som ble den ledende kraften i den kommunistiske bevegelsen med Tirana som sentrum, og etter et møysommelig og hardt arbeid, hvor man blant annet hadde oppnådd enhet med de bra elementene på steder hvor trotskistene opererte og fikk isolert disse, var det mulig å opprette Albanias kommunistiske parti den 8 november 1941. Enver Hoxha ble valgt til partiets formann. Etter parti-stiftelsen startet det møysommelige arbeidet med å bygge opp partiet, høyne det politiske nivået blant medlemmene og bygge ut en skikkelig motstandsfront mot fascismen. Det er verdt å merke seg at Kommunistpartiet var det eneste organisert partiet i Albania og følgelig det eneste som hadde forutsetningen til å gå i spissen for den anti-fascistiske kampen. På tross av at partiet var ungt og manglet både kamperfaring og skoleringsklarte det etter hvert å få dype røtter i det albanske folket og bygde ut en effektiv væpnet motstandsfront, basert på gerilja-enheter.

TROTSKISTENE SABOTERER FOLKEFRONTEN

Det viste seg snart at det ikke bare var den fascistiske militærmakten som truet partiets arbeid. Folk med trotskistiske ideer som i forbindelse med partistiftelsen hadde markert sin uenighet, men høytidelig lovet å innordne seg den demokratiske sentralismen, fortsatte sitt intrigemakeri og bygde opp egne fraksjoner. Ansats Lula og Sadik Premte

organiserte folk på grunnlag av "Ungdoms-gruppens" tidligere politiske linjer. Det at partiets enhet på denne måten ble svekket samtidig som fascistiske agenter infiltrerte partiet, førte til at arbeidet ble alvorlig svekket og en rekke framtreddne partimedlemmer ble arrestert. På grunn av disse vanskelighetene ble det innkalt til ekstraordinær parti-kongress som enstemmig vedtok å ekskludere Lula og Premte samtidig som en del andre ble suspendert for tre måneder.

Den 16 september 1942 innkalte kommunistpartiet til en landskonferanse for å organisere en bredt sammensatt frigjøringsfront som skulle bestå av: ærlige og anti-fascistiske personer uansett religiøs tro, politiske meninger og tendenser, som er for et fritt, uavhengig og demokratisk Albania.

FRIGJØRINGSFRONTEN DANNES

Konferansen ble holdt i Peza og ble et skikkelig gjennombrudd for motstandskampen, geriljaenheter ble organisert i landsmålestokk og man bygde ut den militære motstanden i omfattende partisanenheter på 50-60 mann. I slutten av året var flere tusen motstandskjempere under våpen og stadig flere sluttet seg til de væpnede styrkene.

Det var imidlertid ikke alle som var invitert til Peza-konferansen som sluttet opp om motstandsfronten. En del storborgere, godseiere, prester og borgerlig intellektuelle så med meget ublide øyne på den ledende og dominerende rollen kommunistene hadde fått i motstandsfronten. De forsøkte å bygge opp en alternativ motstandsfront på et anti-kommunistisk grunnlag under navnet "Balli kombetar". Særlig

overraskende var det vel heller ikke at den trotskistiske Zsjarri-gruppen sluttet seg til denne. Med den tillit kommunistene gjennom sin ledende rolle i kampen hadde fått, hadde en slik organisasjon ikke livets rett, den maktet aldri å få noen masseoppslutning og utviklet seg til å bli klare støttespillere for fascistene.

TROTSKISTENE GIR SEG IKKE

På tross av den åpenbare framgangen i motstandskampen oppga ikke de ekskluderte trotskistene Sadik Premte og Anastas Lula sitt intrigemakeri. Premte hadde forflyttet seg til Vlora-distriktet og organiserte der en hemmelig fraksjon. De fikk deler av partisanavdelingen med seg og satte i verk organisert sabotasjevirksomhet mot den væpnede kampen. Etter harde ideologiske kamper ble Premte isolert og flyktet inn på fascistkontrollert område, mens partisanavdelingen ble forent til å fortsette kampen. Dette ble nok en viktig lærepenge for kommunistene som gjennomførte en anti-trotskistisk skoleringskampanje i hele partiet og motstandsfronten. Disse kampene førte partiet opp på et høyere nivå slik at det sto enda sterkere i kampen. Det lyktes heller ikke trotskistene på noe tidspunkt senere i frigjøringskampen å vinne innflytelse med sine ideer, noe som var en klar forutsetning for at de italienske okkupantene i 1943 ble kastet ut og at tyskerne i 1944 på samme måte ble jaget ut av landet. Grunnlaget var lagt for opprettelsen av den sosialistiske republikken Albania under ledelse av Albanias Kommunistparti med formann Enver Hoxha i spissen.

OPPSUMMERING

Det fantes to linjer for den albanske motstandskampen. De albanske kommunister analyserte de albanske forholdene og la opp en strategi på grunnlag av den dialektiske materialisme. Ved å lære av sine feil og vurdere de spesielle klasseforholdene i landet, maktet de å forene alle krefter som lot seg forene mot de fascistiske okkupantene. Det seierrike ved deres strategi ble bevist ved at de på egen hånd bekjempet fascismen på en måte som antagelig savner sidydestykke i europeisk krigshistorie. Den andre linjen kom til uttrykk ved de elementene som ved en subjektivistisk og idealistisk forhold til klassikerne trakk opp linjer som var i strid med de objektive interessene til det albanske folket, når de i tillegg nektet å innordne seg etter de vedtakene som påviselige avviste deres linjer, førte det til at de til syvende og sist løp fiendens ærend og ble fiender av folket.

Enhver Hoxha

Hva er historias drivkraft –

teknologi eller klassekamp?

De tyske reformistene E. Bernstein og K. Kautsky har satt fram en teori om at utviklinga i samfunnet er et direkte og nødvendig resultat av produktivkreftenes utvikling. Sosiale omveltninger vil skje til menneskenes beste i takt med den teknologiske utviklinga.

Denne teorien blir gjerne kalt teorien om produktivkreftene. Teorien brukes i reaksjonens tjeneste av både høyre og »venstre».

I dag gjør »venstre»-opportunisten bruk av denne teorien for å splitte arbeiderklassens kamp og for å rettferdiggjøre sin egen frase»kamp».

For Kautsky var dette en teori som skulle legitimere reformismen: I kraft av produktivkreftenes utvikling vokser samfunnet gradvis inn i sosialismen. Massenenes gjennomføring av den sosialistiske revolusjon og innføring av proletariatets diktatur er overflødig. Produktivkreftenes utvikling greier den biften.

Teorien om produktivkreftene brukes i reaksjonens tjeneste ikke bare av reformistene, men også av trotskistene. De avviser kampen for reformer innfor kapitalismen som illusjonsmakeri. På et visst nivå av produktivkreftenes utvikling vil proletariatet "ut fra sin stilling i produksjonen" være istand til å innse nødvendigheten av sosialismen. Ut fra dette blei det også nødvendig for trotskistene å gå inn for norsk medlemsskap i EEC. Ved å gå inn i EEC kunne vi nemlig utvikle produktivkreftene våre, nedlegge utkant-Norge, spesialisere industrien og bli en mer integrert del av den internasjonale arbeidsdelinga – for det er så "progressivt". Det ville nemlig ifølge trotskistene i større grad gjøre proletariatet istand til å gjennomføre revolusjonen.

forts. vend

1) Produktivkrefter = redskapene som menneskene produserer sine materielle nødvendigheter med + menneskene som produserer + den viten menneskene disponerer til bruk i produksjonen.

KUL i teori og praksis

Teorien om produktivkreftene neglisjerer klassekampens betydning og fungerer derfor direkte reaksjonært. Konsekvensen av denne teorien må jo være at revolusjonen kommer først i land hvor produktivkreftene er lengst utvikla. Revolusjonene i Sovjet, China og Albania stemmer dårlig med denne modellen.

MARXISMEN—LENINISMEN OM PRODUKTIVKREFTENE

Ved overgang fra en samfunnsform til en annen avskaffes de gamle produksjonsforholdene, mens produktivkreftene bevares og videreutvikles. Ved et visst punkt blir produksjonsforholdene til hinder for produktivkreftenes utvikling. Marx og Engels pekte på at overgangen fra føydalismen til kapitalismen var en progressiv samfunnsomveltning. De kapitalistiske produksjonsforholda la grunnlaget for en rask vekst i produktivkreftene og dermed også for folkets materielle levevilkår.

Da det arbeidende folket fikk nytte godt av fruktene av sitt arbeid, var det allikevel ikke noe automatisk resultat av vekst i produktivkreftene. Det var først og fremst resultat av en vedvarende og hard kamp for bedre levevilkår.

Hvordan er det med utviklinga av produktivkreftene i den kapitalistiske delen av verden?

Utviklinga av produktivkreftene er retta inn på utvikling av atomvåpen og annen forskning for stadig mer avanserte våpen til bruk i imperialistiske kriger. Romfartsforskning tjener ikke akkurat arbeidsfolk. Teknologiske nyvinninger blir holdt tilbake. Innebygd slitasje på ei rekke varer begrenser nytten av tekniske framskritt for arbeidsfolk. Kvaliteten på varer blir stadig dårligere istedenfor bedre.

Lenin påpeker (i "Imperialismen - kapitalismens høyeste stadium") at produktivkreftene også utvikles seg under kapitalismen. "Men tendensen til stagnasjon og tørrråtnelse som er det særegne ved monopolet, virker som før og tar overhand i enkelte industrigreiner, i enkelte land, for visse tidsrom."

Det er viktig å merke seg at tendensen til stagnasjon (av produktivkreftenes utvikling) er noe særegent ved monopolet. Vi veit at monopoliseringa av industrien i verdensmålestokk er tendensen i dag. Derfor kan vi ikke se noe progressivt ved ved imperialismen. Tvertimot, produksjonsforholda er forlengst blitt en hemsko for produktivkreftenes utvikling.

TROTSKISTENE LOVPRISER IMPERIALISMEN OG BORGERSKAPET

Trotskyistene betrakter imperialismen som et progressivt stadium i produktivkreftenes utvikling. De er uberørt av den materielle elendigheta som imperialismen påfører alle verdens land og folk. Kampen mot det imperialistiske åket og for nasjonal sjølstendighet betrakter de som reaksjonær og "inn-snevra". Dette kan ikke bety annet enn at imperialismen er av det gode fordi den utvikler produktivkreftene.

Våre hjemlige trotskyister i KUL framfører sin løgnaktige teori i Marx' og Lenins navn:

"Utviklinga av arbeidsdelingen og verdensmarkedet som forbandt alle deltakende nasjoner til hverandre med sterke materielle bånd, betraktet både Marx

og Lenin som en uunngåelig og progressiv følge av det kapitalistiske systemet. Det sier seg sjøl at arbeidsproduktiviteten stiger enormt når spesialisering tillater produksjon i massemålestokk." (Fra Mot revisjonismen og den småborgerlige sosialismen, s. 20).

På en pen måte sier KUL at internasjonal arbeidsdeling er bra. Internasjonal arbeidsdeling har aldri vært noe annet enn en del av imperialismens verste framtreddelsesformer. Den betyr at verdens undertrykte nasjoner fratas muligheten til å disponere over egne ressurser som monopolkapitalen tilrøver seg og bruker til å undertrykke verdens folk videre med.

Hva er det som øker arbeidsproduktiviteten ved overflytting av norsk tekstilindustri til India? Øker arbeidsproduktiviteten om I-land produserer ferdigvarene som de landa som har ressursene sjøl kunne ha produsert? Sjølsagt ikke. Sjøl borgerlige økonomer kvier seg for å forsvare den imperialistiske "arbeidsdelinga" med at "produktiviteten stiger".

Tekstilarbeider i Dacca

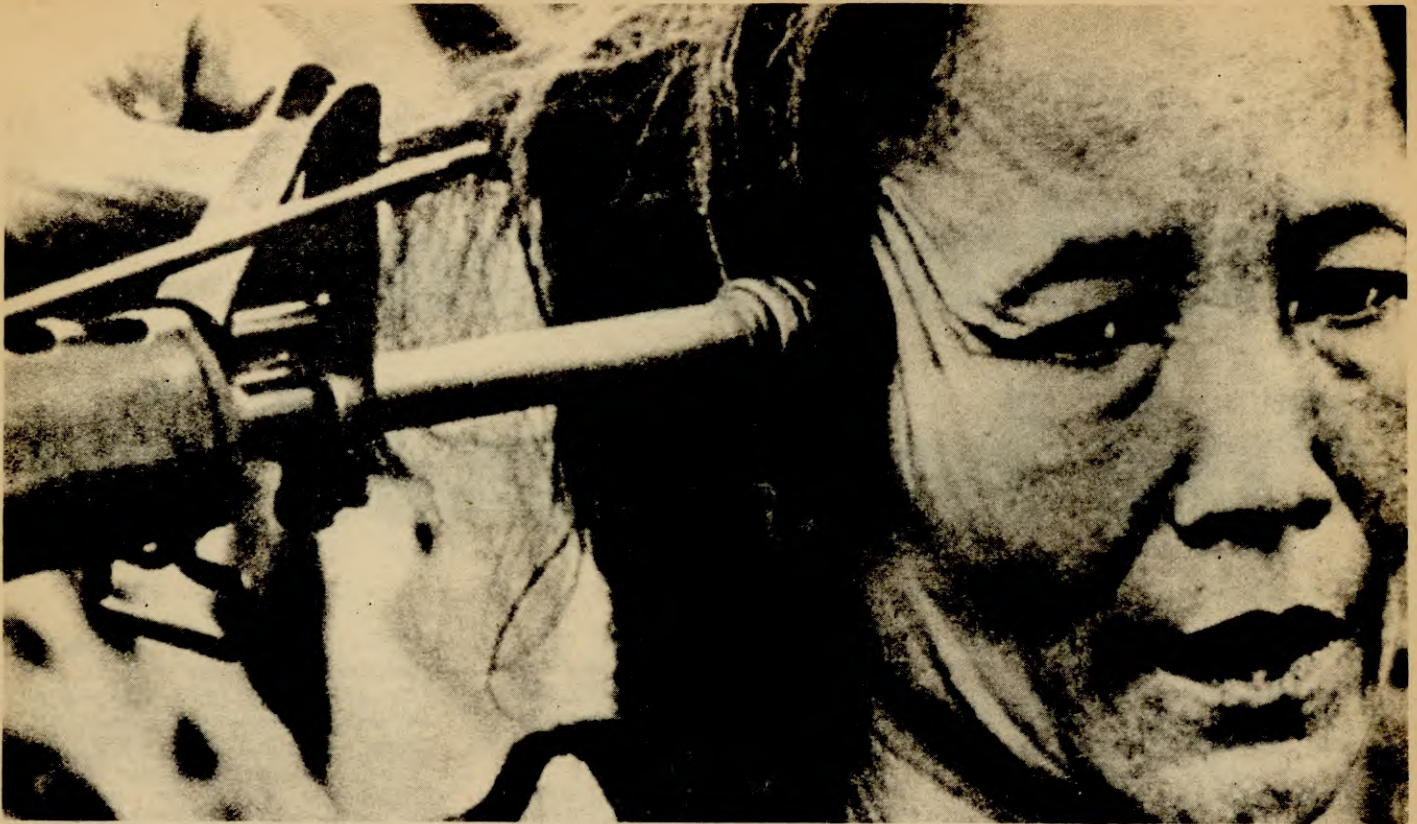
Norsk tekstilindustri utkonkurreres idag bl a av indisk. Denne internasjonale arbeidsdelinga, av KUL kalt "progressiv spesialisering", tjener ikke arbeidsfolk verken under kapitalismen eller sosialismen.

Om bøndene har KUL dette å si: "Småborgerskapets reaksjonære standpunkt grunner seg i første rekke på dets objektive interesse i å motsette seg kapitalisering og øking av produktivkreftene i de sektorene det arbeider innenfor." (Fra "Klasser og grupper i det borgerlige samfunn", f. 15). I den seinere tida har over hundre tusen bønder demonstrert mot monopolkapitalens utbytting av dem i Frankrike og Vest-Tyskland. Store deler av de utplyndra bøndene er i ferð med å bli en militant støttespiller for arbeiderklassen. Dette interesserer ikke trotskyistene. De spør seg bare om en klasse har objektive interesser av å utvikle produktivkreftene og ikke om de har objektive interesser av

- 2) Produksjonsforhold = forhold som opprettes mellom mennesker i den samfunnsmessige produksjonsprosessen, f.eks. mellom arbeider og kapitalist. Produksjonsforholdenes tilstand besvarer spørsmålet: Hvem eier eller disponerer produksjonsmidlene (f.eks. maskinene)?

KUL i teori og praksis

Fra Vietnam: Imperialismen, KULs progressive kraft i historia.

å bekjempe monopolkapitalen for å forbedre egne levevilkår. Det er nemlig det norske bønder gjorde tidligere i år da monopolkapitalen var nødt til å bruke tvungen lønnsnemnd mot dem. Det var monopolkapitalen bondene på kontinentet bekjempe da de demonstrerte mot EECs landbrukspolitikk.

Hør bare hvordan KULs anti-klassekamplinje føres fram for å bekjempe ei riktig parole: "Gjenreis LO som arbeiderklassens kamporganisasjon" - en parole som går ut på at en innen kapitalismens rammer skal skru utviklingen tilbake til det før-korporative stadiet. (Gnisten nr. 2 1974). Dette kalles "størknet arbeiderromantikk". Vi lurer oppriktig på hvem det er som er størkna i arbeiderromantikk. De står på sidelinja og forlanger sosialismen innført uten kamp eller de som resolutt kjemper mot "arbeiderrepresentantenes" klassesamarbeid.

For KUL er saka allerede avgjort. Produktivkreftenes utvikling har med naturnødvendighet utelukka kamp også på dette området. Hva blir det til slutt igjen å kjempe for? Ja til sosialisme og nei til kapitalisme?

TROTSKISTENE STILLER SEG PÅ KLASSEFIENDENS SIDE

Essensen i teorien om produktivkreftene er ikke noe annet enn at alt det gode kommer fra kapitalismen. I overensstemmelse med dette oppfatter trotskistene borgerskapet og ikke proletariatet som den progressive klassen under kapitalismen. For "borgerskapet er progressivt i den forstand at det med sin samfunnsform, kapitalismen, forbereder revolusjonen og sin egen undergang." (KUL i Gnisten nr. 3/74). Det er altså borgerskapet som forbereder revolusjonen.

Hva er så proletariatets oppgave ?

Er ikke proletariatet framfor noen den klassen som mest konsekvent kjemper klassekampen fram mot revolusjonær seier ?

Nei. Ifølge KUL er arbeiderklassen "bæreren av den nye samfunnsformasjonen" (Henta fra samme sted). Mens borgerskapet forbereder revolusjonen, går arbeiderklassen rundt som en passiv "bærer" av et framtidig samfunn.

"K"UL saboterer all klassekamp. Den er overflødig fordi utviklinga av produktivkreftene snart vil sette arbeiderklassen istand til å se de kommunistiske perspektivene (Se s.81 i H. Berntsens "Den historiske materialismen og dens historiske betingelser"). Dette er ei dårlig unnskyldning for å la være å ta arbeiderklassens og dens allierte dagskamp alvorlig.

Ja, det er splittelsesmakeri og avledning fra den virkelige klassekampen. Konsekvensen blir støtte til monopolkapitalen i følgende viktige kampsaker: Kampen for nasjonal sjølråderett, kamp mot imperialismen, kamp mot nedlegging av norsk jordbruk, kampen for å gjøre fagbevegelsen til et redskap for arbeiderklassen og deres kamp for sosialismen.

I disse sakene og flere til har trotskistene valgt å kapitulere for monopolkapitalen. Deres kamp blir dermed innskrenka til å spre den kommunistiske propagandaen.

Kommunister og progressive, avslør trotskistene som det de nå en gang er og fungerer som: Monopolkapitalens lakeier !

Da staten kom "på høyde med sitt b

Verken Trotsky sjøl, eller seinere trotskisme, har utviklet noen teori om staten. Et av trotskismens særtrekk er nettopp ei klart borgerlig linje i spørsmålet om staten. Et par eksempler fra trotskismens praksis klargjør:

Som krigskommissar(forsvars - minister) i Sovjet under borgerkrigen pådro Trotsky seg bolsjevik-partiets kritikk fordi han motarbeidet systemet med politiske kommissærer og istedet støttet seg til tsaristiske offiserer. Dvs. Trotsky valgte å opprettholde viktige deler av det tsaristiske statsapparatet for å "bruke det" i borgerkrigen. Så seint som i 1938 utarbeidet den trotskistiske "internasjonalen" et "overgangsprogram"-et program for overgangsperioden mellom kapitalisme og sosialisme. Det kanskje mest oppsiktsvekkende ved dette reformistiske dokumentet er at det overhodet ikke berører spørsmålet om statsmakta.

I denne artikkelen skal vi ta kort for oss de løyer som oppstår når KUL-gruppa skal tillempe dette trekket ved trotskismen. La oss se hvordan KUL-gruppa analyserer staten:

"Staten er verken delen eller helheten av noen klasse, den er skilt fra klassene og står over dem. Staten er ikke noen personalunion mellom statsapparatet og kapitalistklassen, men et spesielt apparat som er vokst fram av samfunnet på et spesielt utviklingstrinn.... Vi vil ikke med dette benekte at det kan oppstå konflikter mellom kapitalistklassen og staten, men disse oppstår pga. statens funksjon som en demper av klassekonflikter..."

Her heter det at staten "er skilt fra klassene og står over dem". Til det vil vi si: Dette er rene borgerlige sludder. Staten er ikke "skilt fra klassene", men tvert om "et organ for den ene classes undertrykking av den andre"(Lenin).

Eller som Marx sier det:

"Staten er den form i hvilket individene som hører til den herskende klasse gjør sine felles interesser gjeldende..."(1)

og

"Proletariatet kommer til å bruke sitt politiske herredømme til litt etter litt å fravriste borgerskapet all kapital, sentralisere alle produksjonsredskaper i hendene på staten, dvs. det som herskende klasse organiserte proletariat..."(2).

KUL-gruppa mener at staten er "skilt fra klassene" og vil sikkert være uenig med Marx i at under proletariatets diktatur er staten "det som herskende klasse organiserte proletariat".

Når klassikerne flere steder markerer at staten tilsynelatende står "over" samfunnet og "blir mer og mer fremmed for det", så betyr det på ingen måte at staten opphører å være et organ for en classes undertrykking av den andre. Det betyr tvert om at den borgelige staten, for å kunne gjennomføre undertrykkinga av flertallet, må prøve å framstå som noe som "står over" samfunnet og klasseinteressene.

STATENS ØKONOMISKE ROLLE.

Etter KUL-gruppas mening driver ikke staten kapitalistisk produksjon.

"Om det var slik at statens oppgave(!) "var å drive kapitalistisk produksjon enda bedre enn kapitalistene sjøl greier, ville det ikke være særlig lurt av kapitalistene å la staten drive med dette, for da ville de jo sjøl bli konkurrert ut" (3).

og videre:

"Den kapitalistiske delen av statens produksjon utgjør bare en forsvinnende liten del".

Denne forsvinnende "lille delen" omfatter store deler av norsk industri som Hydro, Jernverket, Statoil, Kongsberg Våpenfabrikk osv. KUL-gruppas påstander viser fullstendig mangel på gangsyn i norsk virkelighet.

Men KUL-gruppa har flere nyskapingen når det gjelder staten. En av dem er at statens skattlegging ikke har noe med merverdi og utbytting å gjøre:

"AKP oppfatter feilaktig "skattlegging som utbytting av merverdi, altså som noe som skjer i sirkulasjon og distribusjon som det samme som det som i følge den marxistiske politiske økonomien skjer i produksjonen og den produktive sirkulasjonen og bare der..."(4).

Her er KUL-gruppa på sjeldent tynn is. Kjerna i utbyttinga er at de verdiene arbeiderklassen skaper, ikke i sin helhet tilfaller den. Bare en del av verdien - den som trengs for å holde arbeidskrafta ved like - går til arbeiderklassen, og resten - merverdien - tilfaller kapitalistene.

De skattene som trekkes av arbeiderne på en fabrikk tilfaller riktignok ikke direkte bedriftens kapitalist(er). Men derved er ikke spørsmålet om hvorvidt det foregår utbytting endelig besvart. Det tror imidlertid KUL, som diskuterer former i stedet for realitetene. Skal spørsmålet besvares må en og så undersøke om de verdiene som trekkes inn gjennom skattene tilfaller arbeiderklassen eller kapitalistene. En del av skattene brukes i utdanning, helse- og sosialsektoren osv., og vi kan si at disse inngår i arbeiderklassens reproduksjonskostnader.

Men den store del av skattemidlene som går f. eks. til militærvesen, rettsapparatet, samferdsel, direkte støtte til investeringer osv. til-

Kort om KULs "utvikling" av statsteorien.

Begrep

faller slett ikke arbeiderklassen, men er utgifter kapitalistklassen gjennom staten må dekke for å løse kapitalistklassens felles behov. Det er fullstendig galematias å påstå at utbygginga av militærapparatet ikke bygger på ei utbytting av arbeiderklassen.

ROT OM FASCISMEN.

Marxismen-leninismen kjenner bare to hovedformer for borgerskapets herredømme, den borgerlig-demokratiske og den åpent terroristiske-fascistiske formen. Og marxismen-leninismen hevder at den borgerlig-demokratiske formen er den gunstigste for borgerskapet - at bare spesielle forhold får det til å forlate den og styrte seg inn i fascismen.

Men KUL-gruppa ser dette helt annerledes. For det første har gruppa utviklet en teori om to ulike former for fascisme - den "hvite" og den brune, vanlige typen. Denne, "hvite" fascismen blir resultatet av Skånlandsutvalget, dersom det blir innført. KUL-teoretikerne mener at den skiller seg fra den klassiske "brune" ved at det borgerlige demokratiet fortsatt hersker. Med andre ord: KUL-gruppas nyskapning innebærer å avskaffe skillet mellom borgerlig demokrati og fascisme. I sannhet en seier!

For det andre blander KUL-gruppa sammen korporativisme og fascisme. Korporativismen er institusjonalisert klassesamarbeid, og eksisterer i alle former av borgerskapets diktatur - såvel demokratiske som fascistiske. Dette institusjonaliserte klassesamarbeidet har hatt sterk vekst siden 1. verdenskrig. Men KUL rører dette sammen med fascismen, og kommer ut med det resultat at fascismen er en historisk nødvendig utvikling av borgerskapets diktatur, at:

"...statens økonomiske funksjon med nødvendighet må utvikle seg i korporativ(fascistisk)retning så lenge kapitalen består."(5).

Med andre ord: utviklinga av fascismen er et nødvendig resultat av utviklinga av produktivkreftene under kapitalismen. Dermed erstattes de politiske årsakene til fascismen (krise i det borgerlige demokrati) med økonomiske årsaker (produktivkreftenes utvikling). Dette er en tillemping av den reaksjonære teorien om produktivkreftene på statsteoriens område: KUL sier endringene i formene for borgerskapets diktatur er et resultat av økonomiens, ikke klassekampens, utvikling.

Denne upolitiske, økonomistiske, måten å analysere staten på, parres hos KUL sammen med Hegel-tåke av denne typen:

"Gjennom fascismens maktover-takelse kommer den kapitalistiske staten på høyde med sitt begrep: den blir tilsynelatende helt selvstendiggjort, og blir nettopp i kraft av denne selvstendigheten på det mest effektive i stand til å fremme kapitalens samlede interesser..."

Her er gamle Hegel tydeligvis en av forfatterne. Her kommer begreps legemliggjøring og den absolutte ånds nødvendige utfoldelse i historien fram i statsteorien i 1974. Staten "kommer... på høyde med sitt begrep"! Hvilket erke-idealistisk sludder er det ikke å snakke om statens "begrep" og om fascismen som legemliggjøringa av dette "begrepet"???

LO ER EN DEL AV STATEN.

Vi har tidligere sett hvordan KUL mener at staten er skilt fra klassekampen, ikke driver kapitalistisk produksjon, og utvikler seg i tråd med økonomien mer enn med klassekampen. Men samtidig utvikler KUL en teori om fagforeningene "fra topp til bunn" er en del av staten: "LO er i dag en integrert del av det borgerlige statsapparatet, og må være det på kapitalismens nivå i Norge. Parolen om å gjøre LO til en kamporganisasjon er derfor like illusorisk som en parole om å gjøre det borgerlige statsapparatet forøvrig til et redskap for arbeiderklassen".

Det er sjølsagt riktig at det eksisterer "personalunion" mellom LO-ledelsen og endel statsorganer

(Aspengren sitter i styret for jernverket osv), men dette betyr ikke at LO - fra topp til bunn - er en del av staten.

KUL-gruppa vokter seg også vel for å legge fram noen som helst argumenter for at det er slik. Disse argumentene skulle vi også gjerne se svart på hvitt. Er LO fra topp til bunn en del av staten fordi LO er nødvendig for å reproducere "kapitalens allmenne reproduksjonsbetingelser"? eller fordi det eksisterer en organisatorisk integrasjon med ulike deler av statsapparatet i prisråd, andre styrer og råd?

Vi kan vanskelig se noen argumenter av denne typen som ikke også innebærer at de fleste borgerlige organisasjoner (NAF, Lutherstiftelsen, Speiderforbundet, Rederforbundet, bankene osv.) også er deler av staten. Kanskje er vi alle i virkeligheten integrerte deler av staten og "skilt fra klassene".

Iallefall er Heismontørenes fagforening del av staten, og streiken deres er sikkert et komplott for å styrke staten:

"Småborgerskapets - og i høy grad den småborgerlige sosialismens - kampformer har en klar tendens til å styrke det kapitalistiske statsapparatet. Dette er en objektiv tendens som gjør seg gjeldende uten småborgerskapets vitende og vilje."(6)

NOK ER SAGT.

Alle sitatene anført her viser massiv uforstand og galskap fra KUL-gruppa når det gjelder staten. Og en ytterst reaksjonær galskap. KUL-gruppa mener staten - "skilt fra klassene" er på vei mot sitt fascistiske begrep, med "nødvendighet" og at all kamp - all motstand "har en klar tendens til å styrke det kapitalistiske statsapparatet". Dette er reaksjonær propaganda i rød frakk - uten for-mildende trekk.

NOTER:

- 1) Marx: Den tyske ideologi
- 2) Marx/Engels: Det kommunistiske Manifestet.
- 3) KUL: Marxisme eller revisjonisme s. 25 15
- 4) KUL: samme skrift s. 25
- 5) KUL: Stortingsvalget, SV og den korporative stat
- 6) KUL: samme skrift.

bh.

KULS FILOSOFI: BORGELIG IDEALISME

Skjult av tjukke lag med marxistiske fraser angriper KUL marxismens grunn-elementer: Dialektikken og materialismen.

Angrepene kan oppsummeres i to punkter:

I KUL går mot den dialektiske materialistiske kunnskapsteorien.

II KUL går mot dialektikkens almenngyldighet.

Vår målsetting er å vise at KULs filosofiske røtter ikke er marxismens, men tvertimot borgerlig idealisme.

Denne artikkelen tar utgangspunkt i en stensil: "Den historiske materialismen" (utgitt av kommunistisk Universitetslag (KUL) i Oslo, vår 1974). Heretter kalt "DHM".

Skriftet er i tre deler som samlet skal gjøre rede for KULs syn på historisk materialisme. Den første delen tar for seg materialismen før Marx. Den andre sentrale begreper i den historiske materialismen. Den tredje delen er en kritikk av Stalins artikkel "Den historiske og dialektiske materialismen".

Skjult av tjukke lag med marxistiske fraser er skrevet et angrep på marxismen-leninismens grunnelementer: Dialektikken og materialismen.

I den videre gangen skal vi først og fremst konsentrere oss om KULs behandling av materialismen før Marx og deretter KULs Stalin-kritikk.

KUL OG MOTSIGELSEN MELLOM MATERIALISME OG IDEALISME

I første del av "DHM" tar KUL utgangspunkt i Marx' kritikk av Feuerbach og tidligere materialisme. De gjennomfører så en kritikk av

det de kaller den "naturalistiske materialismen". Dette er etter vår mening en uhyre tvilsom gjen-nomgåelse som fordreier Marx' kritikk på vesentlige punkter.

KUL innleder sjøl med sitt syn på forholdet mellom idealisme og materialisme:

"Hovedkildene til Marx' tanker om materialisme er "Den tyske ideologi" osv.... Her foretar Marx et oppgjør med "all tidligere materialisme", som han sier. Bare dette burde få en til å skjerpe oppmerksomheten når det i den marxistiske tradisjon hevdes at det går en hovedmotsetning gjennom filosofihistorien mellom "idealisme" og "materialisme". Marx selv ser sin materialisme som noe prinsipielt nytt i forhold til tidligere materialisme, og betoner sterkt hvordan hans egne tanker står i gjeld til nettopp "idealismen".²

Hovedinnholdet i dette er at KUL mener det er meningsløst å snakke om idealisme og materialisme i almen forstand, og snakker deretter om Marx' "gjeld" til idealismen.

Lenin sa: "Bak haugen av nye terminologiske spissfindigheter, bak den

lærde skolastikkens tåke har vi alltid og uten unntakelse funnet to hovedlinjer, to hovedretninger i løsningen av filosofiske spørsmål. Skal man betrakte naturen, materien, den ytre verden som det primære - og betrakte bevisstheten, ånden, sanseinntrykket, det psykiske osv. som det sekundære, det er det store grunnspørsmål, der i virkeligheten fortsatt deler filosofene i to store leire. Kilden til tusener og tusener av feil og til stor forvirring på dette området er nettopp, at man bak skillet av terminologi, definisjoner, skolastiske forskruetheter og spissfindige ord ghyser disse to grunntendenser."³

En lignende vekt på dette skillet kommer klart fram både hos Engels og Mao Tsetung. Når det gjelder Marx er det riktig at han står i gjeld til Hegel, som riktig nok var idealist, men det betyr ikke at han sto i gjeld til Hegels idealisme - tvertimot. Marx sier sjøl:

"Min dialektiske metode er ikke bare forskjellig fra Hegels, men er dens direkte motsetning. For Hegel var tenkningsprosessen, som han til og med gjorde til et sjølstendig subjekt, skaperen av den virkelige verden .... For meg, tvert i mot, er det ideelle, det åndelige, intet annet enn den materielle verden gjenspeilet i den menneskelige hjerne, og omformet til tankeformer."⁴

Marx uttrykker her nettopp kjernen i materialismen, nemlig at det eksisterer en objektiv virkelighet uavhengig av det menneskelige subjekt og at bevisstheten er en avledet, sekundær gjenspeiling av denne.

Typisk for hele KUL's gjennomgåelse av Marx' kritikk av Feuerbach og tidligere borgerlig materialisme, er at de sjøl ikke klarer å skille mellom hva som var riktig og galt hos disse, og dermed kaster hele materialismen overbord.

KUL i teori og praksis

KUL KASTER MATERIALISMEN OVERBORD

KUL sier om materialismen
før Marx:

"Denne materialisme hviler
altså på de fordommer, nød-
vendige fordommer, som er satt
ut fra naturvitenskapens nivå i
renessansen. Et hovedtrekk
her - som vel også går igjen i
stor grad i moderne naturviten-
skap - er kravet om objektivitet.
Kravet om den ytre naturs ob-
jektivitet setter mennesket som
subjekt. Og dette subjektet blir
et passivt anskuende subjekt.
Bare slik kan vitenskapsmannens
nøytralitet og ikke-innvirkning
på objektet sikres." (5)

Videre sier de om den "natura-
listiske materialismen":

"Det finnes derfor ikke egentlig
noe forhold mellom bevissthet og
materie: Materien - den ytre natur -
blir den eneste virkelige,
bevisstheten bare en slags for-
dobling. Bevisstheten er gjen-
speiling eller refleksjon av
materien. Dette er nettopp den
naturalistiske materialismens
hovedanliggende: Å forklare
tenkningen ut fra lovene for den
ytre natur, for legemer i be-
vegelse." (6)

På den ene sida er det riktig

at materialismen før Marx opp-
fattet mennesket og menneskelig
kunnskap adskilt fra menneskets
sosiale egenskaper og fra dets
historiske utvikling. Den var
heller ikke i stand til å gripe
menneskets aktive virksomhet og
inngripen i omverden.

Men, og det er viktigere i denne
sammenhengen - KUL bruker
dens utilstrekkelighet til
å gå til felts mot materia-
lismen overhodet.
KUL sier: a) Naturvitenskapenes
standpunkt om den ytre naturs ob-
jektivitet (uavhengig eksisterende)
er feilaktig.

b) Å se bevisstheten
som en gjenspeiling eller reflek-
sjon av materien er feilaktig.
Det er meget påfallende
at KUL drøfter disse spørsmålene
uten med ett eneste ord å nevne
Lenin eller Mao Tsetung.
I Lenins bok "Materialisme og
Empiriokriticisme", som er et
av de viktigste verker som er
skrevet om erkjennelses-
teori, sier han: "Vår bevisst-
het er bare en gjenspeiling
(image) av den ytre verden, og det
er åpenbart at en gjenspeiling
ikke kan eksistere uten det som
gjenspeiles, og at det siste (den
ytre verden, vår anm.) eksi-
sterer uavhengig av det (bevisst-
heten, vår anm.) som gjenspei-
ler det." (7)

Og videre: "Verdensbildet er et
bilde av hvordan materie beveger
seg og av hvordan materie
tenker." (8)

"Hjernen er organet for tenkinga"
(9)

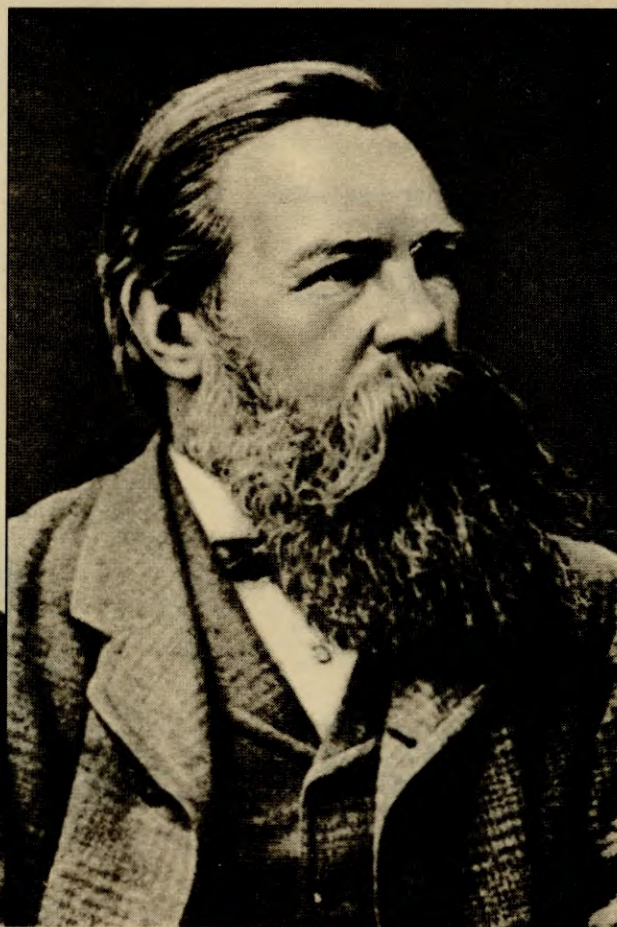
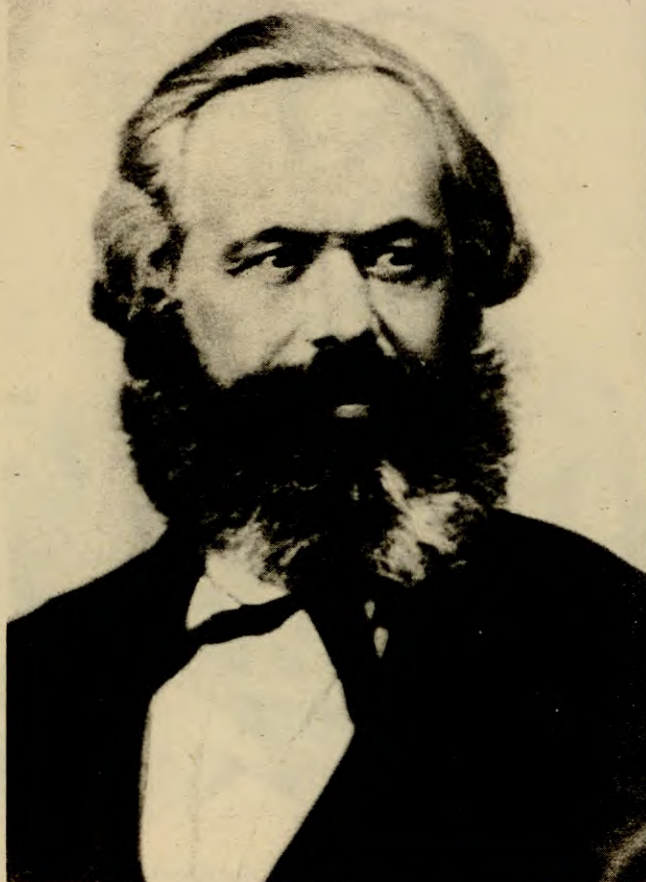
Mao Tsetung sier: "...Krigens
lover er, akkurat som lovene som
gjelder for alle andre ting, gjen-
speilinger i hjernen vår av den
objektive virkeligheten. Alt uten-
for vår bevissthet er objektiv
virkelighet....." (10)

KUL's metode er: Angrip
marxismen, men gjør det for-
dekt. Gå løs på den "natura-
listiske materialismens"
og Stalins (han er minst populær)
materialistiske standpunkter, men
glem å nevne at Marx, Engels,
Lenin og Mao Tsetung står for det
samme. Et glimrende eksempel
på en av opportunismens mest
brukte varianter.

OM DIALEKTIKKENS ALMEN- GYLDIGHET OG KUL'S REDUKSJONISMEPRAT.

KUL's gjennomgang av materia-
lismen før Marx skal i skriftet
berede grunnen for det avgjørende
slaget i del III : framstillingen

forts. vend

KUL i teori og praksis

av Stalin som "naturalist" og "reduksjonist".

Metoden her er den samme:

Stalin (og tildels Engels) angripes og "settes i motsetning til Marx". Lenin og Mao Tsetung stikkes under en stol.

KUL's angrep rettes først og fremst mot dialektikkens almen- gyldighet. Dette standpunktet innebærer kort og godt at: Alle ting utvikler seg gjennom indre motsigelser. Lenin sier det slik: "I egentlig forstand er dialektikken studiet av mot- sigelsen i selve tingenes vesen." (11)

Engels sier: "Den dialektiske materialismen er vitenskapen om de mest almenne lovene for naturens, samfunnets og ten- ningens bevegelse og utvik- ling". (12)

KUL's utgangspunkt er Stalins skille mellom dialektisk materia- lisme og historisk materialisme. Stalin hevder at den dialektiske materialismen er en viten- skapelig sammenfatning av hele virkelighetens mest al- menne utviklingslover. Både naturen, samfunnet og tenkinga. Den historiske materialismen er følgelig bare en del av denne. KUL hevder at dialektikken kun har gyldighet for historia og muligens bare for kapitalismen. De benekter dialektikken i na- turen og samfunnet.

Menneskehetens historie sees ikke som en del av hele naturens historie. Mennesket ikke som et artsvesen, utviklet gjennom tusener av år fra lavere former for liv.

KUL'S FALSKE MARX - FRAMSTILLING

Et gjennomgående trekk ved KUL's angrep på den dialek- tiske materialismen er at de hele tiden forsøker å bruke Marx som skjold uten å ha det minste dekning for dette. Marx så tvertimot samfunnet og naturen som en grunnleggende enhet. Sjøl sier Marx:

" - altså bare hvis vitenskapen tar sitt utgangspunkt i naturen, er det den virkelig vitenskap.... Historien er selv en virkelig del av naturhistorien, av naturens utvikling av menneskearten.

Naturvitenskapen kommer til å innbefatte vitenskapen om men- nesket, og vitenskapen om

mennesket kommer til å innbe- fatte naturvitenskapen: Det kom- mer til å være en vitenskap". (13)

Når det gjelder spørsmålet om dialektikkens almen gyldighet sier Marx i forbindelse med pengers forvandling til kapital:

"Her som i naturvitenskapen, viser det seg at den lov har gyldighet som Hegel oppdaget i sin Logikk, nemlig at rent kvantitative forandringer på et visst punkt slår over i kvalitativ forskjell." (14)

I noten nedenfor henviser han spesielt til den moderne kjemis molekylteori som ble oppdaget og utviklet av Laurent og Gerhardt og viser at denne hviler på lo- ven om kvantitet og kvalitet.

Lenin sier: "De siste oppdagelser i naturvitenskapene - radium, elektroner, transmutasjoner av stoffer - har vært en bemerkelses- verdig bekræftelse på Marx' dialektiske materialisme ....." (15)

Stalins standpunkt som er identisk med Marx' og Lenins, kaller KUL reduksjonisme. De hevder at han reduserer samfunnet til natur. De sier om Stalin: "Den historiske materialismen kan med andre ord reduseres til den "dialektiske materialismen", den er bare anven- delsen av den dialektiske innstill- ingen til og den materialistiske forklaringen av naturforeteelsene på studiet av samfunnet og historien." (16)

KUL's prat om reduksjonisme er sprøyt. Stalin hevder at de mest almenne dialektiske lovene gjelder både for natur og samfunn - ikke at samfunnet kan reduseres til f.eks. botanikk.

Lenin formulerer marxismens standpunkt slik:

".....Akkurat som menneskets kunnskap er en gjenspeiling av naturen (dvs. materie i be- vegelse og utvikling) som eksi- sterer uavhengig av ham, slik er menneskets samfunnsmessige kunnskap (hans forestillinger og teorier, filosofiske, religiøse, politiske osv.) gjenspeilinger

Det finnes motsigelser i alle tings utviklingsprosess fra begynnelse til slutt. Dette er det allmenne og absolutte ved motsigelsen. (Mao Tsetung)

KUL i teori og praksis

av samfunnets økonomiske system."(17)

DET ALLMENNE OG DET SÆREGNE

KUL henger seg opp i følgende Stalin-sitat:

"Videre er det klart at dersom utviklinga går framover ved avdekking av indre motsigelser, ved sammenstøt mellom mot-satte krefter på grunnlag av disse motsigelsene, da er proletaria-tets klassekamp en helt naturlig og uunngåelig forteelse."

Til dette sier KUL:

"Særlig den siste formuleringen stiller det problem vi nå kommer til på spissen :Er proletariatets klassekamp naturlig og uunngåelig "fordi" det er indre motsigelser i alle ting og foretelser i natu-ren, eller fordi proletariatet står i et særegent økonomisk motset-ningsforhold til kapitalistklassen" (18).

KULs motsetning er oppkonstruert. Selvfølgelig er det den grunnleg-gende motsetninga under kapita-lismen, mellom arbeid og kapi-tal, som er drivkraften i klasse-kampen i dag. Stalins poeng er at dette nettopp er et særegent eksempel på dialektikkens almengyldighet. KULs problem er at de ikke har skjønt forholdet mellom det særegne og det allmenne.

Mao Tsetung oppsummerer dette slik:

"Det finnes motsigelser i alle tings utviklingsprosess fra begynnelse til slutt. Dette er det allmenne og absolutte ved motsigelsen.... Men det som er spesielt viktig og nødvendig, ettersom det jo utgjør grunnlaget for vår kunnskap om en ting, er å legge merke til det som er særegent for denne formen av materiens bevegelse, nemlig å legge merke til den kvalitative for-skjellen mellom denne formen for bevegelse og andre former. Det betyr kort og godt at det ikke er til-strekkelig å ha kjennskap til de allmenne lovene, en må også studere hvert enkelt fenomen i sin særegenhet." (19).

Dette er en metode KUL f.eks. kunne ha stor nytte av i sitt for-søk på å "analysere" norske småbønder.

KUL angriper videre de allmenne, dialektiske lovene for å være av en så almen karakter at de er uinteres-sante. At de kan forsvare hva som helst etc. Sjøl gjør de ikke noe forsøk på å forklare bevegelse,

KUL
ser-
verer
Marx
i
"Frank-
furter-
saus".

utvikling på noen annen måte. Dette er ikke tilfeldig. Deres eneste alternativ ville være meta-fysikken. (20). I bunn og grunn fornekter KUL både materialismen og dialektikken. I praksis forfaller de da også til metafysikk og idealisme. Noe deres stand-punkter når det gjelder alt fra den faglige politikken til pratet om imperialismens progressive trekk er det beste bevis på.

Hva en korrekt anvendelse av den dialektiske materialismen kan føre til av framganger er Kina og Albania de beste eksempler på.

KUL FORSØKER Å INNSNEVRE MARXISMENS GYLDIGHETSOMRÅDE YTTERLIGERE

KUL forsøker ikke bare å innsnevre dialektikkens gyldighetsområde til historisk, men stiller spørsmål om den gjelder for annet enn kapitalismen: "Da den materialistiske historie-

oppfatnings kategorier nettopp er historiske og samfunnsmessige, har dette ført til at enkelte marx-istiske teoretikere har ønsket å innskrenke dens gyldighet til kapitalistiske samfunn alene.

På den annen side er det vel vanskelig å tenke seg at Marx ikke ville in-sistere (!) på den materielle produksjonens primat i alle sam-funnstyper, selv om dette primatet kan ytre seg på forskjellig vis. Hvilken stilling man enn velger å ta til dette spørsmålet...." (21).

KUL tar altså ikke stilling, men er usikker på også om marxismen gjelder for annet enn kapitalismen. Dette er en klar sammenblanding av be-tingelsene for at marxismen kunne oppstå som vitenskap (kapitalismens framvekst) og spørsmålet om dens gyldighet. Muligens har KUL teorier på lager om at en eller annen form for "åndelig kraft" var drivende f.eks. under slavesamfunnet og føydalismen. Vi venter i spenning.

forts. vend

KUL i teori og praksis

KULs NY-KANTIANISME

Når det gjelder naturforeteelsene derimot er KUL sikrere - her gjelder ikke dialektikken. I det hele tatt er problemet om naturlover et skinnproblem for KUL.

"Problemet om bestemmelsene av "objektive" naturlover, slik naturen "egentlig" er, forutsetter i sin problemstilling naturen som form. Og da kan vi her heller ikke unnsnippe menneskets formidling, menneskets formende arbeid. Stoffet foreligger uavhengig av mennesket, men siden det alltid er formet, kan det ikke bestemmes i en form uavhengig av menneskelig produksjon - så lenge mennesket produserer, dvs. så lenge det finnes mennesker. Ut over dette oppløses selvsagt også problemet." (22).

KUL benekter kategorisk muligheten av å få objektiv kunnskap om naturen. Naturen er i prinsippet uerkjennbar. Mennesket "erkjenner hele tiden naturen gjennom historiske briller." I sitt vesen er dette Kants "ding an sich" på en ny måte, ikledd marxistisk frakk. KUL er blind for at menneskelig virksomhet, menneskelig produksjon nettopp har innsikt i naturlovene som sin forutsetning.

Riktignok er det slik at tidligere tiders erkjennelse av naturen og naturforhold var begrenset, mangelfull og tildels fordreid av overtro osv. Men samtidig inneholdt denne erkjennelsen også elementer av sann, objektiv kunnskap.

Mao Tsetung peker på menneskets praktiske virksomhet som kilden til all kunnskap. Den viktigste er menneskets virksomhet i produksjonen, men også klassekampen og vitenskapelig eksperiment har dyptgående innflytelse på utviklinga av menneskelig kunnskap. KUL derimot ser all kunnskap om naturen, ervervet i produksjon eller gjennom vitenskapelig virksomhet som ideologi.

F.eks. Darwins teorier som Marx og Engels tiller stor betydning som forklaring av artenes naturhistoriske utvikling, ser KUL utelukkende som en ideologisk projeksjon av konkurransekapitalismen. På denne måten faller en uhyre vesentlig del av menneskenes kunnskapsfelt utenfor KULs interessefelt. En kunne stille parolen: "Naturvitenskap overlater vi til borgere" som dekkende for KULs holdning til spørsmålet.

OPPSUMMERING

Som en oppsummering kan en si at KULs politiske praksis henger sammen med deres filosofiske grunnlag. De evner ikke å analysere et eneste spørsmål på materialistisk vis, men forfaller til idealisme og metafysikk. Deres filosofiske standpunkter har intet med marxismen å gjøre, men er reindyrket borgerlig idealisme.

En god del ledende KULere med Berntsen i spissen var i en periode opphengt i den småborgerlige Frankfurterskolens idealisme. Deres skrift "Den historiske materialismen" viser at de har bevart denne idealismen fullstendig intakt.

Noter:

1. For de som er interessert i en helhetlig sammenfatning av Den dialektiske materialismen henvises til Mao Tsetungs ypperlige framstilling i artiklene "Om Praxis" og "Om Motsigelsen", Mao Tsetungs verker i utvalg, Oktober 72.
2. "Den historiske materialismen", side 1. KUL 74.
3. "Materialisme og Empiriocriticisme", Lenin, s. 288, dansk utg. (forf. egen oversettelse fra dansk).
4. K. Marx, Kapitalen, etterord til 2. tysk utgave, s. 29, bok 1, eng. utgave.
5. KUL. Den historiske materialismen, s. 2.
6. KUL. Den historiske materialismen, s. 2.
7. Lenin, "Mater. & Empiro".
8. " " "
9. " " "
10. Mao Tsetung art. "Det er viktig å være god til å lære." (utv. verker, norsk overs. s. 46).
11. Lenin, Philosophical notebooks, bind 38 Collected works.
12. Engels, Ludwig Feuerbach og slutten på den klassiske tyske filosofien.
13. Marx, Economic-Philosophical Manuscripts.
14. Marx, Kapitalen, Bok 1, kap. 6, s. 292, eng. utg. Moskva.
15. Lenin, Marxismens tre bestanddeler.
16. KUL, Den historiske materialismen, s. 20.
17. Lenin, Marxismens tre bestanddeler.
18. KUL, Den historiske materialismen.
19. Mao Tsetung, "Om Motsigelsen".
20. Se Mao Tsetungs behandling av metafysikken i "Om Motsigelsen".
21. KUL, Den historiske materialismen, s. 18.
22. KUL, Den historiske materialismen, s. 8.

Lenin: "De siste oppdagelser i naturvitenskapen - radium, elektronet, transmutasjoner av stoffer, har vært en bemerkelsesverdig bekreftelse på Marx' dialektiske materialisme."

ER DET KUL ELLER BØNDENE SOM ER REAKSJONÆRE ?

»Den norske revolusjonen må være massenes revolusjon. Dens klassegrunnlag er alliansen mellom den mest konsekvente revolusjonære klassen, arbeiderklassen og andre undertrykte og utbyttede lag av folket.»

Slik forklarer AKP(m-l)s partibok hvilket klassegrunnlag den norske revolusjonen vil måtte ha. Arbeiderklassen er den ledende klassen. Om seg vil den samle andre undertrykte og utbyttede. »Arbeiderklassens mest trofaste allierte er halvproletariatet – og hovedmassen av bønder og fiskere.»

Men åvenstre-opportunistene aksepterer ikke dette. De hyler og skriker om at bøndene – og småborgerskapet for øvrig – er »reaksjonære» at de er en del av borgerskapet og av den herskende klassen, at de er »representert i staten», og at det er et »klassemarked» med arbeiderklassens fiender når arbeiderklassen allierer seg med halvproletariatet og hovedmassen av bøndene. De forsøker til og med å påstå at deres standpunkt er »marxistisk».

I denne artikkelen skal vi konsentrere oss om hva KUL mener om bøndene.

HVA SLAGS BØNDER FINNES I NORGE ?

Som bakgrunn kan vi kort skissere hvem som er bønder i Norge. Totalt er det idag rundt 120 000 gardsbruk. Nesten halvparten er halvproletarer – de har så små bruk at de ikke kan greie å leve av jordbruksproduksjonen. Derfor må de ut i lønnsarbeid, i industrien, i bygg og anlegg, eller kanskje i skogsarbeid i vinterhalvåret. Det er hovedsakelig slike bruk som nedlegges – siden 1969 har rundt 30 000 bruk opphørt å være "sjølstendige driftsenheter". Halvproletarene proletariseres – mange av dem er i ferd med å gå over i arbeiderklassen. Småborgerskapet på landsbygde utgjør også nesten halvparten. Disse har som regel ikke lønnsarbeid ved siden av bruket. Heller ikke ansetter de arbeidskraft på brukene. Mange av disse har vanskelig for å greie seg – inntektene fra produksjonen blir for lav, slik at de forsøker å skaffe seg bi-inntekter ved

lønnet arbeid, men noen få av småborgerskapet greier å utvide produksjonen. De kan for eksempel slå inn under seg jord fra bruk som nedlegges, for å sikre sin stilling. Storbøndene utgjør neppe mer enn 10 prosent av alle bøndene. Disse er velstående, med store arealer (Østlandets kornbønder f.eks.). Endel av dem er kapitalister, arbeidet på gardsbrukene gjøres først og fremst av ansatte gardsarbeidere. Mange av Senterpartiets og noen av Høyres toppfolk kommer fra denne klassen – som Hans Borgen og Lars Platou.

Bøndene er altså ikke noen enhetlig gruppe, og det er motsigelser blant dem. Men viktigere enn motsigelsen blant bøndene er motsigelsen mellom bøndene og staten og kapitalen. Bøndene har ikke idag – slik de hadde for 100 eller 200 år siden – en sjølforsynt økonomi. Deres produksjon er fullstendig innlemmet i den samfunnsmessige produksjonen. For å produsere trenger bøndene leveranser

KUL i teori og praksis

av gjødsel, maskiner o.l. De er derfor kjøpere fra industrien - enten fra reint privatkapitalistiske foretak eller fra jordbruksmonopolet (Felleskjøpet). De trenger følgelig også kreditt, og blir låntakere hos banker eller andre kredittinstitusjoner. Bøndene spiser heller ikke opp sin egen produksjon, men selger den, stort sett gjennom monopoliserte salgsorganisasjoner (Statens kornforretning, meieriene). Stort sett fastsettes prisene i jordbruksoppgjøret, der staten er bøndenes motpart. I år endte dette med tvungen voldgift, der staten tvang gjennom et resultat som lå langt fra bøndenes krav.

KULS ANALYSE AV BØNDENE.

Det er altså disse som ifølge KUL skal være "reaksjonære", en del av herskerklassen og arbeiderklassens fiender. Dette ble blant annet begrunnet med at bøndene var en grunneierklasse, i tillegg til å være småborgere.

En grunneierklasse er en klasse som lever av grunnrente. Grunnrente er en ekstraprofit, som kan oppstå når de som disponerer grunn, naturressurser e.l. kan tvinge fram en "overpris" på produksjonen fra grunnen siden de har et monopol. I oljesektoren fins det enorme mengder slik ekstraprofit: De som dominerer den svært etterspurte varen olje, kan tvinge fram "overpriser". Noe slikt kan også skje i jordbruket. De som eier jordbruksarealene, kan teoretisk framskaffe ekstra høye profiler på matvareproduksjonen, og på den måten tilegne seg grunnrente.

Da Marx analyserte det, tok han utgangspunkt i lordene og godseierne i England i forrige århundre, som eide så og si all jord og greidde å tvinge fram høye matvarepriser. Disse utgjorde en grunneierklasse, som hovedsakelig levde av grunnrenta. Og ifølge KUL er det slik at også norske bønder gjør dette. Norske bønder har privat eiendomsrett til jorda, hevder KUL, og derfor tvinger de fram ekstraprofitter og skor seg grovt på at forbrukerne må betale slike overpriser.

Feilen med resonnementet deres var bare at de hadde "glemt" å undersøke om det virkelig var tilfelle at norske bønder fikk en slik ekstraprofit. Det burde de absolutt ha gjort. Marx fastslo at å ha eiendomsrett til jorde slett ikke automatisk førte til grunnrente. "Med den legale makt (over jorde) er ingenting avgjort. Bruken av denne makta avhenger helt av økonomiske omstendigheter, som er uavhengig av deres (jordeiernes) vilje." Marx påpekte også at utviklingen av konkurransen fjernet grunnrenten: "Hvis f. eks. gjennom konkurransen grunnrenten på en jordeiendom fjernes, har eieren riktignok sin juridiske eiendoms-

rett... Men han kan ikke foreta seg noe med den..."

En undersøkelse av norske bønder viste at bare de aller største bøndene fikk noen slik grunnrente, en ekstraprofit. Men selv for de største var grunnrentas andel av den totale inntekt så liten at grunnrenta ikke var den viktigste inntektskilden. For de mindre bøndene - de med under 200 mål jord (og de utgjorde i 1969 omtrent 95% av alle bøndene i Norge) - var det ikke noen ekstraprofitter. Tvert om hadde de en inntekt som var så lav at når en fordelte den på arbeidstimene, ble det en timelønn på bare halvparten til tre-fjerdedeler av jordbrukstariffen!

Noe annet var sjølsagt ikke å vente. For hvorfor skulle bøndene nedlegge gardsbruk i tusentall hvis de hadde ikke bare skikkelige arbeidslønninger, men også en ekstraprofit i tillegg?

Men KUL ga seg ikke! Etter at teorien deres om at bønder fikk grunnrente var blitt knust, forsøkte de seg med en ny variant.

Den gikk ut på at bøndene "som klasse" fikk grunnrente i form av ekstraprofitter i jordbruksmonopolene (meieriene, slakteriene, eggessentralene osv). Bøndene var altså lutfattige sjøl, men "som klasse" tilegnet de seg ekstraprofitter som ble samlet opp i bøndenes omsetningsorganer.

KUL har aldri gjort noen forsøk på å vise at ekstraprofittene dyngte seg opp i meieriene. Og en undersøkelse av dem viser at det neppe er noen ekstraprofitter å finne der heller. Og hvis det var slik - hvorfor skulle bøndene samle opp ekstraprofitter her, mens deres egen økonomi ble så undergravd at de måtte forlate brukene?

Denne teorien til KUL er liksom tåpelig som den som ville bevise at arbeiderne er finanskapitalister fordi de "eier" Landsbanken gjennom LO, eller at studentene er storkapitalister fordi de er medlemmer av og følgelig "eier" studentsamskipnadene! Realitetene er at jordbruksmonopolene stort sett er dominert av de største bøndene, og fungerer som er instrument for å tvinge statens jordbrukspolitikk gjennom overfor bøndene. Derfor er motsigelsene skarpe innafor jordbruksmonopolene, og flere og flere av bøndene protesterer mot hvordan jordbruksmonopolene undergraver bygdene gjennom strukturrasjonalisering.

KULs teori om bøndene som grunneiere som lever av grunnrente er knust - KUL tør knapt komme med den sjøl lenger.

"BØNDENE ER REAKSJONÆRE"

Derfor er hovedpunktet i KULs "analyse" at bøndene er reaksjonære fordi de er småborgere. Ifølge dem er småborgerskapet en entydig reaksjonær klasse, ja mer reaksjonære enn monopolborgerskapet og imperialismen, som har progressive trekk.

Hva mener KUL med dette? Jo, bøndene "utslettes innen den kapitalistiske produksjonsmåten, av konsentrasjonen, sentraliseringen og avfolkingen. Deres kamp som klasse har som formål å stanse denne prosessen, dvs å skru historiens hjul tilbake." Og dette er altså det reaksjonære med bøndene: "Som klasse er småborgerskapet reaksjonært, det kjemper for å opprettholde grunnlaget for sin eksistens", ja endog "gjenopprette en tidligere, historisk forbigått produksjonsmåte".

Avfolking, sentralisering og konsentrasjon av kapitalen er progressiv! Å bekjempe det er reaksjonært, utbasunerer KUL. Selvfølgelig blir borgerskapet, og særlig monopolborgerskapet en progressiv klasse ut fra dette utgangspunktet. For hvem går mer iherdig og utrettelig inn for å "sentralisere, konsentrere og avfolke" enn monopolborgerskapet?

Det er riktig at bøndenes kamp, om den vinner noen seire, vil føre til at konsentrasjonen, sentraliseringen og avfolkingen blir bremsset. Monopolkapitalen vil få færre proletariserte bønder til rådighet i oljeutbygginga. Nedleggningstakten av små meierier vil bremse. Flere bruk vil overleve - en del bygder vil kanskje ha stagnerende eller økende folketall istedet for avfolking. Men er dette reaksjonært?

KUL sier kampen er reaksjonær fordi den "tar sikte på" å gjenopprette en historisk forbigått produksjonsmåte - en kapitalistisk fase hvor det var plass for den lille privateiendom. Men: Alle marxister vet at bøndenes kamp kan ikke få som resultat at kapitalismen skrus tilbake til et førmonopolistisk stadium. En tro på at det virkelig vil la seg gjøre å gjenopprette et slik stadium er utopisk. For marxister er det klart at uansett hvilke ideer bøndene har i hodet sitt om hva de endelige konsekvensene vil bli av deres kamp, vil resultatet ikke kunne bli at frikonkurransekapitalismen gjenopprettes.

Derfor er det klart at marxister må analysere de virkelige konsekvensene av bøndenes kamp. Dette gjør ikke KUL. De stempler bøndenes kamp som reaksjonær fordi den ifølge KUL har som "formål" å "skru historias hjul tilbake". Men -

KUL i teori og praksis**Sparsomt med grunnrente og ekstraprofitt på denne gården.**

som Marx sier: "Like lite som man bedømmer et menneske etter hva det mener om seg selv, like lite kan en bedømme en omveltningsepoke utfra dens egen bevissthet - en må tvert om forklare denne bevisstheten utfra motsetningene i det materielle liv." Marxister må - hvis de ikke skal gi avkall på en marxistisk analyse - analysere de virkelige konsekvensene av prosessen, ikke hva de og de bønder tror og mener at de gjør.

KUL har heller ikke analysert på noe slags vitenskapelig vis hvilke formål bøndene har med sin kamp. KUL påstår - uten noen som helst undersøkelse - at bøndenes formål er å skru historias hjul tilbake. Men er det slik? Det kan sikkert være riktig at det finnes bønder som drømmet om "fornadard", dengang en bonde med 100 mål var rene kaksen. Men de fleste bønder er nok betydelig mer opplyst enn at de skulle tro at de tider kunne gjenopprettes. Bønder leser både aviser og historiebøker - og er istand til å skjønne såpass mye at de kort og godt ville avvise det som noe sprøyt at tidligere tider kunne gjenoppstå. I virkeligheten er formålet med bøndenes kamp mye mere enkelt og greitt. Deres livsgrunnlag raseres, og de tar opp kampen mot det, ved å stille krav om skikkelig jordbruksoppgjør, at jernbanestasjonen ikke skal nedlegges osv.

Kanskje noen bønder har vyer på lang sikt, men for de fleste er det nok kort-siktige, materielle interesser som står i forgrunnen.

ER MONOPOLKAPITALENS AVFOLKING OG SENTRALISERING PROGRESSIV?

Vi har slått fast at bøndenes kamp har som konsekvens at avfolkning og sentralisering bremses. Hvilke klasseinteresser støtter bøndene på i denne kampen? Også KUL har oppdaget at denne kampen retter seg "mot staten og kapitalen". Staten bruker jordbrukspolitikken som middel til å sikre arbeidskraft til monopolenes ekspansjon. Det er "nasjonaløkonomisk lønnsomt", som det heter, at jordbruket avgir arbeidskraft til andre næringer. Dette har monopolkapitalen sjølsagt interesse av. Kapitalistene har også interesse av at varene som bøndene må bruke i produksjonen, som traktorer, gjødsel (Hydro) o.l. blir dyrest mulig, slik at kapitalen får mest mulig profitt av salget til bøndene.

Derfor retter bøndenes kamp seg mot staten og kapitalen, som KUL helt riktig sier. Og vice versa - statens jordbrukspolitikk og monopolenes interesser retter seg mot bøndene. KULs konklusjoner på dette er kort og godt at det vil være reaksjonært å støtte bøndene, men de våger sjelden å si

åpent hva som blir den nødvendige konsekvens: At statens politikk er progressiv når den avfolker, konsentrerer og sentraliserer.

Bak dette KUL-standpunktet ligger i virkeligheten en variant av det som kalles "teorien om produktivkreftene". Grovt sagt går den ut på at det som utvikler produktivkreftene er progressivt, men det som hindrer og bremser utviklingen av produktivkreftene er reaksjonært.

KULs grove feil er simpelthen at de identifiserer det som er profita-belt for monopolkapitalen med utvikling av produktivkreftene. Om jordbruket raseres og tekstilindustrien legges ned, for at monopolene skal få nok arbeidskraft til å plyndre oljereassursene, kaller KUL denne prosessen å utvikle produktivkreftene. Arbeiderklassen har interesse av å utvikle produktivkreftene. Bare en allsidig, omfangsrik og sterk utvikling av produktivkreftene kan skape det materielle grunnlag for et sosialistisk samfunn. Men dette er noe helt annet enn den prosessen der monopolkapitalen raserer jord, nedlegger tekstilindustrien, osv for å skaffe seg størst mulig profitt på kortest mulig tid i oljeindustrien. Denne form for "utvikling" er ikke i arbeiderklassens interesse. Motsigelsene mellom arbeiderne og

KUL i teori og praksis

Bønder demonstrerer mot EEC.

kapitalistene viser seg sjølsagt også på dette området. Monopolenes "utvikling" av produktivkreftene etter prinsippet om høyest mulig profitt er det motsatte av arbeidernes interesse av å utvikle en allsidig og omfangsrik produksjon for å sikre folket gode materielle kår.

Denne motsigelsen viser seg i spørsmålet om sjølberging. Monopolene og staten har aldri lagt noe vekt på dette spørsmålet, fordi det står i veien for å styre investeringene og

produksjonen etter de feltene der profitten er høyest. Men arbeiderklassen og det arbeidende folk har interesse av sjølberging, fordi det vil bety en allsidig utvikling av produksjonen, både i jordbruket og i industrien. Arbeiderklassens strategiske interesser står sentralt her. Hvordan skal arbeiderklassen kunne opprette sosialismen i Norge hvis ikke landet er istand til å motstå imperialistiske blokader, hvis tilførselen av mange eller de aller fleste av folkets livs-

nødvendige varer kan skrus av av imperialismen?

I dette spørsmålet står igjen KUL på statens og monopolenes side. "Sjølberging", sier KUL, "er bare det nasjonale munnsvær småborgerskapet omgir seg med i sin egen konservative kamp for å berge seg sjøl".

ØKONOMISK ANALYSE

Dette peker på at KUL analyserer økonomisk, ikke politisk. Sjølberging er ikke bare et økonomisk spørsmål. Det er et økonomisk spørsmål av brennende politisk betydning for arbeiderklassen. Uten et visst minimum av økonomisk sjølberging vil Norge være bortimot forsvarsløst mot imperialistisk press. Imperialismen vil få et grep om Norge, som vil utnyttes til å oppildne og kanskje gjennomføre kontrarevolusjon om ikke landet er sjølberga i det minste på de viktigste livsnødvendigheter. (Jfr. Cuba, Chile, N-Vietnam.)

Disse politiske konsekvensene av spørsmålet om sjølberging eksisterer ikke for KUL. Og på samme måte analyserer de ikke den politiske betydningen av bøndenes kamper. Kommunistene og arbeiderklassen vil støtte bøndenes kamper, fordi det har strategisk betydning for kampen for sosialismen. Vi

KUL i teori og praksis

har allerede nevnt spørsmålet om sjølberging. Dette er en av årsakene til at kommunistene vil støtte småbøndenes dagskamp. En annen årsak er at halvproletariatet og småbøndene tilhører det arbeidende folket. De er ikke utbyttere av arbeidskraft, slik kapitalistene er. Tvert om er de - på grunn av de motsigelser de står i til staten og kapitalen - sjøl utbytta, gjennom statens og monopolenes prispolitikk. De verdiene halvproletarene og småbøndene skaper i jordbruksproduksjonen, blir fratatt dem gjennom at monopolene presser prisene på produksjonsmidlene i været, mens staten tvinger prisene på jordbruksprodukter så langt ned at konsekvensen for mange blir at de må flytte fra gård og grunn.

KUL påstår at det "idag er umulig å forbedre bøndenes stilling uten samtidig å forverre arbeiderklassens situasjon." Med dette sikter de til at bedre priser til bøndene vil gjøre leveomkostningene høyere for arbeiderklassen. Dette Håkon Lie-argumentet fins i mange versjoner. Studentene har hørt det når de krever høyere stipend - det vil forverre de trygdedes situasjon, sa regjeringa. Da sporveisbetjeningen streiket, fikk de høre at dette ville skade de reisende ved høyere skattetrykk eller høyere transportpriser. KUL hopper direkte på Håkon Lies splittelsestaktikk. Realitetene er at av hver krone som en betaler for mat, er det bare ca. 30 øre som går til bøndene - resten spises opp av mellomleddene. Og av disse 30 ørene beholder bøndene gjennomsnittlig rundt 12 øre - resten betaler bøndene tilbake til monopolene i form av utgifter til traktorer o.l.

Endelig støtter kommunistene småbøndenes kamper, fordi det er den eneste metoden å bygge en allianse mellom arbeiderklassen og disse lagene. Småbøndenes kamper retter seg mot hovedfienden. Og det er avgjørende for arbeiderklassen og samlet under sin ledelse alle som slåss mot monopolkapitalen. Om KUL skulle få ture fram med sin "bondepolitikk", ville sjølsagt småbøndene vende seg fra kommunismen, og i den se en like så stor fiende som de ser i kapitalen. Vi har sett eksempler i historia på at småbønder har blitt mobilisert av fascistiske partier, blant annet fordi kommunistene ikke evnet å utforme og føre ut en riktig politikk for bøndene. En slik utvikling ville gjøre bondemasse til en entydig støtte for borgerskapet, mot revolusjonen.

KUL raser over dette. "Arbeiderklassen og småborgerskapet har uforenlige klasseinteresser," sier de. La oss derfor til slutt oppsummere hvordan virkelige marxister har analysert dette spørsmålet ved noen eksempler.

MARXISMENS SYN

Marxismen har alltid slått fast at ar-

beiderklassen er den ledende revolusjonære klassen. Bare den kan stå i spissen for den sosialistiske revolusjonen. Men hvor vil halvproletariatet og småbøndene stå? Marx og Engels skrev i Det kommunistiske manifest at bøndene "er reaksjonære, de forsøker å dreie historiens hjul tilbake". Dette er altså den setningen KUL og andre "venstre"-opportunister gjen- tar fantasiløst år etter år. Men Marx og Engels skrev dette før noen vidtgående erfaringer med småbøndenes kamper var samlet. Allerede noen år etter kunne Marx skrive (i 1852) at "Bøndenes interesser er altså ikke lenger, som under Napoleon, i overensstemmelse med borgerskapets interesser, med kapitalen, men i motstrid med dem. De finner altså sine naturlige forbundsfeller og førere i byens proletariat, hvis oppgave det er å omstyrte den borgerlige ordning." Allerede i 1852 peker altså Marx på at bøndene kan delta i omstyrtningen av kapitalismen, under ledelse av arbeiderklassen. Utviklingen hadde drevet en bresje mellom borgerskapet og bøndene, og ledet bøndene til å se sine forbundsfeller og ledere i byens proletariat. Det er det samme Lenin peker på i 1919, når han skriver: "De arbeidende bønder har i årtier blitt undertrykt av godseierne, kapitalistene, høkerne og spekulantene og deres stat, til og med i de mest demokra-

tiske borgerlige republikker. Gjennom tidene er den arbeidende bonde blitt oppøvd i å hate og forakte disse undertrykkerne og utbytterne, og denne "opplæringen" som oppstår av bøndenes livsbetingelser, tvinger bonden til å søke etter en allianse med arbeiderne mot kapitalistene, spekulantene og høkerne."

Og denne alliansen begrenset seg ikke til dagskampen under kapitalismen. Lenin skrev i 1917 at "det består ikke grunnleggende uoverensstemmelser mellom lønnsarbeidernes interesser og de arbeidende og utbyttede bønders interesser. Sosialismen er helt ut i stand til å tilfredsstille deres interesser."

Dette er også erfaringene fra Sovjets historie, og fra Albanias og Kinas historie. Småbøndene kan mobiliseres til kamp mot kapitalismen og til kamp for sosialismen. En slik revolusjonær allianse, under ledelse av arbeiderklassen, er kommunistenes mål.

1. Marx: Capital III, Moskva 1971, s. 616
2. Marx: Verker i utvalg 2(Pax), s. 108
3. " " " 2(Pax), s. 217
4. " " " 3(Pax), s. 239
5. Lenin: Alliance of the working class and peasantry, Moskva 1971, s. 301
6. Lenin: Utopisk og vitenskapelig sosialisme, Ny dag, s. 182

— AKP(m-l)s kvinnepolitikk i sin alminnelighet, og vår politikk og praksis i Kvinnefronten i særdeleshet, er ett av de områdene KUL har angrepet mest frenetisk den sist tida. De har kommet uhyre dårlig ut av diskusjonene om bøndenes stilling og grunnrentas altomfattende betydning, — nå prøver de å vinne terreng gjennom avispolemikk mot våre kvinnepolitiske analyser og linjer. Vi er overbevist om at de vil lide nederlag også på dette området.

KULs kvinn Sekterisme

En særskilt behandling av "venstre"-opportunisten i kvinnekampen mener vi er nødvendig av flere grunner.

Kvinnebevegelsen er i dag i voldsom vekst. De organiserte delene av den nye kvinnebevegelsen rekrutterer ennå i overveiende grad unge kvinner fra småborgerlige lag — særlig intellektuelle. Det er helt naturlig at denne bevegelsen vil preges av ideologisk vakling, at opportunistiske ideer av ulike slag lett vil få grobunn. Lenin sier i "Mot Dogmatisme, ..." (s. 30-31): "Kapitalismen skaper uunngåelig på nytt en hel rekke "mellomlag" (....). Disse nye småproducentene blir like uunngåelig på nytt kastet ut i proletariatets rekker. Det er helt naturlig at det småborgerlig livssynet stadig på nytt bryter igjen i de store arbeiderpartiene. Det er helt naturlig at det må være slik og kommer til å være slik til den proletariske revolusjons brå omslag: for det ville være en stor feil å tro at "fullstendig" proletarisering av befolkningen er nødvendig for at denne revolusjonen skal kunne gjennomføres. (....) — alt dette, (dvs. ideologiske uoverensstemmelser, splittelse osv. —Vår anm.) må arbeiderklassen utvilsomt gjennomgå i langt større målestokk når den proletariske revolusjon skjerper alle stridsspørsmål, konsentrerer alle uoverensstemmelser på punkter som har den mest direkte betydning for bestemmelsen av massenes holdning, når den tvinger proletariatet til å skille venn fra fiende i kampens ild og vrake de dårlige forbundsfellene for å kunne rette avgjørende slag mot fienden."

Ulike utslag av slik vakling har vi alt sett mange eksempler på i den nye kvinnebevegelsen. Feministiske ideer står fremdeles sterkt, og like fra Kvinnefrontens stiftelse har det vært ført harde kamper mot "venstre"-opportunisten. Kvinnebevegelsens strategiske betydning, og det klassemessige grunnlaget den i dag står

på, gjør det nødvendig for kommunistene å skjerpe sin egen årvåkenhet mot alle slike avvik.

I det følgende vil vi bygge på endel artikler fra KUL i Oslo-organet "Universitas".

1. ANGREP PÅ FRONTENS GRUNNLAG.

I likhet med andre "høyre"- og "venstre"-opportunistiske grupperinger har KUL konsentrert svært mye av kritikken mot Kvinnefrontens plattform. Både fronten og kommunistene i fronten anklages for å spre illusjoner og å være "perspektivløse". Sosialismen mangler i frontens politiske grunnlag, dermed er alt arbeid, all kamp, pr. definisjon bortkastet.

Til dette vil vi kort svare: Når vi analyserer hvilket grunnlag en front, en interesseorganisasjon, må bygge på, kan vi ikke ta utgangspunkt i subjektivistiske ønsker, men vi må stille og besvare følgende spørsmål:

Hva er det objektive grunnlaget for kampen? (Eks.: Kampen mot EEC dreiet seg om kamp mot EEC, og var i seg sjøl hverken en kamp mot fascismen eller for sosialismen).

Vi står i dag ikke i en revolusjonær situasjon, — ingen intense ønsker fra KULs skrivebords "revolusjonære" kan forandre på det. Monopolkapitalen har fremdeles et strugetak på arbeiderklassen, sosialdemokratiets klasseforræderi er ennå langt fra avslørt. Det er i dag ikke noe objektivt grunnlag for å organisere kvinnekampen på en sosialistisk plattform.

Det andre vi må vurdere er: På hvilket nivå står kvinnekampen subjektivt? Hva er det viktigste å ta utgangspunkt i for å drive denne bevegelsen framover i progressiv retning? Hvor dyp er forståelsen for kvinneundertrykkinga blant arbeiderklassens kvinner?

Om vi går vitenskapelig til verks for å besvare disse spørsmåla, er det ikke vanskelig å forstå at det i dag er sekterisk proklamasjonspolitikk å stille krav om revolusjonær bevissthet i kvinners organiserte kamp for egne interesser. Sosialdemokratiets ideologiske jerngrep over arbeiderklassen lar seg ikke fjerne med en enkel programerklæring. Det er bare gjennom at folk sjøl — gjennom egen kamp —, opplever hvem som er venn og hvem som er fiende, — og ved at kommunistene propagerer den revolusjonære teorien i massekampen, — at nye kjempende kommunister fostres.

Det er samtidig viktig å understreke at det grunnlaget vi organiserer en front på, er et taktisk spørsmål. Vårt strategiske mål er klart: En massebevegelse av arbeiderklassens og det arbeidende folkets kvinner, som retter kampen mot monopolkapitalen og staten, for sosialismen, og som slåss sammen med klassens menn. Vår fremste oppgave i dag er å samle en brei, slagkraftig og kampberedt bevegelse som først og fremst tar utgangspunkt i interessene til arbeiderklassens kvinner, som først og fremst arbeider for å organisere dem. Svært mye står igjen, men dette arbeidet er påbegynt, og vi har allerede nådd viktige milepeler når det gjelder å utvikle en proletær kvinnepolitikk.

KUL er frekke nok til å anføre følgende Lenin-sitat som "bevis" for vår (og Kvinnefrontens) håpløse "reformisme" ("Universitas" nr. 11/74): "Vi må for all del skape en mektig internasjonal kvinnebevegelse på et klart teoretisk grunnlag. Uten marxistisk teori får vi ingen skikkelig praksis. Det er klart. Også på dette området må vi kommunister ha høyeste grad av prinsipiell klarhet. Vi må avgrense oss skarpt fra alle andre partier."

Det KUL behendig unnlater å på-

epolitikk: og splittelsesmakeri

peke, er at Lenin slår fast dette når han snakker om behovet for å bygge en internasjonal kommunistisk kvinnebevegelse, med utgangspunkt i den første sosialistiske staten, - ledet av SUKP (b).

Oppriktig talt, KUL, den norske ml-bevegelsen har i dag ingen pretensjoner om det samme. Det vi i første omgang vil, er å organisere en massebevegelse av norske kvinner, med arbeiderklassens kvinner i spissen. I den samme artikkelen (Samtaler med Clara Zetkin i Lenin: "Frigjøring av kvinnene") understreker forøvrig Lenin gang på gang behovet for å forene ikke bare proletariatets, men også bondekvinnene/småborgerskapets kvinner til kamp.

våre egne erfaringer, viser at monopolkapitalens doble undertrykking av det arbeidende folkets kvinner, materielt og ideologisk, ikke bare muliggjør, men krever særegen kvinneorganisering.

ANGREPENE PÅ VÅR KLASSEANALYSE

KUL viderefører sine angrep på Kvinnefrontens plattform til å omfatte AKP(m-l)s klasseanalyse. De polemiserer innbitt mot vår tese om at monopolborgerskapet, på det utviklingsstadiet kapitalismen er i dag, er skilt ut som egen klasse, - og de hevder stadig at det er antagonistiske motsigelser mellom småborgerskapet og arbeiderklassen.

En marxist-leninistisk klasseanalyse må være ledet av vår teori, og må ta utgangspunkt i en konkret analyse av virkeligheten. Det første innebærer at vi sikrer nyttiggjøring av lærdommene fra mer enn hundre års revolusjonære kamper, det siste at vi analyserer det økonomiske grunnlaget for utbytting og undertrykking i dagens Norge, og at vi oppsummerer våre egne kamperfaringer.

Og hva er formålet med klasseanalysen? Jo, å gjøre oss i stand til å utarbeide en riktig strategi og utfra den en til enhver tid korrekt revolusjonær taktikk, som skal sikre at arbeiderklassen og dens forbundsfeller kan gjennomføre en sosialistisk samfunnsomveltning.

forts. vend

GÅR KUL MOT SJØLSTENDIG ORGANISERING AV KVINNENE.

I en av sine "Universitas"-artikler skriver KUL (i et forsøk på å vise hvor feministiske vi er): "Et annet fellestrekk med feministene er separat kvinneorganisering". Er det Lenin dere har i tankene? I så fall er dere på villspor: Når Lenin avviser separate organisasjoner av kvinner, snakker han om de kommunistiske kvinnene i det indre partiliv. KUL, dette står eksplisitt i den artikkelen dere selv siterer fra, Lenins "Frigjøring av kvinnene"! (s. 128). Videre: I jakten på løsevine Lenin-sitater, har dere virkelig unngått følgende viktige sitat? (fra samme artikkel s. 128/129): "Vi trenger egne organer for å arbeide blant dem, (dvs. proletarkvinnene, småbondekvinnene og kvinnene i de forskjellige lag av småborgerskapet. Vår anm.) spesielle agitasjonsformer og organisasjonsformer. Dette er ikke feminisme, men praktisk, revolusjonær hensiktssmessighet." (Vår uth.).

Såvel Lenins oppsummeringer som

Alle kvinner som kan samles om arbeiderkvinnenes krav, må organiseres i kamp for disse krava - ikke bare sosialister.

KUL i teori og praksis

"Venstre"-opportunistene hopper bukk over den konkrete analysen, og bryter dermed i utgangspunktet med marxismen-leninismens prinsipper. De hopper f.eks. bukk over:

- at det overveldende flertallet av norske bønder og fiskere overhodet ikke benytter seg av lønnsarbeidere,
- at bønder/fiskere utbyttes av monopolkapitalen og staten gjennom beinhardte renter på svære banklån,
- at statens reaksjonære strukturasjonalisering av landbruket hver dag raserer bondens livsgrunnlag og ødelegger mulighetene for norsk sjølberging,
- at det intellektuelle småborgerskap proletariseres stadig raskere, og trues direkte av akademisk arbeidsløshet,
- osv. osv.!

"Venstre"-opportunistene bryter ikke bare med marxismen-leninismens prinsipper for analyse, - de velger også å overse f.eks. Lenins standpunkt fra 1917, som presiserer betydningen av et klasseforbund mellom proletariatet og småborgerskapet på landsbygda for å opprette og konsolidere sosialismen, eller Enver Hoxas konklusjon fra dagens Albania: "Den leninistiske tesen om at alliansen mellom arbeiderklassen og bøndene er den sosiale kraft som gjør det mulig å styrte borgerskapet og bygge sosialismen, er fullt ut gyldig også i vår tid."

Når de bruker angrepene på vår klasseanalyse i sin "kvinnepolitiske" polemikk, fjerner KUL seg ytterligere fra virkeligheten. De trekker ut løsrevne sitater fra Kvinnefrontens

plattform, - som frontens formål "å arbeide for at flest mulig kvinner står samlet", uten å si ett ord om politikken vi samles på.

De anklager oss med bakgrunn i dette for klassesamarbeid, og "glemmer" fullstendig at klassesamarbeid er uttrykk for en politikk som går ut på å forene klasser med antagonistiske interesser. (Eks.: DNA/LO-toppens JA til EF-kampanje.) - Og når har Kvinnefronten, eller AKP(m-l), gått sammen med STATOIL for å rasere kvinnes arbeidsplasser? Eller med DNA for å forhale en avgjørelse i abortsaken? Dette ville være klassesamarbeid i ordets rette betydning. Det KUL stempler som klassesamarbeid, er livsnødvendige, varige allianser innenfor folket.

ANGREP PÅ PAROLEN »RETT TIL ARBEID«

Kvinnenes deltakelse i den samfunnsmessige produksjonen er en nødvendig forutsetning for frigjøring av kvinnene. Derfor ser vi på parolen "rett til arbeid" som den desidert overordnede parolen for dagens kvinnebevegelse.

Uten i sosialismens navn er dette en "meningsløs" parole, sier KUL, - den er "abstrakt", "ugjennomførbar" bare egnet til å spre illusjoner om reformisme."

Hva innebærer kampen for rett til arbeid? - Jo, kamp for arbeidsplasser der kvinnene bor, daghjemsplasser, bedre arbeids- og lønnsvilkår, kamp mot utradering av kvinnearbeidsplasser, osv. osv.

Og da må vi spørre:

- Var Rjukan-befolkningens innbitte kamp for å beholde sykehuset "abstrakt", "ugjennomførbar"?
- Er kamp mot nedlegging av titusener av arbeidsplasser (hvilket vil skje i de nærmeste åra) "meningsløs", "egnet til å spre illusjoner om reformisme"?
- Får kvinner "illusjoner" om "en anstendig kapitalisme" ved å kjempe for bedre arbeidsvilkår?
- Er det "reformisme" å kreve og å kjempe for daghjem, for høyere lønn?
- Osv. Osv.!

Og hva sier f.eks. Stalin om reformer? Han sier følgende i ("Om leninismens grunnlag" Kap. VII strategin och taktiken): "En del tror att leninismen är emot reformer, mot kompromisser och överenskommelser överhuvudtaget. Det är alldeles oriktigt. (...) För revolutionären däremot (dvs. i motsetning till reformisten. Vår anm.) är det revolutionära arbetet men inte reformen det viktigaste - för honom är reformen en bi-produkt av revolutionen. Därför blir reformen i samband med den revolutionära taktiken under den borgerliga maktens existens själfallet ett verktyg för att försvaga denna makt, ett verktyg för att stärka revolutionen, en stödjepunkt för den revolutionära rörelsens vidareutveckling."

Vi legger ikke skjul på det faktum at retten til arbeid for kvinner (og menn) bare kan sikres under sosialismen. Men vi krever ikke at andre kvinner på forhånd må innse dette for å slåss sammen med oss for det som står som den mest brennende oppgaven for kvinnene i dag: Retten til å delta i samfunnsmessig arbeid. Det er noe de selv vil måtte komme til å innse gjennom kampen, og gjennom kommunistenes propaganda.

Hva så med situasjonen på arbeidsmarkedet i dag? Hva vil oljen bety for kvinnene og arbeidslivet?

Vi siterer KUL nok en gang: "Ingen har større forståelse for kvinnes behov for arbeid osv. enn nettopp næringslivet." "Kvinnebevegelsens krav faller sammen med næringslivets behov." Fordi: "Ca. 8000 nye arbeidsplasser kreves i forbindelse med oljeindustriens utbygging. Arbeidskraft til ny industri vil komme fra konkurranseutsatt industri, og videre fra den eksisterende reservearmé, som i hovedsak utgjøres av kvinner."

Hvis det er slik at kvinnebevegelsens og monopolkapitalens interesser er sammenfallende, - ja, da kan det bare bety at hundretusener av norske kvinner er å finne i arbeidslivet i de nærmeste åra!

Denne og mange andre arbeidsplasser står i fare for å bli rasert.

KUL i teori og praksis

Kvinnene reiser kamp for egne krav.

Stemmer dette med virkeligheten? Sjølsagt ikke! Det finnes i Norge i dag over 700 000 hjemmeværende kvinner. Oljemeldinga lover en samlet sysselsettingsøkning på 75 000 årsverk. Samtidig "lover" den en beinhard strukturrasjonalisering som vil bety utradering av et omtrent like stort antall arbeidsplasser i de konkurranseutsatte næringene, - dvs. først og fremst landbruk og typiske kvinne-arbeidsplasser. Det betyr m.a.o.: Rasing av de arbeidsplassene hvor kvinnene har sitt arbeid i dag, omdirigering av arbeidskraft, økt tvangsflytting, økt utbytting av de kvinnene som omdirigeres til de mindre produktive men likevel nødvendige, næringene som mennene trekkes ut av! - og slett ikke særlig større muligheter for de i dag hjemmeværende kvinnene til å gå ut i yrkesarbeid.

Og - det som igjen har "unnått" KULs oppmerksomhet, er det arbeidsmarkedsstatistikken viser, nemlig nedgang i kvinnelig sysselsetting det siste halvåret.

M.a.o.: Hverken strategisk eller taktisk er det noe som helst som tilsier at kampen i dag må rettes mot kvinners deltakelse i den samfunnsmessige produksjonen. I motsetning til oss, er det KUL som går kapitalens ærend i kvinnekampen.

Annen befatning med kvinnebevegelsen har de ikke.

KULS »TEORI» OG MANGLENDE PRAKSIS.

"Praksis teller mer enn (teoretisk) kunnskap." (Lenin i noter til Hegel). - "Praksis er det første og

det grunnleggende standpunktet i den dialektiske-materialistiske kunnskapsteorien." (Mao: "Om Praksis.")

Hvordan overensstemmer dette med KULs holdning til praksis? Det overensstemmer overhodet ikke! Sin vane tro lener KUL seg til egne "fortolkninger" (les: sitatfusk) av klassikerne (dvs. dem de liker) når de skal forsvare sin holdning til praksis i sin alminnelighet, sin mangel på praksis i kvinnekamp i særdeleshet. (Jfr. avsnitt II, spm. om særegen kvinneorganisering. Se også "Materialisten": Materiale om KUL.)

Den "praktiske" befatning KUL har hatt med f.eks. Kvinnefronten, begrenser seg til sporadiske gjesteopptredener på medlemsmøter, hvor de utelukkende har konsentrert seg om å gå til angrep på AKP(m-l)s kvinnepolitikk, i etterhvert velkjent demagogisk stil. Det er ingen ting som tyder på at de har noen konkrete "erfaringer" i kvinnekampen utover det.

I det dialektiske forholdet mellom teori og praksis, velger KUL å se bare den ene sida, teorien. Men er det mulig å utvikle en riktig politikk for kvinnekampen, uten direkte erfaringer fra kampen? Om dette sier Mao (i "Om praksis").: "Hvis du ønsker å erverve deg kunnskaper, må du ta del i praksis for å forankre virkeligheten. (...) Hvis du vil kjenne til revolusjonens teori og metoder, må du ta del i revolusjonen. All ekte kunnskap springer ut av direkte erfaring. (...) Et gammelt kinesisk ordtak sier: "Hvordan kan du fange tigerunger uten å gå inn i tigerens hule?" Dette ordtalet gjelder

både for menneskets praksis og for kunnskapsteorien. Det kan ikke finnes noe kunnskap atskilt fra praksis."

KUL: I REAKSJONENS TJENESTE.

La oss kort oppsummere KULs hovedstandpunkter i kvinnespørsmålet:

- For KUL er spørsmålet om sosialisme i frontgrunnlaget et prinsipp-spørsmål. Uten det, er alt arbeid, all kamp verdiløs.
- Enhver særegen organisering av kvinnene er feminisme.
- Motsigelsene mellom arbeiderklassen og småborgerskapet (og dermed kvinnene, er av antagonistisk karakter.
- Riktig kvinnekamp i dag er å kjempe mot deltagelse i den samfunnsmessige produksjonen.
- KUL avviser betydningen av praksis.

I tillegg bedriver de systematisk sitatfusk av klassikerne, plukker ut det som passer dem, hopper over det de ikke "liker", og serverer en graut av forvrengninger som "marxistiske sannheter". (I sine angrep på AKP(m-l) bruker de forøvrig de samme metodene, bare at her plukker de ut det de ikke "liker".)

M.a.o.: KULs "venstre"-opportunistiske politikk i kvinnespørsmålet er ikke annet enn reaksjonært splittelsesmakeri, og må avvises som sådan.

Litteraturhenvisninger:

- Røde Fane nr. 5 & 6/73.
- " " " 2/74.
- Materialisten: Om KUL.
- Lenin: Frigjøring av kvinnene.
- " : Mot dogmatisme, sektarisme og "venstre"-opportunisme.
- Stalin: Om leninismens grunnlag.
- Mao Tsetung: Om praksis.

1924-74 Clarte 50 år

av redaksjonen
i Clarte

Første mai 1924 kom første nummer av tidsskriftet Clarte ut. Sett bort frå tre år under krigen da Kulturfront kom i staden for Clarte har tidsskriftet kome jamnt i 50 år. Det er ei imponerende tid. Tidsskriftet famnar ein heil tradisjon.

Frå 20-tallet sine vetskaplege debatter går vegen over den anti-fascistiske einskapsfronten, solidaritetsrørsla for Spania sitt kjempande folk og kampen for verdsfreden under den kalde krigen sin epoke fram til den epokegjærande konfrontasjonen med den moderne kruttsjovske revisjonismen og oppgjeret med det såkalla nye venstre på slutten av 60-tallet.

I heile denne perioden har Clarte samstundes og i varierende grad, gjort teneste som ein tilfluktsstad for (ikkje-aksepterte) radikale kulturarbeidarar og intellektuelle.

Det har vore tider i Clarterørsla og tidsskriftet si historie da ein ikkje har hatt ei klår analyse og ikkje vore i stand til å følgje med i utviklinga. Sovjetunionen sin ikkje-åtakspakt med Nazi-Tyskland tok t.d. mange anti-fascister på senga. Den borgarlege humanismen vart sett på ei hard prøve. Mellom 1940 og 1943 låg praktisk talt alt Clarte-arbeide nede.

I byrjinga av 60-tallet holdt den prinsippløse pasifismen under paroler som "Fred i Vietnam" på å breide seg i Clarteforbundet. Mykje takk vere den debatt som vart ført i Clarte sine spalter er pasifismen i dag ikkje lenger noko kraft å rekne med i freds- og solidaritetsarbeidet. Clarte gjekk i spissen for å skipe Arbeidsgruppen for støtte til FNL som sidan fekk etterfølgjarar kring i landet.

1968 var eit viktig år. Da fekk studentrørsla sitt første oppsving. UKAS vart slegen attende. Clarte spela ei sentral rolle i den kampen. Men tross alt gjekk ikkje studentrørsla så sterkt ut av den kampen, framfor alt av di han ikkje hadde ei sterk marxist-leninistisk leining.

Da U 68 vart lagt fram var studentrørsla dårlig førebudd. Høgre- og "venstre"-avvik - frå studentsossar til "r"-are - hadde og har framleis ei stor negativ verknad på universitetene.

Sjølv om Clarte stendig har kjempa mot alle avvik frå marxismen og i røynda hatt ei riktig analyse av studentrørsla kom desse tilhøva til å setje spor etter seg i Clarte si utvikling. Mange kom til den konklusjon at kampen blant studentene ikkje var viktig og at Clarte burde omdannast til eit revolusjonært ungdomsforbund. Tidsskriftet mista si betydning og fekk i nokre år karakter av ein ålmein progressiv og ofte utgjeven ungdomsavis.

No veit vi at dette var feil. Clarteforbundet sin kongress i juni 1973 slo fast at Clarte er et kommunistisk studentforbund.

I september skipa ein Raud Ungdom og for første gang på lenge fantes det eit verkeleg revolusjonært kommunistisk ungdomsforbund her i Sverige.

Dermed hadde to viktige steg i freistnadene etter å organisere arbeidande og studerande ungdom, lærarar, akademikarar og andre intellektuelle politisk vorte teken - i kamp for sosialismen.

Etter 50 år - treng ein Clarte?

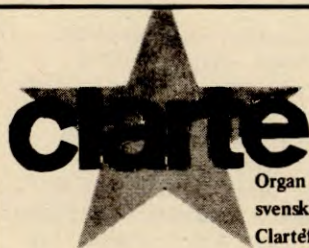
Vi trur at Clarte trengs, no meire enn nokon gong.

Studentrørsla er ein av arbeiderklassen sine nærmaste forbundsfeller i kampen mot den herskande klassen. Studenter og intellektuelle har alle reide gjort viktige innsatsar i kampen mot den sams fienden. Motstanden mot reaksjonære utdanningsreformer, arbeidet for ein progressiv utdanning og forskning og kampen for folket sin kultur er nokre døme.

Desse innsatsane må tidsskriftet spegle av, forme og vegleide. Tidsskriftet sin form og innhald har i lengre tid vorte diskutert blant medlemmer og sympatisører. Den utvikling som vart byrja etter konstitueringa av studentforbundet har vunne brei støtte - noko som gjev inspirasjon til fortsatte krafftak.

Tidsskriftet kan bygge på ein lang tradisjon som inneheld både negative og positive røynslar av klassekamp. Eit tilbakeblikk på Clarte si historie, syner med få unntakelser ei historie om kamp til forsvar for marxisme og mot skilde avvik, for demokrati og sosialisme, mot krig og undertrykking.

Gjennom å levendegjere denne tradisjonen kommer vi til å få viktig kunne om dagens og framtida sine klassestrider...

Organ för
svenska
Clarteförbundet

Tidsskriften **Clarte** årgång 47
Prenumeration pg 25 17 80-3 8 nr/år
Sverige & Norden 20 kr/år-utland 25 kr

**Nr. 6 om
psykologi & pedagogikk**

REINERT TORGEIRSON (1884–1969)

Reinert Torgeirson er vel den av proletarlyrikerne våre som hadde størst produksjon. Han har gitt ut to diktsamlinger »Under rødt flag» (1915) og »Dikt» (1920). Årsakene til at det ikke kom flere samlinger, er bl.a. at han ikke ble antatt av de borgerlige forlagene. Men både i »Klassekampen» og »Arbeideren» skrev han en masse dikt.

Reinert Torgeirson ble født i Ålesund, og han organiserte seg som sosialist i 1907. Et par år etter ble han knyttet til avisa "Ny tid" i Trondheim. Han ble raskt ledende politisk innfor DNAs ungdomsforbund. I 1912 dannet han, og ble formann i Trøndelagsavdelinga i forbundet. Han var lærer til både Rudolf Nilsen og Torleif Auerdal.

I 20-åra flyttet han til Oslo og fungerte som både medarbeider og redaktør i "Arbeideren". Ved splitselsen i 1923 gikk han sammen med NKP.

Han ble flere ganger kastet i fengsel for sin Konsekvente kampholdning både i de antimilitaristiske kampene og i de første voldgiftskampene. Foruten at han skrev dikt

til langt opp i 60-åra, var han med og skrev revyer for teatergruppa innfor ungdomsforbundet.

Reinert Torgeirson representerte ungdomsforbundet på en rekke internasjonale kongresser, og i 1929 var han et år ved Lenin-instituttet i Moskva.

Diktene hans er av en slik kvalitet at vi har bruk for dem idag. AB.

**NU KOMMER DE,
DE UNGE**

Nu kommer de, de unge og røde radikalerne, hvis løsen høit skal runge, som ændre vil signalerne. Her er saa lyst blandt skarerne, saa litet liv blandt karene, saa, la oss slaass litt kjækkere, forvovnere og frækkere!

De gaar omkring og rusler de gamle samfundsstormerne, som kjærringer de pusler og steller med reformerne. De tasser om paa tæerne, og falder fromt paa knæerne, de deler alle sorgerne som plager besteborgerne.

Men ute blandt massen der gjærer det og syder det, og hør: fra arbejdspladsen med sterke røster lyder det: La det bli slut med fraserne, nu vil vi kaste laserne og ændre paa metoderne og ta vor part av goderne.

Vi maa til strid dem kalde, vort rop maa lyde høiere, og vore hugg maa falde litt tættere og drøiere. Vi løper storm mot stengslerne, vi lufter ut i fængslerne, vi river op med røtterne de gamle gudestøtterne.

Ja, se de unge kommer saa spænstige i lemmerne, med bud om sol og sommer med seiersklang i stemmerne. Som elv i vaarflom fossende, som skib i stormen trodsende, de unge kommer stevnende al løgn og urett hevrende.

Reinert Torgeirson.

(Klassekampen 27.3. 1915)
Under rødt flag, 1915).

Ungdom under revolusjonen i Russland i 1917.

interessekampen i Sverige:

Palme og ultravenstre hand i hand

Også i Sverige prøver staten og monopolkapitalen etter beste evne å rasjonalisere den høyere utdanninga og tilpasse den monopolenes behov.

U 68 (Sveriges Ottosen-komite) er et alvorlig angrep på studentenes interesser. Kampen mot innføringa av U 68 er ei stor utfordring til den progressive studentbevegelsen.

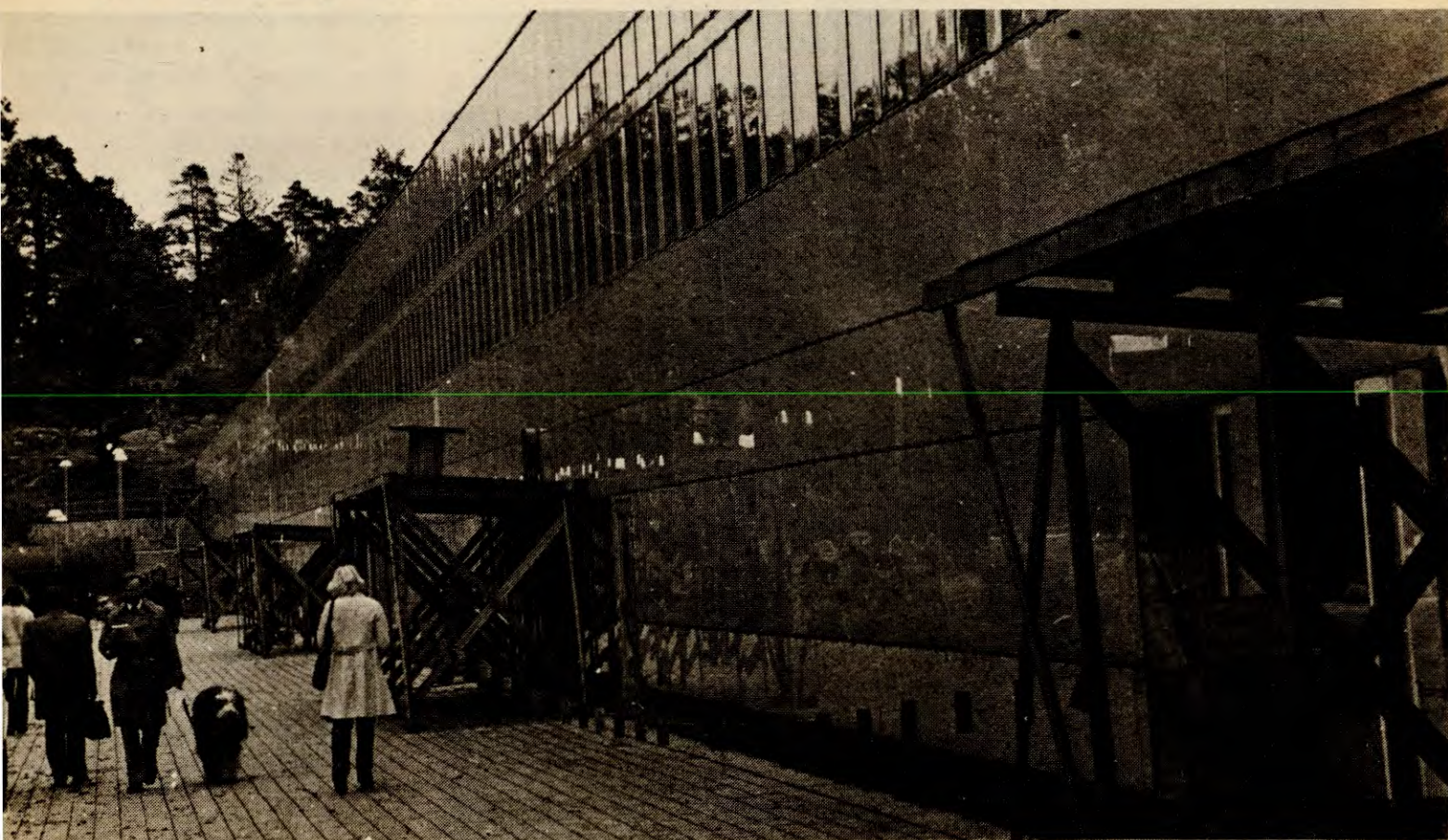
Det er ikke bare de reaksjonære som syntes det var uviktig å slåss mot U 68. Venstreopportunistene med KFML(r) (de norske venstreopportunistene KA og KULs erklærte søsterorganisasjon) i spissen har konsekvent gått imot enhver

kamp mot U 68 med en bukett revolusjonære fraser som begrunnelse.

Istedet har de satt igang frenetiske angrep på Clarte som har ledet kampen.

KUL og andre »venstre»opportunister har ennå ikke kommet med noen klare politiske linjer på interessekampen, men mye tyder på at de vil havne på de samme standpunkter som KFML(r). Det er derfor viktig å lære fra erfaringene fra Sverige, slik at vi kan være forberedt på eventuelle splittelsesforsøk i interessekampen. Artikkelen er skrevet av et Clarte-medlem i Lund.

Våren 1973 kom U 68's forslag til "reform" av den høyere utdanning i Sverige. Det viktigste i forslaget er et beslutningsorgan som skal utnevne medlemmer til forskjellige besluttende organer ovenifra. Dette skal erstatte den nåværende ordningen med valg fra grunnplanet. Utdanningen skal tilpasses arbeidskjøpernes krav, derfor får toppene i næringslivet og andre utenforstående majoriteten i høyskolestyrene. U 68 vil også slå de forskjellige høyskolestyrene sammen til et styre for hvert sted (i Stockholm er det nå 19 stk.). I følge U 68 som kom

i september i år, vil en at beslutningsorganene for høyere utdanning skal sentraliseres til 6 såkalte regionstyrer.

U 68 forslag til den nye høyskolen består videre i at en vil opprette institusjoner som skal fungere som et serviceorgan for myndighetenes beslutninger, at grunnutdannelsen og forskningen skal skilles fra hverandre, og at all høyere utdanning skal lukkes.

Det står klart for det store flertall av studentene at dette forslaget kommer til å innebære store forverring for studentene, lærere og de øvrige ansatte på de høyere lærerstedene. Staten og monopolkapitalen, arm i arm, vil forsterke sitt grep om den høyere lærersteder på bekostning av innflytelsen til elever og lærere.

Samme vår som forslaget kom (1973), startet Clarte en kampanje mot U 68, helt i tråd med teorien om nødvendigheten av å slå tilbake den borgelige stats forsøk på å styrke sitt grep om utdanningen. Hva gjorde så KFML (r), eller SKS(m-l), r-arnes studentforbund våren 1973.

Helt i tråd med sin "proltære" linje startet de en anti-Clarte kampanje istedet for å delta i kampen mot U 68. I denne kampanjen inngikk de vanlige klisjeene om at "småborgerne i Clarte som sviker arbeiderklassens kamp".

Det bør påpekes at KFML (r) i begynnelsen av 1974 gjorde en såkalt sjølkritikk. Dette innebar at de i ord endret litt på sin holdning til U 68 kampen, praksisen har imidlertid ikke endret seg.

U 68 EN RIMELIG REFORM ?

I SKS(m-l)'s studentingsplattform fra 1973, sier man følgende om U 68 : "U 68 vil sørge for en mer målrettet studium for kapitalen. Man vil ganske enkelt rasjonalisere og effektivisere universitet et så det blir mer i samsvar med næringslivets behov - en rimelig utvikling i et høyt industrialisert imperialistisk land...! Denne utviklingen beklager vi ikke, fordi vi vet at den er historisk nødvendig.

Her fremgår det altså at r-arna anser U 68 som en nødvendig utvikling. Nødvendig for hvem ?

Jo, i Clarte slår vi fast at selvfølgelig har ikke U 68 kommet til ved et slumpetreff, men tvertimot som en oppfølging av statens utdanningspolitikk siden 1950-tallet.

Da skjedde det en voldsom ekspansjon av den høyere utdanningen som på 60-tallet skulle forandres kvalitativt gjennom UKAS (det ble innført faste studieplaner, lukking osv.) Disse framstøtene ble stort sett mislykket takket være studentenes kamp mot forslaget.

FNYS-systemet som gir studentene en viss innflytelsesmulighet over undervisningen, ble gjennomført etter press fra studentene.

U 68 ISTEDET FOR UKAS

Siden UKAS ble mislykket kommer nå U-68 istedet. U 68 er en nødvendighet for staten og monopolkapitalen, men det er ingen nødvendighet for studenter og lærere.

U 68 er et forsøk på en forandring i samfunnets overbygning, dels for å øke statens kontroll, først og fremst gjennom beslutningsorganer og dels som et angrep mot kritiske studier som kan forekomme innen det nåværende systemet. Det vil føre til en skjerping av den ideologiske undertrykkinga.

KFML(r)'s grunnleggende feil, er at de ser bort fra klassekampen som vi marxister vet er en avgjørende faktor i samfunnet. De ser helt bort fra at det er klassekampens utvikling og styrkeforholdet mellom klassene som avgjør kampens utfall. Å se U 68 som en "nødvendighet" i denne forbindelse er ren og skjær idealisme.

I sin ytterste konsekvens havner KFML(r)'s standpunkter i den revisionistiske teorien om produktivkreftene. De mener at produktivkreftene ikke er tilstrekkelig utviklet til å kunne ta opp kampen mot staten og monopolkapitalen.

Også her ser de bort fra klassekampen og arbeiderklassens muligheter snakker om utvikling i sin største alminnelighet og inntar dermed et borgelig standpunkt.

KFML(r) OG DEN BORGELIGE STATEN.

KFML(r) tror tydeligvis at U 68 (ettersom det er en reform) automatisk vil føre til et bedre universitet. Men en ting må vi huske på: Det finnes progressive og reaksjonære reformer, og U 68 hører definitivt til den sistnevnte. KFML(r) vil ikke innse statens rolle og dens forsøk på å styrke sin kontroll over utdanningen, og vil ikke innse hva dette betyr i praksis. Derfor stiller de seg i realiteten på en reaksjonær side i kampen.

Feil nr. 3 fra KFML(r)'s side i synet på U 68 -kampen kommer til uttrykk ved dette sitatet fra "Kampens veg" nr. 5-73:

"Clartes linje er at å fra historiens mørke dra fram den ytterst reaksjonære interessekampen for studentene som dessuten er adskilt fra proletariatets kamp."

Ut fra dette kan vi slå fast at KFML(r) anser studentene som en enhetlig privilegert gruppe. Det er akkurat den samme oppfatningen som høyre-sosialdemokratene og regjeringen har. De anser studentenes kamp entydig som en kamp til forsvar for gamle privilegier.

Vi vet at dette er et middel som den herskende klasse bruker for å splitte studentene fra resten av det arbeidende folket. Et forsøk på å avspore kampen om utdanningspolitikken fra resten av folkets kamp.

Dette svelger KFML(r) med hud og hår. De lar seg villig bruke som splittelsesmakere til staten og monopolkapitalens store glede.

SJØLKRIKKEN FORMELL

Som kjent foretok KFML(r) en omfattende sjølkritikk på sin tidligere sekterske politikk, dette ga seg også visse, om enn minimale, utslag for interessekampens vedkommende. Etter "sjølkritikken" skrev SKS(m-l) i universitetsavisa i Göteborg:

"Vi anser at U 68 kun kan bekjempes ved å høyne det politiske nivået blant studentene. Konklusjonen på dette blir at SKS(m-l) skal si at U 68 er en dårlig ting istedfor å si at den er "rimelig" som det før ble hevdet. Men fortsatt skal man ikke kjempe mot U 68.

**HEMM
ELLER HELVETE**

Vad innebär egentligen
U 68-beredningens förslag?

Beredningsgruppen ställer upp till debatt.
Vässa din tunga och kom.

Deltagare: Birgitta Dahl (s), Lars Gustafsson (s), Richard Samuelsson (s)
Ove Nordstrandh (m), Björn Molin (sp), Bertil Flinckh (s),
Peter Höneth (debattör).

FRESCATI HUS A SAL 2
MÅNDAG 30.9 KL. 14.00

ÄVEN OM DU
För Medlemskap: Skulle du vilja bli medlem i KFML(r) eller i SKS(m-l) eller i U 68-beredningen i Stockholm, så skriv till oss på adressen: KFML(r) Box 100, SE-100 01 Stockholm.

DEMONSTRATION I STOCKHOLM 12/10

Hvilken konklusjon kan vi trekke om KFML(r)'s rolle i U 68 kampen ? Siden deres aktivitet har strukket seg til å bekjempe U 68-motstanderne (bl. a. Clarte), istedfor å bekjempe U 68, kan vi klart se at KFML(r) har stilt seg på feil side i kampen. I praksis har de stilt seg på staten og monopolkapitalens side, alle store ord til tross.

Derfor er deres "linje" i denne saken blitt klart avvist av det store flertall av studenter og lærere som i stadig større grad forener seg mot statens reaksjonære utdanningspolitikk.

Gjennom et kompromissløst arbeid for å stoppe statens U 68, og ved konsekvent å avvise alle r-provokasjoner og opportuniste, har Clarte lagt et solid grunnlag for fortsatt forsvar av en kommunistisk linje i studentpolitikken.

bh.

Om kulturvenstrismens krise

For vel et år siden holdt en delegasjon fra folkerepublikken Kina vareutstilling på Sjølyst.

Vi som var der og kikket fikk oppleve en mangeartet forestilling av bruksgjenstander og masseproduserte forbruksvarer. Tekstiler, verktøy, matvarer, klær, enkle maskiner av diverse slag, radioapparater og modeller av oljeboringsanlegg. En vel-dresset forretningsmann gikk rundt og så. Han var vant til andre typer utstillinger i messehallen. Vant til kapitalistiske show med finurlig konstruerte gjenstander til nytte, hygge og eleganse for en kresen elite. Folkerepublikken Kina ville demonstrere noe annet. At den økonomiske politikken under sosialismen har gjort det mulig å masseprodusere varer med kvalitet i form av skikkelig bruksverdi for det kinesiske folket. Gjort det mulig å forene det kunstferdige med det som tjener massene. Forretningsmannen gikk rundt med en mine som bar preg av "Her er det noe som ikke stemmer", og "dette er ingen skikkelig utstilling". Forretningsmannen kunne lese en stor transparent med innskriften: "Vi har bygget opp et sosialistisk land med begynnende velstand". Han sto og myste mot transparenten, og han sa ingenting.

I Dagbladet for 30. april kunne man lese en kronikk av en Carlos Wigen (CW). Overskriften er "Om kultur-maoismens krise". Den kritiserer Mao Tsetungs og KKP's teori og praksis på spørsmålet om kunst og kultur. Artikkelforfatteren er ikke alene om å stå for en slik kritikk. Men det som gjør dette avisinnlegget litt interessant er at kritikken hevdes å være reist fra "venstre". Mao er ikke "marxistisk" nok, og ikke "konkret" nok og ikke skjønner "maoistene" "kunstens vesen".

CW skriver: "Mer alment lyder problemet slik: Hvordan kan det ha seg at det fra tid til annen lages kunstverk som blir stående som fyrtårn gjennom sivilisasjonens historie, verker som dukker opp på nytt? Og her er det ikke tale om

at en klasse holder dem oppe, for den greske kunstens vedkommende dreier det seg nå om 2000 år. Videre er det et pinlig faktum at langt de fleste av disse verkene er produsert av framstående representanter for den herskende klasse. Mens det

Det er dette kineserne ikke skal ha forstått. CW er litt snurt over at KKP ikke helt har falt for "gigantene" i den vestlige kulturtradisjonen, for eksempel Schubert.

På slutten trekker han inn et par

bare som noen ganske få unntak kan påvises verker med lignende motstandsdyktighet innenfor "folkekunsten".

Dette skal altså "motbevise" den marxist-leninistiske teorien om at kunst og kultur er samfunnsmessig bestemt, at proletær kunst er mulig og at sosialistiske kulturarbeidere bør legge vekt på politisk propaganda og agitasjon for å tjene folket.

Ifølge CW bunner denne mangelen på forståelse i en feilaktig "bevissthetsteori". Den riktige bevissthets-teori skulle da gå ut på at bevissheten stadig står i vekselvirkning med erfaringen. Slik utvikler historien seg. I enkelte øyeblikk har imidlertid, ifølge CW, bevissheten kommet på offensiven og klart å oppnå "overskridelse". Dette er forbundet med "følelser og opplevelser av en så fundamental karakter at de må uttrykkes, for eksempel i et kunstverk". Om disse overskridelsene skriver ikke artikkelforfatteren så mye, men nevner at de kanskje kan oppleves to - tre ganger i løpet av et menneskeliv.

tilgivende momenter, nemlig at kineserne desverre ikke har hatt noen borgerlig kulturtradisjon eller noen "kritisk marxisme".

Enkelte vil smile litt av ovenstående, og si at ja ja, det er utrolig hvor uintelligente enkelte fantaster kan bli når de ikke skjønner virkeligheten. Andre vil fundere alvorlig over problemet og tenke at jo jo, jeg har selv lurt litt på alt det merkelige som foregår i Kina. Kanskje....

Jeg vil hevde at CW bør tas dypt alvorlig. Dette fordi han faller inn i en tidstypisk tradisjon, som særlig har sin rot i universitets-sirkler og som består i å kritisere kommunistene fra "venstre". Kanskje CW etterhvert blir å finne blant dem som utgjør denne lille bevegelsens kulturarmé. Det som han har til felles med andre "venstrister" er at denne kritikken i formen kommer i mørkerødt, ved nærmere ettersyn representerer standpunktene: tradisjonell borgerlig individualisme.

Eller tenk over følgende: Kan et menneske som kaller seg marxist

komme og si at folkekunsten er dårlig fordi den ikke har overlevd? Er ikke hovedårsakene til det nettopp at den er blitt undertrykt?

Kan en marxist hevde at "kunsten" først og fremst består i en mystisk "overskridelse" - uten å ta med at disse "overskridelsene" også skjer under helt konkrete sosiale forhold, med klassekamp og historisk situasjon? Den overskridende kunstner spiser han middag? Betaler han skatt? Går han på do? Eller er han bare opptatt av de fundamentale opplevelser et menneske har to - tre ganger i sitt liv?

Under CWs syn ligger altså en tese om at propagandakunst og agitasjonskunst ikke er "egentlig" kunst. Er altså Ibsen mer kunstner enn Brecht? Er Welhaven mer "følsom" (og dermed mer kunstnerisk) enn Rudolf Nilsen? "Pendlerne" - er ikke det ordentlig kunst?

En kunne skjønne at Morgenbladet kunne ha ment dette. Men en som pretenderer å kritisere Mao fra venstre?

Akk, så mange spørsmål. Vi må tenke på forretningsmannen på Sjølyst igjen. Han lurte nok på hva som virkelig foregikk i Kina. Men han var taus. For han skjønnte det ikke.

je.

bøker

Vårt folk skal alltid bestå

Pax har gitt ut ei bok om Vietnam »Vårt folk skal alltid bestå» redigert av Tor Halstvedt. I forordet skriver Halstvedt at et er kommet sørgerlig få bøker om Vietnam på norsk. Vi hilser derfor boka velkommen.

Boka har artikler om Vietnams historie, om amerikanernes terror mot det vietnamesiske folket, om Paris-avtalen og hvordan den ble mottatt i Vietnam - men ikke minst artikler om USAs nykolonialisme etter Paris-avtalen og om norsk Vietnam-politikk i perioden 1945 til 1968. Det er disse to siste delene som er den beste delen av boka.

Redaksjonen i tidsskriftet "For Vietnam" har skrevet en historisk analyse av den norske Vietnam-politikken 1945-54. Den er skrevet etter nøye gjennomgåelse av norske aviser i denne perioden. Det er interessant, men for de fleste ikke sensasjonelle, saker som kommer fram. I denne perioden var den franske kolonimakta i krig mot det vietnamesiske folket.

Her i Norge var det DNA som var i regjeringsposisjon, det var DNA med koryfeer som Haakon Lie og Halvard Lange som gikk i spissen mot kom-

munistene, de progressive og alt som er bra. Det var disse skurkene som fikk manipulert Norge inn i NATO. Hvilken holdning hadde DNA så til den franske Vietnam-krigen?

I desember 1952 skulle Indokina-krigen opp i NATOs ministerråd. "Vår" mann var den meget blå Halvard Lange. De ble enige om en resolusjon som støtta NATO-landet Frankrikes krig mot det vietnamesiske folk. Dette slutta Lange opp om, og det kan ses på som DNAs linje. Seinere fulgte DNA opp dette synet. Geneveavtalen som

bøker

Vårt folk skal alltid bestå

var en stor seier for vietnameserne, ble karakterisert på følgende måte i Arbeiderbladet: "Ut fra dette synet er det ingen grunn til å rope hurra for våpenhvilen. Det betyr at et stort landområde og millioner av mennesker glir inn under totalitært styre." For det "sosialistiske" Arbeiderbladet var Frankrike er "fritt" land som forsvarte "demokratiet" i Vietnam, mens Viet Minh som hadde hele det vietnamesiske folket i ryggen var totalitært. DNA har lang rutine i å støtte monopolkapitalen og imperialismen.

I denne mørkeste McCarty-tide var det her i Norge en opposisjon mot dette synet. Fremst sto kommunistene i NKP, men også folk f.eks. på venstresida i DNA. Men denne opposisjonen var kraftløs, fordi den ikke var organisert.

Ellers forteller artikkelen lite om hvordan arbeidsfolk og andre støtta vietnamesernes kamp. Men ett eksempel får vi. I mai 1954 gikk en del av besetningen på Stavanger-båten "Veatun" av borde fordi de ikke ville gå med blybensin til Saigon. Dette var mens de avgjørende kampene ved Dien Bien Phu foregikk. Lenge leve mannskapet på "Veatun"!

Oddbjørn Melle har skrevet om DNA og Vietnam-konflikten 1964-1968. Melles utgangspunkt er at han mener DNA forandret linje i denne perioden (1967) fra å støtte Saigon til å støtte

FNL. For mange av oss som har jobba i FNL-gruppe de siste åra virker dette noe overfladisk. Til og med i dag vil ikke DNA bryte den diplomatiske forbindelse med Saigon, tvert i mot lar de disse quislingene få opprette ambassade i Oslo. Til og med i dag vil ikke DNA anerkjenne PRR. Til og med i dag tør ikke DNA kritisere USA for deres imperialistiske politikk. Toppen på kransekaka: det var DNAs representanter som ga fredsprisen til Kissinger!

Lista kunne gjøres mye lengere. Det er uriktig å si at DNA i praksis har støtta FNL/PRR.

Artikkelen gir mye fin informasjon, selv om ikke analysen alltid er riktig. I mars 1965 etter at Johnson hadde begynt terrorbombinga av Nord-Vietnam, skriver Arbeiderbladet: "...om Nord-Vietnams uopphørlige aggresjon mot Sør-Vietnam med sikte på å legge det under kommunistisk herredømme, rår ingen tvil". Melle serverer en god del andre liknende godbiter på DNAs stakk-reaksjonære Vietnam-politikk. Melle poengterer riktig nok at det er forholdet til vår NATO-allierte USA som var og er det sentrale for DNA. Supermakta USA er mye viktigere for DNA enn et folk som sloss for selvstendighet og frihet.

Den delen av boka som tar for seg USAs nykolonialisme etter Parisavtalen er også meget viktig. Bosse Hjort-Sørensen har skrevet en kort, men bra artikkel om hvilke planer USA har for Vietnam. Det kommer klart fram at USA ikke har gitt opp Vietnam (eller resten av Indokina). Økonomisk, militært og politisk bygger USA og Thieu til en ny krig. Aase Lionæs tror USA er blitt "snill" etter Parisavtalen. Virkeligheten er ganske anderledes.

Det er mange som ikke fatter at ikke USA nå lar Vietnam seile sin egen sjø, at ikke Vietnam lenger er rentabel for monopolene i USA. Men: Vietnam har en strategisk svært sentral beliggenhet, dels som nabo til det sosialistiske Kina, dels som sjøknutepunkt mellom Nord Amerika og Asia. Ellers er landet rikt på olje, noe f.eks. visepresident Rockefeller alias Esso, har stort behov for og tjener godt på. Direktøren i Chase Manhattan (faktisk enda en Rockefeller!) har sagt at oljeindustrien vil investere 36 milliarder dollar i det asiatiske Stillehavsområdet. USA har ikke gitt opp Vietnam. Imperialismen betyr krig og motstandskampen/solodaritetsarbeidet må med nødvendighet fortsette.

Halstvedt har også tatt med Sara Lidmans appell fra Kissingerdemonstrasjonen i Oslo 10. desember i fjor. Appellen var fantastisk og den gjør seg like godt på trykk.

Boka virker meget solid. Jeg har ikke unnlatt å omtale de andre artiklene fordi de er dårlige, men fordi det ikke er plass til det her. Halstvedt skal ha ære av boka.

Anbefales.

Tor Halstvedt (red.)
Vårt folk skal alltid bestå
Pax. Pris 29.00

Et klassisk verk om Vestens økonomiske historie sett i marxistisk perspektiv.

Leo Huberman

Menneskehetens rikdommer

Økonomisk historie og økonomisk teori – grunnleggende, men vanskelig tilgjengelig for vanlige folk, vil mange si. Leo Hubermann vil benekte at det trenger å være sånn.

»Richardos rentelære er i seg selv grå og vanskelig. Men sett den inn i sin historiske sammenheng, se den som et slag i kampen mellom jordeiere og industriherre i det tidlige nittende århundres England, og den blir spennende og betydningsfull,» sier han i forordet til boka si »Menneskehetens rikdommer» som nå er kommet på Pax forlag.

Boka gir en oversikt over økonomisk historie og utviklinga av økonomisk teori fra feudaltida og fram til 1936, da boka ble skrevet. Vi får et godt innblikk i feudalsamfunnet med dets "bedemenn, krigere og arbeidere" og følger kapitalismens utvikling fra de første handelsmenn gjør sitt inntog til kapitalismens seier befestes ved den franske revolusjon. Hubermann viser klart at seieren var nødvendig og hvorfor den var det, men også at det var en langvarig prosess med mange irrganger og tilbakeslag. Slik sett gir den også rike perspektiver for kampen for sosialismen.

Hubermann viser også klart at kapitalismens historie ikke er noen vakker historie, han viser med Marx at kapitalen ble født "dryppende av blod og skitt, fra topp til tå, fra alle sine porer". Basert på utbytting av arbeiderklassen var den fra første øyeblikk i kamp mot den, og kolonivelde, masseslakt og slavehandel var dens jordmødre. Hubermann viser også hvorfor det måtte være slik, hvorfor frikonkurransekapitalismen måtte føre til monopolkapitalisme, hvorfor imperialismen følger med nødvendighet og hvorfor den må føre til krig, og hvorfor kapitalismens indre motsetninger er uløslige og peker fram mot sosialismen. Til slutt setter han imperialismens forråttelse opp mot planøkonomien i Sovjet, hvor folkets behov og ikke profitt for få er drivkrafta i økonomien.

Samtidig legges det vekt på utviklinga av økonomisk teori og tenkning. Men Hubermann vet godt at økonomiske teorier ikke vokser ut av fredfylte studier og manipulering med begreper. Både borgerskapets og arbeiderklassens økonomiske teorier vokser ut av, og er en del av klassekampen. F. eks. lagde borgerlige økonomer som Malthus og Ricardo teorier som skulle "bevise" at det var nytteløst for arbeiderne å kjempe for høyere lønn. Marx kunne tilbakevise dem ved å vise til resultater fra arbeiderklassens egen kamp. Sjøl ga han arbeiderklassen for første gang det våpen er vitenskap er - til bruk i klassekampen, som han sjøl tok aktivt del i.

"Menneskehetens rikdommer" er god materialisme. Hubermann tar utgangspunkt i samfunnets økonomiske basis, i motsetningen mellom produktivkrefter og produksjonsforhold. Samtidig ser han klart at det er klassekampen som er drivkrafta i historia.

Motsetningen mellom produktivkrefter og produksjonsforhold kan bare løses ved menneskelig handling: "Ut-

opa, ...
det som de ...
fribrev i det tolvte og
sul som lignet på den kong ...
i: «Enhver som oppholder seg i Lorris ...
uten å ha blitt jaget dit av fordringshavere, og ...
otsatt seg å forelegge sin sak for oss eller vår borg ...
al få bo der fritt og uten forulempning.» Om Lo ...
re byene hadde kjent til vårt tyvende århundres p ...
reklameskilter langs veikanten, kunne de ha satt ...
a dette:

Bybefolkningen ønsket mer enn frihet for seg se
for jorda. Den føydale skikken med å ha
for jorden hadde den i forlening av en
Byboerne så på jorda og h
føydale jordeier
ange kon

viklingen fra kapitalisme til kommunisme ligger nedlagt i kapitalismen selv, og proletariatet er instrument for forandringen." Fordi Hubermann ser denne sammenhengen har han lagd en bok om økonomiens historie og teori som ikke er ekspertenes, men folkets historie.

Bokas form bidrar i høy grad til å gjøre den til en bok, ikke bare om, men for folket. Kompliserte økonomiske teorier forklares lettfattelig, og med gode eksempler fra dagliglivet. Hubermann tar hele tide utgangspunkt i hva folk vet og kjenner til av egen erfaring. Sitater og historier belyser stoffet, og gjør boka spennende, men ikke overflatisk. Når det allikevel har vært mulig å få alt dette inn på 250 sider er det fordi en mengde stoff som borgerlig historie viser stor oppmerksomhet, er raket bort - fortellinger om konger og store menn glimrer ved sitt fravær. Mye å lære av for dem som ikke tror det er mulig å si noe lurt uten å gjøre det veldig langt og veldig vanskelig.

Svakheter fins, mest i bokas siste del, men det er svært underordna. Det kunne ha vært ønskelig med i alle fall en antydning om utviklinga av de to linjene i arbeiderbevegelsen på bakgrunnen av den økonomiske utviklinga, i tråd med Lenins analyse om hvorledes imperialismens superprofitter legger grunnlaget for arbeideraristokratiet. Da ville boka også i større grad pekt framover enn den

gjør. For det andre kan det noen ganger være nødvendig å gi det politiske et visst rom, sjøl om man tar utgangspunkt i samfunnets økonomiske basis. Det gjelder først og fremst omtalen av Sovjet-staten, for forholdet mellom politikk og økonomi er ikke det samme under sosialismen som under kapitalismen. Uten at arbeiderklassen har statsmakta, kan hverken sosialisering eller nasjonalisering av noen art føre til noe som har med sosialisme å gjøre.

Når boka slutter litt brått skyldes det kanskje først og fremst at boka er ført fram til nåtida, men at nåtid for Hubermann var 1936, og at mye har skjedd siden da. Da svenskene over satte boka i 1964 bøtte de på det ved å la Bo Gustavsson føre framstillinga videre med to nye kapitler. Disse er både i form og innhold en god videreføring av Hubermanns arbeid. Vi vet ikke hvorfor disse ikke er tatt med i den norske utgaven, men i alle fall svekker det den betraktelig i forhold til den svenske. Forøvrig er det en god del å si på oversettelsen, språket må karakteriseres som reint riksmål, og en del virker svært "utenlandsk", som når Kapital forkortes med C (eng. Capital).

Når det er sagt skal Pax ha ros for at de har sørget for at denne boka endelig har kommet på norsk. Den anbefales hermed varmt til alle progressive, uansett bakgrunn i historie eller økonomi.

**Nytt
fra**

Oktober

13 bøker på høstlista

Hele 13 bøker står på årets bokliste, fra Oktober Forlag. Endel av dem er kommet alt, noen er det bare å glede seg til!

■ Blant de som alt er kommet, vil vi nevne "LA HUNDRE BLOMSTER BLOMSTRE" - en lyrikkantologi av 77 forfattere. Antologien er sammensatt slik at boka skal fungere som et våpen i folkets kamp på alle områder.

Oktober trykker i høst allerede andre opplag av boka. Første opplag ble revet vekk på noen få måneder. Boka har fått stor oppmerksomhet i pressa, som har vært uhyre positiv (Morgenbladet og Aftenposten unntatt).

Vi slutter oss til Halvor J. Sanddalen i avisa "Varden": "...det beste rådet må vera å sikre seg boka".

■ Blant de vi enda (når dette skrives) venter på, nevner vi "SOLDATEN SOM IKKJE VILLETIE", skrevet av Narve Trædal og støttekomiteen i Oslo. Boka gir en samlet framstilling av avsløringene og forsvarsledelsens og DNAs politikk.

■ Spørsmålet om hvem som egentlig er femtekolonister, og hvem den norske militærmakta retter seg mot, blir tatt opp. Denne boka vil sikkert fungere fint i sammenheng med en annen bok som kommer, nemlig Terje Valens: "DE TJENTE PÅ KRIGEN" I denne boka hevder Valen at heimefrontledelsen beskyttet både norsk og tysk storkapitals interesser. Helge Krog skrev boka om 6. kolonne - Valen underbygger og utdyper på en vitenskaplig og bra måte hans påstander.

■ Videre nevner vi Rudolf Nilsen: "RULLE FORTELLER-RUDOLF NILSENS PROSA I UTVALG". Jon Michelet og Martin Nag har foretatt et omfattende utvalg av Rudolf Nilsens prosa - som aldri har vært utgitt i bokform tidligere.

Rudolf Nilsen skreiv under navnet RULLE en rekke petit'er i avisene i 20-åra. Han skreiv også noen fine noveller artikler og glimrende utenlandsreportasjer. For alle som bruker, og som har lært å bli lad i Rudolf Nilsens lyrikk, tror vi dette virkelig er noe å glede seg til.

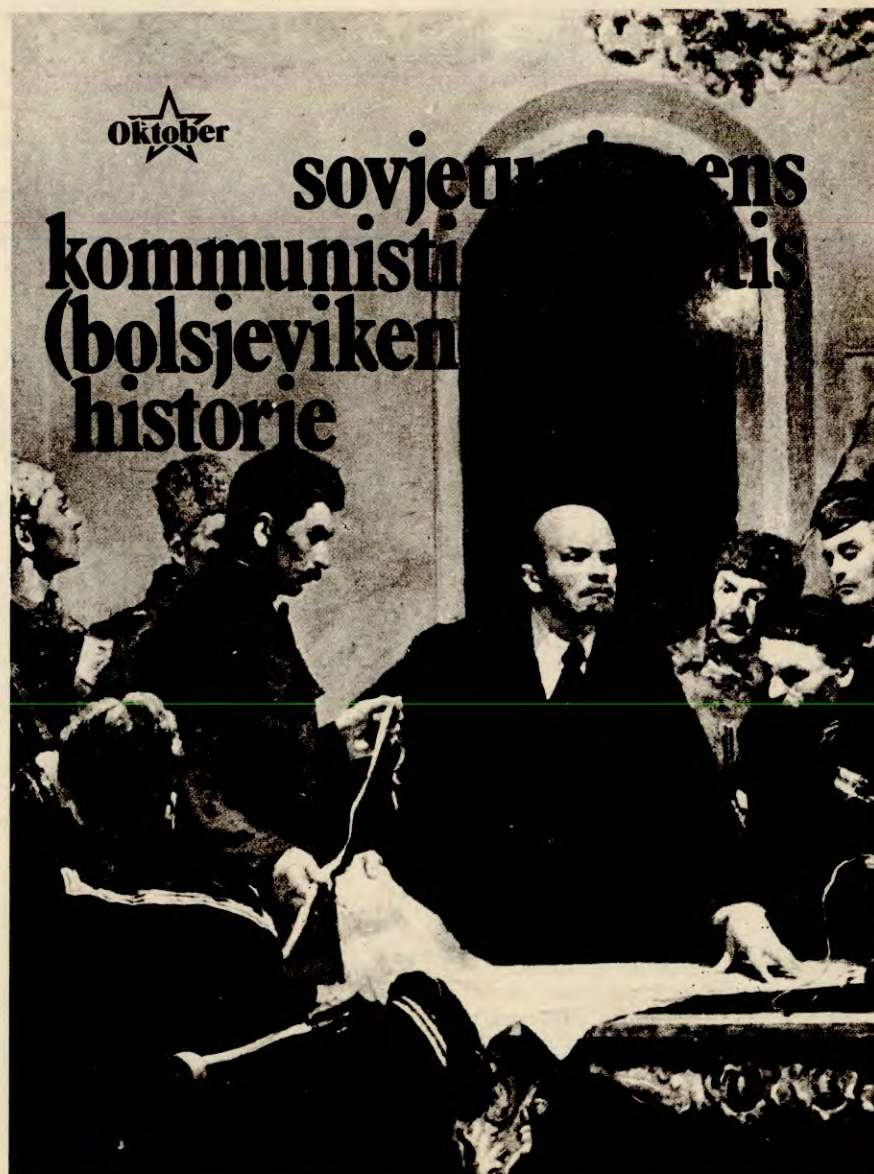
■ ■ Tilslutt to nytugivelser: SOVJETUNIONENS KOMMUNISTISKE PARTI (bolsjeviken)S HISTORIE og MAO TSETUNG:

"SKRIFTER I UTVALG".

Om den første har Mao sagt: "Det er den beste syntesen og oppsummeringa av den kommunistiske verdensbevegelsen i løpet av de siste hundre åra, et mønstergyldig eksempel på foreninga av teori og praksis og hitil det eneste omfattende eksemplet i hele verden".

Boka har ikke vært å få på norsk i en årrekke.

Den andre har vært utsolgt i et års tid, og kommer nå med nytt omslag, der Mao taler til soldatene i Yenan på 30-tallet.

bøker

NKS-boka

KJØP OG LES NKS-BOKA

10. mars 1974 ble Norges Kommunistiske Studentforbund (NKS) stiftet. NKS er studentforbundet til Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene). NKS-boka inneholder dokumentene fra stiftelseslandsmøtet: Beretning, Plattform, vedtekter, uttalelse om aktuelle oppgaver, hilsninger. Dokumentene er uunnværlige for alle som vil sette seg inn i hva marxist-leninistene på de høyere lærestedene har stått og står for. Spesielt vil vi trekke fram den politiske beretninga som er en

sammenfatning av den marxist-leninistiske bevegelsens historie gjennom 7 år. Samtidig gir denne beretninga et godt bilde på hele den progressive studentbevegelsens utvikling. Først og fremst har en søkt å få fram hvordan samtlige deler av den politikken som den marxist-leninistiske studentbevegelsen i dag står for, er kjempet fram mot andre linjer av ulik opportunistisk karakter.

Beretninga inneholder først et innledende kapittel. Dette gir en kronologisk oversikt over den nye marxist-leninistiske studentbe-

vegelsens historie. Deretter følger kapitler som tar opp ulike områder av betydning for dagens progressive og revolusjonære bevegelse: bl.a. kampen for enhetsfronten blant studentene, kampen mot EEC, kvinnekampen, kampen i Studentersamfunnene, den anti-imperialistiske kampen og interessekampen.

Alle som er interessert i den kommunistiske studentbevegelsens historie, politikk og organisasjon: Kjøp og studer boka!

NKS-boka, Oktober forlag.
Pris kr. 20,-.

ABONNER PÅ KLASSEKAMPEN

NÅ

Abonnementspriser:

1/1 år: kr. 60.-

1/2 år: kr. 35.-

1/4 år: kr. 18.-

Adresse:

Boks 2046
Grunerløkka
Oslo 5
Postgiro 20 66 99

KJØP OG LES

materialisten

MATERIALISTEN ER ET
TIDSSKRIFT FOR
TEORETISK KAMP

HITTIL UTKOMMET
4 NUMMER - BL. A. ET
SPESIALNUMMER OM
KUL. NESTE NUMMER:
OM DIALEKTIKKEN -
I NOV/DES.

Forlaget Oktober,
Boks 2066, Grunerløkka, Oslo 5
materialisten
Postgiro 20 96 78

ABONNER PÅ Røde Garde

Avisa til RØD UNGDOM

- koster 20 kroner pr. år i abonnement (9-10 nummer). Løssalg: 2 kr. Adresse: Boks 2046 Grunerløkka, Oslo 5. Postgiro: 20 60 68. RØDE GARDE

JEG BESTILLER .....EKS
AV NKS - BOKA á kr. 20

NAVN: _____

ADRESSE: _____

Oktober:
Boks 8379,
Hammersborg,
OSLO 1

Sendes:

HVA MÅ GJØRES

AVISA TIL NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

Ansvarleg: Bernt Holtmark

ADRESSE:

Hva må gjøres, NKS,
Boks 5628 Briskeby,
Oslo 2

POSTGIRO: 22 326 43

Ta kontakt med NKS

Meld deg på studiesirkel